

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Kilpailu- ja kuluttajavirastosta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Kilpailu- ja kuluttajavirastosta. Lailla korvataisiin voimassa olevat lait kilpailuvirastosta ja Kuluttajavirastosta. Esityksen pääasiallisena tavoitteena on lisätä kilpailu- ja kuluttajiasioiden yhteiskunnallista painoarvoa ja vaikuttavuutta sekä tehostaa hallintoa. Kilpailu- ja kuluttajapolitiikan yhteisenä tavoitteena on terveet ja toimivat markkinat, joilla yritykset ja muut toiminnanharjoittajat toimivat vastuullisesti ja ottavat huomioon myös kuluttajien edut. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lait, joissa on mainittu Kilpailuviraston tai Kuluttajaviraston tehtävistä. Tältä osin esitys on keskeisiltä osin lainsäädäntötekniinen siten, että näissä laeissa mainittu nykyinen Kilpailuvirasto tai Kuluttaja-

virasto muutetaan Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi. Viranomaisten lakisääteisiä tehtäviä ei muuteta.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto ehdotetaan perustettavaksi siirtämällä virastoon samasta ajankohdasta lakkautettavien virastojen tehtävät ja henkilöstö.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuluttajiasioiden vastuualueen ylijohdaja toimisi kuluttaja-asiamiehenä. Kuluttaja-asiamiehen lakisääteisiä tehtäviä ja toimivaltaa ei muuteta.

Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	5
1 JOHDANTO.....	5
2 NYKYTILA.....	5
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	5
Kilpailuvirasto.....	5
Kuluttajavirasto.....	6
2.2 Kilpailu- ja kuluttajahallinnon kehitys Euroopan unionissa ja eräissä muissa maissa.....	7
Euroopan komissio.....	7
Euroopan unionin jäsenmaat.....	7
Yhdysvallat.....	7
Australia.....	7
2.3 Nykytilan arviointi.....	8
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	9
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	10
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	10
4.2 Henkilöstövaikutukset.....	10
4.3 Yritysvaikutukset.....	10
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	10
5 ASIAN VALMISTELU.....	10
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	11
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	12
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	12
1.1 Laki Kilpailu- ja kuluttajavirastosta.....	12
1 luku Kilpailu- ja kuluttajavirastoa koskevat säännökset.....	12
2 luku Kuluttaja-asiamiestä koskevat erityiset säännökset.....	14
3 luku Voimaantulo.....	15
1.2 Kilpailulaki.....	15
1.3 Postilaki.....	16
1.4 Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista.....	16
1.5 Laki eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista.....	16
1.6 Viestintämarkkinalaki.....	16
1.7 Laki televisio- ja radiotoiminnasta.....	16
1.8 Laki työeläkevakuutusyhtiöistä.....	16
1.9 Sähkömarkkinalaki.....	17
1.10 Vakuutuskassalaki.....	17
1.11 Eläkesäätiölaki.....	17
1.12 Valmiuslaki.....	17
1.13 Maksupalvelulaki.....	17
1.14 Laki palvelujen tarjoamisesta.....	17
1.15 Laki valmismatkaliikkeistä.....	17
1.16 Laki kuluttajaneuvonnasta.....	18
1.17 Laki tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta.....	18
1.18 Laki eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä.....	18
1.19 Laki rajat ylittävistä kieltomenettelyistä.....	18
1.20 Laki talous- ja velkaneuvonnasta.....	19
1.21 Laki saatavien perinnästä.....	19
1.22 Asuntokauppalaki.....	19

2 luku.	Ostajan suojaaminen rakentamisvaiheessa	19
7 luku.	Erinäiset säännökset.....	19
1.23	Rikoslaki	19
30 luku.	Elinkeinorikoksista.....	19
1.24	Kuluttajansuojalaki	19
2 luku.	Markkinointi ja menettelyt asiakassuhteissa	19
3 luku.	Sopimusehtojen sääntely	19
7 luku.	Kuluttajaluotot	19
2	TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	19
3	VOIMAANTULO.....	19
4	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	19
	LAKIEHDOTUKSET	21
1.	Laki Kilpailu- ja kuluttajavirastosta	21
2.	Laki kilpailulain muuttamisesta	25
3.	Laki postilain 12 §:n muuttamisesta.....	33
4.	Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain 44 §:n muuttamisesta	33
5.	Laki eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annetun lain 17 §:n muuttamisesta	34
6.	Laki viestintämarkkinalain 12 ja 113 §:n muuttamisesta	35
7.	Laki televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 13 §:n muuttamisesta	36
8.	Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta	37
9.	Laki sähkömarkkinalain 41 §:n muuttamisesta	38
10.	Laki vakuutuskassalain 135 §:n muuttamisesta.....	39
11.	Laki eläkesäätiölain 102 §:n muuttamisesta.....	39
12.	Laki valmiuslain 29 §:n muuttamisesta	40
13.	Laki maksupalvelulain 85 §:n muuttamisesta	40
14.	Laki palvelujen tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta	41
15.	Laki valmismatkaliikkeistä annetun lain muuttamisesta	42
16.	Laki kuluttajaneuvonnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	45
17.	Laki tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta annetun lain 26 §:n muuttamisesta	45
18.	Laki eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain muuttamisesta.....	46
19.	Laki rajat ylittävästä kieltomenettelystä annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta.....	47
20.	Laki talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	48
21.	Laki saatavien perinnästä annetun lain 14 §:n muuttamisesta.....	49
22.	Laki asuntokauppalain 2 ja 7 luvun muuttamisesta.....	50
23.	Laki rikoslain 30 luvun 3 a §:n muuttamisesta.....	51
24.	Laki kuluttajansuojalain muuttamisesta	51
	LIITTEET	53
	RINNAKKAISTEKSTIT	53
2.	Laki kilpailulain muuttamisesta	53
3.	Laki postilain 12 §:n muuttamisesta.....	70
4.	Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain 44 §:n muuttamisesta	71

5. Laki eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annetun lain 17 §:n muuttamisesta	72
6. Laki viestintämarkkinalain 12 ja 113 §:n muuttamisesta	73
7. Laki televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 13 §:n muuttamisesta	75
8. Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta	76
9. Laki sähkömarkkinalain 41 §:n muuttamisesta	78
10. Laki vakuutuskassalain 135 §:n muuttamisesta	79
11. Laki eläkesäätiölain 102 §:n muuttamisesta	80
12. Laki valmiuslain 29 §:n muuttamisesta	81
13. Laki maksupalvelulain 85 §:n muuttamisesta	82
14. Laki palvelujen tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta	83
15. Laki valmismatkaliikkeistä annetun lain muuttamisesta	85
16. Laki kuluttajaneuvonnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	91
17. Laki tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta annetun lain 26 §:n muuttamisesta	92
18. Laki eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain muuttamisesta	93
19. Laki rajat ylittävästä kieltomenettelystä annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta	95
20. Laki talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain muuttamisesta	97
21. Laki saatavien perinnästä annetun lain 14 §:n muuttamisesta	99
22. Laki asuntokauppalain 2 ja 7 luvun muuttamisesta	100
23. Laki rikoslain 30 luvun 3 a §:n muuttamisesta	102
24. Laki kuluttajansuojalain muuttamisesta	103
ASETUSLUONNOS	105
Valtioneuvoston asetus Kilpailu- ja kuluttajavirastosta	105

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö julkisti 15 päivänä maaliskuuta 2012 tiedotteen kolmen viraston/laitoksen yhdistämiselvityksen käynnistämisestä ja asetti 20 päivänä maaliskuuta yhdistämiselvityksen ohjausryhmän (TEM/767/00.04.01/2012). Tavoitteena oli lisätä kilpailu- ja kuluttaja-asioiden yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja tehostaa hallintoa. Mahdollisessa yhdistämisessä tuli ottaa huomioon lainsäädännöstä johtuvat erot kilpailuasioiden ja kuluttaja-asioiden luonteessa. Tarkoituksena ei ollut muuttaa lakiin perustuvia virastojen tehtäviä. Selvitys liittyi osaltaan uuden kuluttajapoliittisen ohjelman valmisteluun. Selvityksen tuloksena päädyttiin esittämään Kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston yhdistämistä. Kuluttajatutkimuskeskuksen asema ratkaistaan valtioneuvoston sektoritutkimusselvityksen pohjalta.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Kilpailuvirasto

Kilpailuvirasto on työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle kuuluva virasto, jonka tehtävänä kilpailuvirastosta annetun lain (711/1988) mukaan on terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaaminen. Kilpailuviraston tehtävien sisältö määritellään pääosin kilpailulaissa (948/2011). Viraston tehtävistä on säädetty myös postilaissa (415/2011), laissa vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista (617/2009), laissa eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista (462/2009), viestintämarkkinalaissa (393/2003), laissa televisio- ja radio-toiminnasta (744/1998), laissa työeläkevakuutusyhtiöistä (354/1997), sähkömarkkinalaissa (386/1995), vakuutuskaalalaissa (1164/1992) ja eläkesäätiölaissa (1774/1995).

Kilpailuviraston toiminta-ajatuksena on

terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaaminen ja talouden tehokkuuden lisääminen sekä yksityisessä että julkisessa toiminnassa. Virasto puuttuu kilpailulain ja EU:n kilpailusääntöjen (Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus (SEUT) artiklat 101 ja 102) vastaisiin kilpailun rajoituksiin kuten kartelleihin ja määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön. Virasto vaikuttaa yleisesti kilpailun toimivuuteen muun muassa tekemällä aloitteita kilpailun edistämiseksi ja kilpailua rajoittavien säännösten purkamiseksi. Lisäksi virasto valvoo yrityskauppoja ja hoitaa sen vastuulle kuuluvat kansainväliset tehtävät. Kilpailuviraston on asetettava tehtävänsä tärkeysjärjestykseen siten, että se keskittyy kilpailun toimivuuden ja kansantalouden kannalta merkittävien kilpailunrajoitusten selvittämiseen. Tarvittaessa virasto tekee markkinaoikeudelle esityksen siitä, että markkinaoikeus määräisi kilpailusääntöjä rikkoneelle elinkeinonharjoittajalle seuraamusmaksun.

Kilpailuviraston tehtävänä on ensisijaisesti turvata markkinaprosessin toimivuus niin, että talouden tehokkuuden näkökulma korostuu, ja osa hyödyistä siirtyy asiakkaille ja kuluttajille. Tavoitteena on luoda ja ylläpitää sellaisia olosuhteita, joissa elinkeinotoiminnalla on tasapuoliset toimintaedellytykset ja luottamus siihen, että etevämmyydellä voidaan menestyä. Kilpailuviraston toiminnan tarkoituksena sen sijaan ei ole tarjota oikeus- suojakeinoja yksittäisten sopimusriitojen ratkaisuun tai suojata elinkeinonharjoittajaa kilpailijan tai kauppakumppanin kohtuuttomilta tai mielivaltaisilta menettelytavoilta, ellei kysymys samalla ole menettelystä, jonka tutkiminen on tarpeen toimivan kilpailun turvaamiseksi markkinoilla.

Kilpailuviraston tärkeimmät kansainväliset yhteistyötahot ovat EU:n kilpailuviranomaisen välinen ECN-verkosto (European Competition Network) sekä pohjoismaiset kilpailuviranomaiset. Kilpailuvirastossa käsitellään vuosittain noin 600 kansainväliseen yhteis-

työhön liittyvää asiaa ja virasto osallistuu yhteensä noin viidenkymmenen kilpailupolitiikkaa koskevan kansainvälisen työryhmän toimintaan.

Valvontaviranomaisena Kilpailuvirasto on itsenäinen. Viraston toiminnan painotuksiin vaikuttavat kuitenkin talouspolitiikan linjat ja operatiiviset tavoitteet tukevat työ- ja elinkeinoministeriön konsernistrategiaa. Kilpailuvirasto tulosohjaa aluehallintovirastoja kilpailuasioissa.

Kilpailuviraston henkilöresurssit vuodelle 2012 ovat 78,5 henkilötyövuotta. Tämä luku sisältää mahdollisuuden palkata 10 henkilötyövuotta lisää harmaan talouden torjunnan perusteella. Kilpailuviraston nettomääräraha vuodelle 2012 on 6,162 miljoonaa euroa.

Kuluttajavirasto

Kuluttajavirasto on työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla toimiva virasto, jonka tehtävänä Kuluttajavirastosta annetun lain (1056/1998) mukaan on kuluttajien taloudellisen ja oikeudellisen aseman turvaaminen sekä kuluttajapolitiikan toteuttaminen. Kuluttajaviraston tehtävistä on lisäksi säädetty valmiuslaissa (1552/2011), laissa palvelujen tarjoamisesta (1166/2009), laissa vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä alikirjoituksista (617/2009), laissa valmismatkaliikkeistä (939/2008), laissa kuluttajaneuvonnasta (800/2008), laissa rajat ylittävistä kieltomenettelyistä (1189/2000), laissa talous- ja velkaneuvonnasta (713/2000), asunokauppalaisissa (843/1994), rikoslaisissa (39/1889) ja kuluttajansuojalaisissa (38/1978). Kuluttajavirastosta annettuun lakiin on viitattu myös maksupalvelulaisissa (290/2010), laissa tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta (458/2002), laissa eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä (1528/2001) ja laissa saatavien perinnästä (513/1999).

Kuluttajaviraston ylijohtaja toimii kuluttaja-asiamiehenä ja kuluttaja-asiamiehen toimivaltaan kuuluvat valvontatehtävät hoidetaan Kuluttajavirastossa. Kuluttajavirastosta annettu laki sisältää säännöksiä kuluttaja-asiamiehen toimivaltuuksista. Kuluttaja-asiamiehelle kuuluvista lainsäädännön valvontatehtävistä on voimassa, mitä niistä erik-

seen säädetään. Kuluttaja-asiamiehelle kuuluu valvontatehtäviä useiden eri lakien nojalla. Kuluttaja-asiamies valvoo markkinoinnin, sopimusehtojen ja perinnän lainmukaisuutta. Jollei neuvotteluin saada elinkeinonharjoittajaa vapaaehtoisesti luopumaan lainvastaisesta menettelystä, kuluttaja-asiamiehen on tarvitessa ryhdyttävä asian edellyttämiin pakko-toimiin tai saatettava asia tuomioistuimen käsiteltäväksi. Kuluttaja-asiamies voi avustaa kuluttajia oikeudessa asioissa, jotka ovat lain soveltamisen tai kuluttajien yleisen edun kannalta tärkeitä. Kuluttaja-asiamiehen keinoina tulevat kyseeseen myös ryhmävalitus ja ryhmäkanne.

Kuluttajavirasto edistää kuluttajamarkkinoiden toimivuutta. Kuluttajavirasto toimii asiantuntijana ennakoivasti painottaen kuluttajan näkökulmaa, vaikuttaa yritysten toimintatapoihin ja edistää kuluttajien toimintamahdollisuuksia. Tavoitteena on, että yritykset toimivat vastuullisesti ja että kuluttajat voivat luottaa markkinoiden toimivuuteen ja häiriötilanteiden nopeaan selvittämiseen. Kuluttajaviraston ja kuluttaja-asiamiehen toiminta kohdentuu kuluttajan kannalta merkityksellisiin asioihin ja ongelmiin. Virastossa hoidetaan valmismatkaliikkeiden vakuuksien valvontaa ja tähän liittyen pidetään yllä rekisteriä Suomessa toimivista valmismatkaliikkeistä.

Kuluttajavirasto tekee esityksiä ja aloitteita kuluttajansuojan ja kuluttajapolitiikan kehittämiseksi. Myös kuluttajavalistus ja -kasvatus ovat viraston lakisäätteisiä tehtäviä. Kuluttajavirasto tekee ja teettää kuluttajakysymyksiin liittyviä selvityksiä ja vertailuja, kuten hinta- ja laatuvertailuja ja vertailevia tuotetestejä, sekä julkaisee kuluttajille ja elinkeinonharjoittajille tarkoitettua tietoa verkkosivuilla ja Kuluttaja-lehdessä. Kuluttajavirasto ohjaa ja kouluttaa aluehallintovirastoja, talous- ja velkaneuvontaa sekä kuluttajaneuvontaa. Kuluttajavirasto/kuluttaja-asiamies on EY:n kuluttajansuojaa koskevan yhteistyöasetuksen EY N:o 2006/2004 mukainen yhteysvirasto Suomessa sekä toimivaltainen viranomaisena lähes kaikkien asetuksen liitteessä mainittujen EY:n kuluttajansuojainstrumenttien valvonnassa. Virastossa toimii lisäksi Suomen Euroopan kuluttajakeskus ja palveluista sisämarkkinoilla annetun direktii-

vin 2006/123/EY mukainen kansallinen hallinnollinen yhteyspiste.

Valvontaviranomaisina sekä Kuluttajavirasto että kuluttaja-asiamies ovat itsenäisiä. Viraston toiminnan painopisteisiin vaikuttavat kuitenkin valtioneuvoston kuluttajapolitiittiset linjaukset. Viraston strategiset painopisteet ja operatiiviset tavoitteet tukevat työ- ja elinkeinoministeriön konsernistrategiaa.

Kuluttajavirastolla on johtokunta. Johtokunta ei voi puuttua valvontatehtäviin.

Kuluttajaviraston henkilöresurssit vuonna 2012 ovat yhteensä 71,5 henkilötyövuotta. Kuluttajaviraston nettomääräraha talousarviossa vuodelle 2012 on 4,837 miljoonaa euroa.

2.2 Kilpailu- ja kuluttajahallinnon kehitys Euroopan unionissa ja eräissä muissa maissa

Euroopan komissio

Euroopan unionin harjoittamassa kilpailupolitiikassa ja kilpailulainsäädännössä yksi keskeinen tavoite on, että toimivan kilpailun tulee palvella kuluttajien etua. Komission työ on kuitenkin organisoitu siten, että kilpailuasioita hoitaa kilpailupääosasto (DG Competition) ja kuluttaja-asioita terveys- ja kuluttajansuojalainsäädäntöä oikeusasioiden pääosastolle (DG Justice). Varmasti osittain tästä johtuen, EU:n kilpailu- ja kuluttajapolitiikkaa on viime vuosiin saakka hoidettu hyvinkin toisistaan erillisinä politiikkalohkoina. Viime vuosina kuitenkin ainakin komission kilpailupääosaston avauksissa ja linjauksissa myös kuluttajanäkökulmaa on pyritty tuomaan entistä voimakkaammin esiin. Sekä kuluttaja- että kilpailupuolella on korostettu horisontaalista ulottuvuutta. Käytännön hankaluutena ovat näiden pääosastojen erilaiset toimintatavat ja erilaiset toimivaltuudet suhteessa esimerkiksi jäsenvaltioihin.

Euroopan unionin jäsenmaat

Euroopan unionin jäsenmaista ainakin Iso-Britanniassa, Tanskassa, Italiassa, Puolassa ja Bulgariassa kilpailu- ja kuluttaja-asioita

hoidetaan joko kokonaan tai osittain samassa viranomaisessa. Irlannissa on tehty päätös kilpailu- ja kuluttajaviranomaisten yhdistämisestä.

Iso-Britanniassa OFT:ssä (Office of Fair Trading) tietyn markkinan ongelmia voivat käsitellä yhteistyössä sekä kilpailu- että kuluttajapolitiikan asiantuntijat ja he voivat soveltaa joko kilpailulainsäädännön tai kuluttajansuojalainsäädännön seuraamuksia siitä riippuen, mikä on tarkoituksenmukaista.

Tanskassa viranomaisten yhdistäminen toteutettiin 1.9.2010. Tanskassa on erillinen kuluttaja-asiamies, jonka sihteeristö toimii uudessa yhdistetyssä viranomaisessa. Erityisesti hyötynä kilpailu- ja kuluttajaviranomaisten yhdistämisessä on pidetty tutkimukseen kohdennettujen resurssien yhdistämistä ja sitä, että kuluttaja- ja kilpailuasioiden välistä konfliktitilanteita voidaan ratkoa samassa virastossa, sekä laaja-alaisemman näkemyksen kautta tulevaa kilpailu- ja kuluttajapolitiikan vahvistumista. Yhteisiä toimintoja ja asioita uudessa virastossa ovat ennen muuta hallinto, viestintä ja markkinoiden tuntemus. Substanssitehtävissä on erilaisuutta. Kuluttaja-asiamies instituutioon on itsenäinen. Se kuitenkin toimii viraston yhteydessä ja asiamiehen sihteeristö on toiminnallinen osa virastoa.

Yhdysvallat

Yhdysvalloissa Federal Trade Commission hoitaa sekä kilpailu- että kuluttaja-asioita. Toiminta on organisoitu siten, että valvontatehtävistä vastaava henkilöstö on omissa erillisissä yksiköissään ja heillä on erilliset ammatilliset valmiutensa. Tällainen organisaatiomalli edellyttäne virastoa ohjaavalta taholta selkeää yhtenäistä tavoitelinjausta ja vahvaa ohjaavaa otetta.

Australia

Australian kilpailu- ja kuluttajakomissio (Australian Competition and Consumer Commission, ACCC) on itsenäinen virasto, joka perustettiin vuonna 1995. Sen tehtävänä on valvoa, että markkinoiden toimijat noudattavat alan lainsäädäntöä sekä edistää muullakin tavoin kilpailua ja reilua kaupan-

käyntiä markkinoilla kuluttajien, yritysten ja yhteisöjen eduksi. Virasto vastaa myös alan kansallisista infrastruktuuripalveluista.

2.3 Nykytilan arviointi

Kilpailuviraston arviointi toteutettiin vuonna 2008. Arvioinnin mukaan Kilpailuviraston toiminta on ollut yhteiskunnallisesti vaikuttavaa, viraston osaaminen on korkeatasoista, yritykset saavat siltä arvokasta ohjeistusta toimintaansa ja se saa myös hyvät arvostukset kansainvälisessä vertailussa. Kehittämisen varaa katsottiin olevan erityisesti toiminnan linjaavuudessa, tavoitteellisuudessa ja eräissä toimintaprosesseissa. Arvioinnissa painotettiin erityisesti, että Kilpailuviraston toiminnan painopistettä tulisi keskittää voimakkaammin kansantaloudellisesti merkittävien tapausten tutkimista. Arvioinnin suosituksia on hyödynnetty muun muassa uudistettaessa kilpailulakia ja Kilpailuviraston ohjauksessa ja johtamisessa.

Kilpailuviraston yhteiskunnallisen vaikutavuuden keskeisenä haasteena on markkinoiden toimivuuden varmistaminen. Toimivat markkinat luovat edellytyksiä menestyvälle yritystoiminnalle ja varmistavat tuottavuuskehityksen hyötyjen siirtymisen myös asiakkaille ja kuluttajille. Samalla ne luovat kannusteita uuden kehittämiseen sekä parempaan tarjontaan mukaan luettuna edullisemmat hinnat.

Kuluttajaviraston oikeudellisen toiminnan arviointi toteutettiin vuonna 2009. Yleiskvaltaan toiminta arvioitiin tehokkaaksi ottaen huomioon käytettävissä olevat resurssit. Arvioitsija esitti useita toimenpiteitä, joiden avulla kuluttajaoikeudellisen toiminnan tuloksellisuutta, vaikuttavuutta ja tehokkuutta voisi parantaa. Näitä ovat muun muassa viraston tieto- ja seurantajärjestelmän kehittäminen, kuluttaja-asiamiehen käytössä olevan instrumentti- ja seuraamusvalikoiman monipuolistaminen ja ajantasaistaminen, kuluttajatutkimuksen lisääminen ja hyödyntäminen sekä kuluttajansuoja-asioiden käsittelyprosessin markkinaoikeudessa uudelleen arviointi. Arviointia on hyödynnetty sekä Kuluttajaviraston että Kuluttajatutkimuskeskuksen tulosohjauksessa ja Kuluttajaviraston sisäisessä kehittämisessä.

Kilpailuvirasto ja Kuluttajavirasto toimivat politiikka-alueella jonka yhteisenä nimittäjänä on markkinoiden toimivuus. Kilpailupolitiikan tavoitteena on toimiva kilpailu ja toimivat markkinat siten, että toimivan kilpailun myötä kuluttaja voi valita suuremmasta valikoimasta tuotteita kilpailukykyisin hinnoin. Kuluttajapolitiikalla vastaavasti vahvistetaan kuluttajien luottamusta markkinoihin poistamalla elinkeinonharjoittajien "häiriökäyttäytymistä".

Asiakaskunnassa/valvonnan kohteissa on nähtävissä sekä yhtäläisyyksiä että eroavaisuuksia. Kilpailuviraston asiakkaita/tutkinnan kohteita ovat yksiselitteisesti yritykset ja julkisyhteisöt. Kilpailuvalvonnan kohteena ovat nimenomaan elinkeinonharjoittajat ja elinkeinotoiminta, joten yritystoimintaan ja yritysten välisiin suhteisiin liittyvät asiat ovat toiminnan keskiössä. Elinkeinonharjoittajat ovat myös Kuluttajaviraston asiakkaita siten, että toiminnan keskiössä ovat elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien väliset asiat. Yksittäiset elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien väliset riita-asiat käsitellään maistraattien kuluttajaneuvonnassa ja oikeusministeriön hallinnonalalla toimivassa Kuluttajariitalautokunnassa.

Kilpailupolitiikassa samoin kuin kuluttajapolitiikassa pyritään vaikuttamaan yritysten käyttäytymiseen - laillisten toimintatapojen noudattamiseen ja läpinäkyvyyteen. Eri toimialoja koskeva erityisosaaminen on nykyisiä virastoja yhdistävä piirre samaten kuin prosessiosaamisen alue. Sekä Kilpailuviraston että Kuluttajaviraston/kuluttaja-asiamiehen käsittelemistä asioista osa päättyy tuomioistuinten ratkaistavaksi. Tosin tuomioistuimissa ajattaviin asioihin sovelletaan eri prosessisääntöjä. Kilpailuasioiden käsittelyssä sovelletaan hallintolainkäyttölakia ja kuluttaja-asioissa siviiliprosessia ja oikeudenkäymiskaaren säännöksiä. Myös virastojen toimivaltuudet ja tutkintavaltuudet ovat erilaiset.

EU:n kilpailulainsäädäntöjen soveltamisen osalta jäsenmaille on asetettu tiukat yhdenmukaisen soveltamisen vaatimukset. Kilpailusääntöjen täytäntöönpanoa ei ole harmonisoitu, mutta jäsenvaltioiden on järjestettävä täytäntöönpano tehokkaalla tavalla niin, että yhdenmukaisen soveltamisen vaatimukset to-

teutuvat myös käytännössä. Täytäntöönpanon tehokkuutta seurataan tarkasti myös esimerkiksi EU:n kilpailuviranomaisten verkoston (ECN) toimesta. Kilpailusääntöjen täytäntöönpanoon liittyy myös tiettyjä erityispiirteitä, jotka täytyy ottaa huomioon uuden viraston toimintaa järjestettäessä. Näitä erityispiirteitä ovat muun muassa niin sanottuun leniency-menettelyyn liittyvät salassapitovaatet sekä korostettu liikesalaisuuksien suojan tarve. Kilpailuasioden selvittäminen edellyttää lähes aina yritysten liikesalaisuuksien piiriin ulottuvaa perinpohjaista selvitystyötä. Siksi on voitava varmistua siitä, että yritysten liikesalaisuudet voidaan jatkossakin turvata luotettavalla tavalla.

Kuluttajansuojavalvonnan keinot ovat kansallisen lainsäädännön määrittelemiä. Tosin substanssilainsäädäntö yhä enenevässä määrin tulee EU:sta.

Sikä Kilpailuviraston että Kuluttajaviraston tehtäviin kuuluu tehtävälueiden asioiden ja näkökulman edistäminen ja ennakkovaikeuttaminen yhteiskunnassa.

Molemmista virastoissa on henkilöstöä myös hallinto- ja viestintätehtävissä.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen pääasiallisena tavoitteena on lisätä kilpailu- ja kuluttaja-asioiden yhteiskunnallista painoarvoa ja vaikuttavuutta sekä tehostaa hallintoa.

Perustettava Kilpailu- ja kuluttajavirasto ehdotetaan muodostettavaksi yhdistämällä nykyiset Kilpailuvirasto ja Kuluttajavirasto. Uuden viraston tehtävät liittyisivät kilpailu- ja kuluttajapolitiikan toteuttamiseen, markkinoiden toimivuuden varmistamiseen, kilpailulain ja EU:n kilpailusääntöjen täytäntöönpanoon sekä kuluttajan taloudellisen ja oikeudellisen aseman turvaamiseen. Viraston tehtävät ovat käytännössä samat kuin nykyisten Kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston. Lailla kumottaisiin nykyiset lait kilpailuvirastosta ja Kuluttajavirastosta.

Kilpailu- ja kuluttajavirastoon ehdotetaan perustettavaksi sekä kilpailuasioden vastuualue että kuluttaja-asioiden vastuualue. Lisäksi ehdotetaan, että viraston valvontatoiminnot on järjestettävä siten, ettei virastolle

tai kuluttaja-asiamiehelle kuuluviissa valvontatehtävissä valvojan riippumattomuus ja puolueettomuus vaarannu. Kilpailulain mukaan perustettavaksi ehdotetulla virastolla on hyvin laajat tutkintavaltuudet kilpailuasioden selvittämisessä. Myös kilpailulain rikkomuksista määrättävät seuraamusmaksut voivat olla mittavia. Tutkinnan kohteena olevien elinkeinonharjoittajien liikesalaisuuksien ja puolustautumisoikeuksien toteutumiseksi on voitava varmistautua siitä, että viraston kilpailulain nojalla saamia tietoja ei voida käyttää muuhun tarkoitukseen kuin mihin ne on alun perin hankittu. Asiaa koskevat säännökset sisältyvät kilpailulain 17 §:n 4 momenttiin ja 38 §:n 3 momenttiin. Samaten viraston tai kuluttaja-asiamiehen kuluttaja-asioiden valvontatehtävissä saamia tietoja voidaan käyttää vain kuluttaja-asioissa. Julkiseen päätökseen sisältyvää tietoa voidaan luonnollisesti käyttää toiseenkin tarkoitukseen.

Esityksessä ehdotetaan, että kuluttaja-asioiden vastuualueen ylijohdaja toimii kuluttaja-asiamiehenä. Kuluttaja-asiamiehen lainsäädännön valvontatehtävät säilyvät ennallaan. Tällöin myös kuluttaja-asiamiehen ratkaisulta säilyy nykyisenä. Kilpailu- ja kuluttajaviraston pääjohtaja ei voi vaikuttaa ratkaisuihin eikä ottaa kuluttaja-asiamiehelle säädettyjä valvonta-asioita itselleen ratkaistavaksi. Myös valvontatoiminnan edellyttämät asianmukaiset resurssit turvataan uudesakin virastossa. Nykyisessä Kuluttajavirastosta annetussa laissa olevat kuluttaja-asiamiehen menettelytapasäännökset otetaan ehdotettuun lakiin Kilpailu- ja kuluttajavirastosta.

Ehdotuksen mukaan nykyinen Kuluttajaviraston johtokunta lakkaa. Työ- ja elinkeinoministeriö voisi asettaa Kilpailu- ja kuluttajaviraston neuvottelukunnan.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lait, joissa on mainittu Kilpailuviraston tai Kuluttajaviraston tehtävistä tai viitattu näihin virastolakeihin. Tältä osin esitys on keskeisiltä osin lainsäädäntötekniinen siten, että näissä laeissa mainittu nykyinen Kilpailuvirasto tai Kuluttajavirasto muutetaan Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi. Esityksessä ehdotetaan myös, että valmistamattomiksi annettuun lakiin lisätään selvyyden vuoksi

säännös siitä, että laki ei koske toiseen Euroopan talousalueen valtioon sijoittautuneita elinkeinonharjoittajia, jotka harjoittavat tilapäisesti valmismatkaliikettä Suomessa. Lisäys ei muuttaisi nykyistä oikeustilaa.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Valtion vuoden 2013 talousarvioesityksessä Kuluttajaviraston ja Kilpailuviraston toimintamomentit 32.40.01 ja 32.40.02 on yhdistetty Kilpailu- ja kuluttajaviraston momentiksi 32.40.01. Momentille ehdotettu nettomääräraha on 10 959 000 euroa. Vuoden 2012 talousarviossa Kilpailuvirastolle osoitettiin harmaan talouden torjuntaan 600 000 euron määrärahan lisäys. Vuoden 2013 talousarvioesityksessä viraston määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon muun muassa 500 000 euroa harmaan talouden torjuntaan ja 100 000 euroa julkisen hallinnon atkmenosäästöinä.

Pitemmällä aikavälillä yhdistetyn viraston hallintotehtävien resursointi voidaan järjestää siten, että hallintotehtävissä on nykyistä vähemmän henkilöstöä. Hallintotehtäviin kohdistuvat sisäiset ja ulkoiset kehittämispaineet olisi hoidettavissa tehokkaammin yhdistetyn viraston kokonaisuudessa. Myös tietohallinnossa ja erityisesti eri järjestelmien ylläpidossa ja kehittämisessä arvioidaan saavutettavan tehokkuushyötyjä. Samoin viestintätehtävissä olisi saavutettavissa synergioita ja tehokkuutta. Tavoitteena on pitemmällä aikavälillä saada säästöjä myös toimitilakustannuksissa. Toisaalta virastolla on vähintäänkin säästöjä vastaavasti tarvetta vahvistaa analyysikapasiteettia.

4.2 Henkilöstövaikutukset

Kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston henkilöstö, myös ylimpiin virkoihin nimitetyt virkamiehet, siirtyy perustettavaan Kilpailu- ja kuluttajavirastoon.

Valtion virkamieslaki (750/1994) sisältää säännökset virkamiehen asemasta erityyppisissä organisaation muutostilanteissa. Valtion virastojen yhdistyessä yhdistyvien virastojen virat ja niihin nimitetyt virkamiehet siirtyvät

tehtävien tai toimintojen mukana uuteen virastoon. Virat voidaan siirtää ilman virkamiehen suostumusta silloin, kun uusi virka sijaitsee samalla työssäkäyntialueella. Myös valtion virkaehtosopimukseen sisältyy useita organisaatiomuutostilanteissa sovellettavia virkamiehen palkkatasoa turvaavia sopimusmääräyksiä.

Uudelleenjärjestely voi tulla kyseeseen joidenkin esimerkiksi hallintoon kuuluvien tehtävien osalta. Tällaisen olennaisesti muuttuvia tehtäviä koskevan uudelleenjärjestelyn yhteydessä, jossa viran tilalle perustetaan uusi virka, voidaan uusi virka sitä ensi kertaa täytettäessä täyttää ilman haettavaksi julistamista, jos nimitettävä on uudelleenjärjestelyn kohteena olevan viraston virkaan nimitetty virkamies.

4.3 Yritysvaikutukset

Ehdotuksella ei ole yritysvaikutuksia. Yhdistettäväksi ehdotettujen viranomaisten tehtävät ja toimivaltuudet säilyvät ennallaan.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston yhteen kootut resurssit parantavat viraston palvelukykyä ja tavoitettavuutta.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Kilpailu- ja kuluttajaviranomaisten yhdistetty työ markkinoiden toimivuuden varmistamiseksi lisää kilpailu- ja kuluttaja-asioiden yhteiskunnallista painoarvoa ja vaikuttavuutta. Kilpailupolitiikan ja kuluttajapolitiikan yhteisenä tavoitteenahan on terveet ja toimivat markkinat, joilla yritykset toimivat vastuullisesti ja ottavat huomioon myös kuluttajien edut.

5 Asian valmistelu

Kolmen viraston yhdistämistä selvittänyt työ- ja elinkeinoministeriön asettama ohjausryhmä pyysi lausunnot virastojen sidosryhmiltä. Pääosassa lausuntoja Kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston yhdistämistä pidettiin tarkoituksenmukaisena ratkaisuna. Lausunnoista on laadittu yhteenveto. Kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston osalta lausunnoissa kiinnitettiin huomiota virastojen valvontatehtävien, keinojen ja toimintatapojen erojen

huomioon ottamiseen, kuluttaja-asiamiehen aseman turvaamiseen ja sidosryhmien kuulemisen varmistamiseen uudessa organisaatiossa. Ohjausryhmän selvitystyön perusteella päädyttiin esittämään Kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston yhdistämistä.

Hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmä puolsi kokouksessaan 22.5.2012 Kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston yhdistämistä. Alueellistamisen koordinaatioryhmä puolsi 30.5.2012 työ- ja elinkeinoministeriön ehdotusta siitä, että perustettavaksi ehdotettu Kilpailu- ja kuluttajavirasto säilyy pääkaupunkiseudulla.

Hallituksen esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä ja siitä on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Kilpailuvirastolta ja Kuluttajavirastolta. Valmistelun aikana saadut lausunnot on soveltuvin osin otettu huomioon hallituksen esityksessä.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Hallituksen esitykseen (HE 32/2012 vp)

arvopaperimarkkinoita koskevaksi lainsäädännöksi sisältyvällä arvopaperimarkkinalailla ehdotetaan kumottavaksi voimassa oleva arvopaperimarkkinalaki, johon on viitattu Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annettavaksi ehdotetun lain 11 §:ssä.

Hallituksen esityksessä (HE 57/2012) laiksi kaupallisten sopimusten maksuehdoista, laiksi saatavien perinnästä annetun lain muuttamisesta ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi ehdotetaan muutettavaksi eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain 3 §:n 1 momentin 1 kohtaa, jota myös tässä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi. Lisäksi eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annettu laki ehdotettaneen kumottavaksi. Asiaa koskeva hallituksen esitys on valmisteltavana oikeusministeriössä.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Kilpailu- ja kuluttajavirastosta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut**1.1 Laki Kilpailu- ja kuluttajavirastosta****1 luku Kilpailu- ja kuluttajavirastoa koskevat säännökset**

1 §. Toimiala. Pykälässä määritellään Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimiala.

Pykälän 1 momentissa säädetään niistä yleisistä tavoitteista, joita varten virasto on olemassa. Momentti vastaa pitkälti voimassa olevia kilpailuvirastosta annetun lain 1 §:ää ja Kuluttajavirastosta annetun lain 1 §:n 1 momenttia. Kilpailuasioissa ehdotetaan kuluttaja-asioita vastaavasti pykälässä mainittavaksi kilpailupolitiikkaan toteuttamien ja ajantasaistettavaksi määritelmää. Momentissa myös säädettäisiin, että kuluttaja-asiamies on Kilpailu- ja kuluttajavirastossa.

Valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 21 §:n 7 kohdan perusteella Kilpailu- ja kuluttajavirasto kuuluisi työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan.

2 §. Tehtävät. Pykälässä eritellään viraston tehtävät. Nykyisin Kilpailuvirastolle, Kuluttajavirastolle ja kuluttaja-asiamiehelle kuuluvat tehtävät säilyisivät ennallaan.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan viraston tehtäviin kuuluu kuten nykyisille virastoille esitysten ja aloitteiden tekeminen kilpailun edistämiseksi ja kilpailua rajoittavien säännösten purkamiseksi sekä kuluttajapolitiikan ja kuluttajansuojan kehittämiseksi. Momentin 2 kohdassa kilpailuasioden tehtävien osalta on viitattu kilpailulakiin sekä nostettu nykyisestä asetuksesta lain tasolle kilpailulain nojalla annettujen päätösten valvonta.

Pykälän 1 momentin 5 kohdan perusteella Kilpailu- ja kuluttajavirasto huolehtisi valmismatkaliikkeistä annetussa laissa, palvelujen tarjoamisesta annetussa laissa, kuluttajaneuvonnasta annetussa laissa ja talous- ja

velkaneuvonnasta annetussa laissa sille säädettyistä tehtävistä. Kilpailu- ja kuluttajavirasto hoitaisi myös Euroopan komission kanssa tehtyyn sopimukseen perustuen Euroopan Kuluttajakeskusta. Nämä tehtävät kuuluvat nykyisin Kuluttajavirastolle.

Pykälän 2 momentissa on nykyistä sääntelyä vastaavasti todettu, että kuluttaja-asiamiehen lainsäädännön valvontatehtävistä on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään. Selkeyden vuoksi momentissa on säädetty kuluttaja-asiamiehen oikeudesta tehdä esityksiä ja aloitteita. Nykyisin kuluttaja-asiamiehen esitysten ja aloitteiden teko-oikeudesta ei ole erikseen säädetty. Kun kuluttaja-asiamies on valvontatoiminnassaan itsenäinen ja riippumaton, hän on nykyisinkin voinut tuoda esille ja tehdä aloitteita lainsäädännön muuttamiseksi valvontatoiminnassaan havaitsemien puutteiden korjaamiseksi sekä tehdä tältä osin esityksiä säännösten muuttamiseksi.

Pykälän 3 momentin valtuutuslainsäädännön mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin Kilpailu- ja kuluttajaviraston tehtävistä.

3 §. Johtaminen ja ratkaisuvallta. Pykälässä säädettäisiin viraston ylimpien johtajien nimittämisestä sekä viraston pääjohtajan tehtävistä ja toimivaltuuksista. Viraston päällikön nimikkeeksi ehdotetaan pääjohtajaa ja kilpailuasioden ja kuluttaja-asioden vastuualueiden päälliköiden nimikkeeksi ylijohtajaa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että kuluttaja-asioden vastuualueen ylijohtaja toimisi kuluttaja-asiamiehenä.

Sekä viraston pääjohtajan että kuluttaja-asiamiehenä toimivan ylijohtajan tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Tämän vuoksi ehdotetaan, että pääjohtajan ja ylijohtajat nimittäisi valtioneuvosto. Virkaan nimittämisen perusteista voidaan säätää valtion virkamieslain 8 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella. Tämän vuoksi ehdo-

tettuun lakiin ei oteta kelpoisuusehtoja koskevia säännöksi. Tarkoituksena on, että kuluttaja-asiamiehen kelpoisuusehtona olisi edelleen oikeustieteen maisterin tutkinto.

Pykälän 3 momentin mukaan pääjohtaja ratkaisee kaikki viraston ratkaistavat asiat, ellei muualla laissa toisin säädetä. Kuluttaja-asiamiehelle ratkaistavaksi säädetyt asiat ratkaisisi kuluttaja-asiamiehenä toimiva kuluttaja-asioiden vastuualueen ylijohtaja. Pääjohtajalle kuuluvan ratkaisuvallan siirtämisestä muulle virkamiehelle määrättäisiin viraston työjärjestyksessä. Kuluttaja-asiamiehen ratkaisuvallan siirtämisestä on säädetty 12 §:ssä.

Pykälän 4 momentin mukaan pääjohtaja päättää viraston työjärjestyksestä ja muista sisäisistä määräyksistä ja muusta viraston toimintaorganisaatiosta.

Pykälän 5 momentin nojalla pääjohtajalla on yksittäisiin päätöksiin liittyvä pidätysvalta, jonka turvin hän voi ottaa jo delegoimansa päätösvallan jälleen itselleen. Selkeyden vuoksi momentissa on säädetty, että pääjohtaja ei voi ottaa ratkaistavakseen kuluttaja-asiamiehen ratkaistavaksi säädettyjä valvonta-asioita.

Pykälän 6 momentissa on valtuutusäännös, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin tarkemmin säätää Kilpailu- ja kuluttajaviraston johtamisesta ja ratkaisuvallasta.

4 §. Valvojen riippumattomuus. Pykälän mukaan kilpailu- ja kuluttajaviraston valvontatehtävät on järjestettävä niin, että virastolle ja kuluttaja-asiamiehelle kuuluvien valvontojen riippumattomuus ja puolueettomuus on turvattu. Säännöksen tarkoituksena on nimetä turvata kilpailu- ja kuluttaja-asioiden puolueeton ja riippumaton käsittely viraston sisällä. Kilpailuasioiden käsittelyn kannalta on tärkeää, että esimerkiksi kilpailulain nojalla tehtyjen tarkastusten ja seuraamusmaksusta vapautumista ja seuraamusmaksun alentamista koskevan ns. leniency-menettelyn yhteydessä saatuja tietoja ja todisteita voidaan käyttää vain kilpailulain mukaisten kilpailuasioiden selvittämiseen ja käsittelyyn. Tietojen ja todisteiden käyttöä koskeva rajoitus on tärkeä erityisesti tutkinnan kohteena olevien elinkeinonharjoittajien liikesalaisuuksien ja puolustautumisoikeuksien

varmistamiseksi.

Leniency-menettelyn yhteydessä saatujen tietojen ja todisteiden käsittelyä koskeva rajoitus on lisäksi tärkeä erityisesti leniency-järjestelmän toiminnan turvaamiseksi. Rajoittamalla leniency-menettelyn yhteydessä saatujen tietojen ja todisteiden käyttöä Kilpailu- ja kuluttajaviraston sisällä pyritään turvaamaan leniency-järjestelmän houkuttelevuus ja toimivuus vastaavalla tavoin kuin kilpailulain 17 §:n 4 momentissa säädetyllä tietojen käyttöä koskevalla rajoituksella. Tietojen ja todisteiden käyttöä koskevalla rajoituksella pyritään siten varmistamaan, että kilpailulain 14 §:n perusteella seuraamusmaksusta vapautumista tai kilpailulain 15 §:n perusteella seuraamusmaksun alentamista hakenut elinkeinonharjoittaja ei joudu muihin kartellin jäseninä huonompaan asemaan. Säännös ei estä Kilpailu- ja kuluttajavirastoa käyttämästä leniency-menettelyssä saatuja tietoja ja todisteita menettelyn aloittamiseksi tai kielletyn kilpailunrajoituksen lopettamismääräyksen, sitoumuspäätöksen tai seuraamusmaksuesityksen tekemiseksi taikka ryhmäpoikkeuksen edun peruuttamiseksi, jos tiedot ja todisteet sisältävät tietoja muista kilpailunrajoituksista kuin hakemuksen perusteena olevasta kilpailulain 14 §:n 1 momentissa tarkoitettusta kilpailunrajoituksesta.

Kilpailuasioiden selvittämiseen liittyviä kysymyksiä on käsitelty myös edellä kohdissa 2.3. nykytilan arviointi ja 3. esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.

Julkiseen päätökseen sisältyvä tai muutoin julkista tietoa voidaan luonnollisesti käyttää sekä kilpailuasioissa että kuluttaja-asioissa.

Valvonta-asioiden riippumattomuus esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriöstä määräytyy virastolle ja kuluttaja-asiamiehelle näissä asioissa säädetyn ratkaisuvallan kautta.

5 §. Neuvottelukunta. Pykälän 1 momentin mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolla voi olla neuvottelukunta, jonka työ- ja elinkeinoministeriä asettaa. Tarkoituksena on, että neuvottelukunta edistäisi viraston ja sen sidosryhmien välistä yhteistyötä.

Nykyisellä Kuluttajavirastolla on ollut johtokunta. Johtokunnan toimikausi päättyi 31.10.2012 ja toimikautta on tarkoitus jatkaa kuluvan vuoden loppuun. Kilpailuvirastolla

ei ole ollut johtokuntaa. Johtokuntaa koskevaa säännöstä ei ehdoteta lakiin, sillä Kilpailu- ja kuluttajavirasto tulee olemaan selkeästi valvontaviranomainen. Nykyinen johtokuntarakente on ongelmallinen muun muassa puolueettoman ja riippumattoman viranomaistoiminnan kannalta.

Ehdotetulla säännöksellä ei myöskään ole tarkoitus esimerkiksi vaikuttaa kuluttajiasiain neuvottelukunnan tehtäviin. Nyt ehdotettu neuvottelukunta koski nimenomaan Kilpailu- ja kuluttajavirastoa. Kuluttajiasiain neuvottelukunnan tehtävät ovat kuluttajapolitiikassa laaja-alaisemmat ja myös sen kokoonpano on laajempi.

Pykälän 2 momentin mukaan neuvottelukunnan tehtävistä ja kokoonpanosta voitaisiin säätää valtioneuvoston asetuksella.

6 §. *Velvollisuus antaa tietoja.* Pykälä vastaa voimassa olevan Kuluttajavirastosta annetun lain 4 §:ää ja kyse on vain siinä pykälässä säädetyistä tietojenantovelvollisuudesta. Sana kuluttajapalvelusten ehdotetaan korvattavaksi sanalla kuluttajapalveluiden, jota käytetään myös muussa lainsäädännössä.

Kilpailuasioita koskevasta tiedonantovelvollisuudesta säädetään kilpailulain 33 §:ssä. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimivallasta uhkasakon asettamiseksi tietojenantovelvollisuuden tehosteeksi kilpailulain säätämistä asioissa säädettäisiin edelleen kilpailulain 46 §:ssä.

7 §. *Tehtävien tärkeysjärjestys.* Pykälä vastaa voimassa olevaa Kuluttajavirastosta annetun lain 1 §:n 3 momenttia.

Kilpailuasioiden tärkeysjärjestyksestä ja tutkimatta jättämisestä säädetään kilpailulain 32 §:ssä.

2 luku **Kuluttaja-asiamiestä koskevat erityiset säännökset**

8 §. *Tarkastusoikeus.* Pykälä vastaa voimassa olevaa Kuluttajavirastosta annetun lain 4 a §:ää. Sanamuotoa on tarkennettu nykykäytäntöä vastaavaksi.

9 §. *Kuluttaja-asiamiehen neuvotteluvelvollisuus.* Pykälä vastaa voimassa olevaa Kuluttajavirastosta annetun lain 5 §:ää.

10 §. *Kuluttaja-asiamiehen antama kielto.* Pykälä vastaa voimassa olevaa Kuluttajavirastosta annetun lain 6 §:ää.

11 §. *Lausunnon pyytäminen.* Pykälä vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa Kuluttajavirastosta annetun lain 7 §:ää, mutta se ehdotetaan ajantasaistettavaksi.

Pykälässä rahoitustarkastus ja vakuutustarkastus muutettaisiin Finanssivalvonnaksi. Ehdotuksessa viitatus Finssivalvonnasta annetun lain 45 §:n mukaan Finssivalvonta valvoo sitä, että luottolaitos, maksulaitos, vakuutusyhtiö, vakuutusyhdistys, vakuutus-edustaja, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö ja arvopaperipörssi noudattavat niihin sovellettavia markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä sekä kuluttajan kannalta sopimatonta tai hyvän tavan vastaista muuta menettelyä asiakassuhteessa koskevia säännöksiä. Säännöstä sovelletaan myös ulkomaiseen sivuliikkeeseen, muuhun ulkomaiseen valvottavaan, joka tarjoaa Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta, ja ulkomaiseen vakuutus-edustajaan.

Finssivalvonnasta annetun lain 47 §:n mukaan Finssivalvonnan tulee vastaavasti ennen toimenpiteisiin ryhtymistä pyytää kuluttaja-asiamieltä lausunto jos se havaitsee, että 45 §:ssä tarkoitettu finanssimarkkinoilla toimiva toimii kuluttajansuojalain vastaisesti soveltaessaan mainitussa pykälässä tarkoitettuja säännöksiä.

12 §. *Ratkaisuvalta.* Pykälä vastaa pääosin voimassa olevan Kuluttajavirastosta annetun lain 8 §:n 2 momenttia.

Pykälässä markkinaoikeus muutettaisiin tuomioistuimeksi. Kuluttaja-asiamies voi avustaa kuluttajaa yksittäisen asian hoitamisessa tai panna vireille ryhmäkanteen. Näitä asioita käsitellään pääsääntöisesti käräjäoikeudessa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että kuluttaja-asiamies voisi määrätä alaisensa virkamiehen käyttämään puhevaltaansa taikka avustamaan kuluttajaa markkinaoikeuden sijasta tuomioistuimessa.

13 §. *Kuluttajan avustaminen.* Pykälä vastaa pääosin voimassa olevaa Kuluttajavirastosta annetun lain 9 §:ää.

Pykälän 1 momentissa kuluttajavalituslautaus muutettaisiin kuluttajariitalautakunnaksi.

Pykälän 2 momentissa Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

14 §. *Ryhmävalitus.* Pykälä vastaa voimassa olevan Kuluttajavirastosta annetun lain 9 a §:ää.

15 §. Ryhmäkänne. Pykälä vastaa voimassa olevan Kuluttajavirastosta annetun lain 9 b §:ää.

16 §. Muutoksenhaku. Pykälä vastaa voimassa olevaa Kuluttajavirastosta annetun lain 10 §:ää.

3 luku Voimaantulo

17 §. Voimaantulo. Pykälässä säädettäisiin lain voimaantulosta.

18 §. Siirtymäsäännökset. Pykälän 1 momentin mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto jatkaisi Kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston toimintaa. Kilpailuvirastossa ja Kuluttajavirastossa vireillä olevat asiat sekä sitoumukset ja sopimukset niistä johtuvine oikeuksineen ja velvollisuuksineen siirtyisivät Kilpailu- ja kuluttajavirastolle.

Pykälän 2 momentin mukaan muualla olevan viittauksen Kilpailuvirastoon tai Kuluttajavirastoon katsottaisiin merkitsevän viittausta Kilpailu- ja kuluttajavirastoon. Samaten viittaus kilpailuvirastosta tai Kuluttajavirastosta annettuun lakiin tarkoittaisi viittausta tähän lakiin.

Pykälän 3 momentin mukaan voitaisiin ennen lain voimaantuloa ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin muun muassa 3 §:ssä tarkoitettujen johtajien nimittämiseksi samoin kuin työjärjestyksen vahvistamiseksi.

1.2 Kilpailulaki

8 §. Kielto panna kilpailunrajoitus täytännöön. Pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

9 §. Määräys lopettaa kilpailunrajoitus ja velvollisuus toimittaa hyödyke. Pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

10 §. Sitoumukset. Pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

11 §. Ryhmäpoikkeusedun peruuttaminen. Pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

12 §. Kilpailunrajoituksesta määrättävä seuraamusmaksu. Pykälän 3 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

14 §. Seuraamusmaksusta vapautuminen

kartellitapauksissa. Pykälän 1 ja 2 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

15 §. Seuraamusmaksun alentaminen kartellitapauksissa. Pykälän 1 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

16 §. Edellytykset seuraamusmaksusta vapautumiselle ja seuraamusmaksun alentamiselle kartellitapauksissa. Pykälän 1 ja 2 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

17 §. Seuraamusmaksusta vapautumista ja seuraamusmaksun alentamista koskeva menettely kartellitapauksissa. Pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

18 §. Seuraamusmaksun alentaminen muissa kuin kartellitapauksissa. Pykälän 1 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

19 §. Seuraamusmaksun vanhentuminen. Pykälän 1 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

20 §. Vahingonkorvaus. Pykälän 3 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

22 §. Soveltamisala. Pykälän 3 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

23 §. Yrityskaupan ilmoittaminen. Pykälän 1, 2 ja 5 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

25 §. Yrityskaupan kieltäminen ja ehtojen asettaminen. Pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

26 §. Käsittelymääräajat. Pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

29 §. Yrityskauppa markkinaoikeudessa. Pykälän 1 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

30 §. Yrityskaupaa koskevan päätöksen muuttaminen. Pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

31 §. Asian käsittely Kilpailuvirastossa. Pykälän otsikossa ja pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

32 §. Asioiden tärkeysjärjestys ja tutkimatta jättäminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja ku-

luttajavirastoksi.

33 §. *Elinkeinonharjoittajan tiedonantovelvollisuus.* Pykälän 1 ja momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

34 §. *Kutsuminen kuultavaksi.* Pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

35 §. *Tarkastuksen elinkeinonharjoittajan liiketoissa.* Pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

36 §. *Tarkastukset muissa tiloissa.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

37 §. *Menettely tarkastusta toimitettaessa.* Pykälän 1, 3 ja 5 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

38 §. *Elinkeinonharjoittajan puolustautumisoikeus.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

39 §. *Salassa pidettävän asiakirjan luovuttaminen Viestintävirastolle.* Pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

40 §. *Asiakirjan luovuttaminen toisen maan kilpailuviranomaiselle.* Pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

41 §. *Aluehallintoviraston tehtävät.* Pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

44 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

45 §. *Väliaikaismääräykset.* Pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

46 §. *Uhkasakko.* Pykälän 1 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

49 §. *Kilpailuviraston kuuleminen.* Pykälän otsikossa ja pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

1.3 Postilaki

12 §. *Toimiluvan siirtäminen.* Pykälän 2 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi. Lisäksi momentin lakiviittausta ehdotetaan ajanmukaistettavaksi.

1.4 Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista

44 §. *Viranomaisten välinen yhteistyö ja oikeus luovuttaa tietoja.* Pykälän 2 momentissa sekä Kilpailuvirasto että Kuluttajavirasto muutettaisiin yhdeksi Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

1.5 Laki eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista

17 §. *Toimiluvan muuttaminen ja peruuttaminen.* Pykälän 4 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi. Lisäksi momentin lakiviittausta ehdotetaan ajanmukaistettavaksi.

1.6 Viestintämarkkinalaki

12 §. *Toimiluvan peruuttaminen ja siirtäminen.* Pykälän 4 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi. Lisäksi momentin lakiviittausta ehdotetaan ajanmukaistettavaksi.

113 §. *Salassa pidettävän asiakirjan luovuttaminen Kilpailuvirastolle ja kuluttajasiemiehelle.* Pykälän otsikossa ja pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

1.7 Laki televisio- ja radiotoiminnasta

13 §. *Toimiluvan siirtäminen toiselle ja tosiasiallisen määräysvallan muutos.* Pykälän 3 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi. Lisäksi momentin lakiviittausta ehdotetaan ajanmukaistettavaksi.

1.8 Laki työeläkevakuutusyhtiöistä

7 §. *Omistajakontrolli.* Pykälän 3 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi. Lisäksi momentin lakiviittausta ehdotetaan ajanmukaistettavaksi sekä Vakuutusvalvontavirasto muutettavaksi Finanssivalvonnaksi.

28 b §. *Finanssivalvonnan harjoittama kilpailun valvonta.* Pykälän 3 momentissa Kil-

pailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi. Lisäksi pykälän otsikossa Vakuutusvalvontavirasto muutettaisiin Finanssivalvonnaksi.

28 c §. *Lausuntonenettely.* Pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi sekä Vakuutusvalvontavirasto Finanssivalvonnaksi.

29 §. *Työeläkevakuutusyhtiöiden sulautuminen, vakuutuskannan luovuttaminen toiselle työeläkevakuutusyhtiölle ja jakautuminen.* Pykälän 4 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi. Lisäksi momentin lakiviittausta ehdotetaan ajanmukaistettavaksi.

1.9 Sähkömarkkinalaki

41 §. *Lain suhde kilpailulainsäädäntöön.* Pykälässä Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi. Lisäksi pykälän lakiviitaukset ehdotetaan ajanmukaistettaviksi sekä Euroopan yhteisöjen komissio muutettavaksi Euroopan komissioksi.

1.10 Vakuutuskassalaki

135 §. Pykälän 3 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi. Lisäksi momentin lakiviittausta ehdotetaan ajanmukaistettavaksi sekä Vakuutusvalvontavirasto muutettavaksi Finanssivalvonnaksi.

1.11 Eläkesäätiölaki

102 §. Pykälän 4 momentissa Kilpailuvirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi. Lisäksi momentin lakiviittausta ehdotetaan ajanmukaistettavaksi sekä Vakuutusvalvontavirasto muutettavaksi Finanssivalvonnaksi.

1.12 Valmiuslaki

29 §. *Valvonta- ja ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 1 momentissa Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

1.13 Maksupalvelulaki

85 §. *Kiellon määrääminen kuluttajan-*

suoja-asiassa. Pykälä 3 momentissa lakiviittausta ehdotetaan muutettavaksi.

1.14 Laki palvelujen tarjoamisesta

16 §. *Hallinnollinen yhteyspiste.* Pykälässä Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

17 §. *Vakavan vahingon mahdollisuutta koskeva ilmoitusvelvollisuus.* Pykälässä Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

19 §. *Valvonta.* Pykälässä olevaa lakiviittausta ehdotetaan muutettavaksi.

1.15 Laki valmismatkaliikkeistä

1 §. *Yleiset säännökset.* Pykälään lisättäisiin selvytyden vuoksi uusi 3 momentti, jossa säädetään oikeudesta harjoittaa tilapäisesti valmismatkaliikettä Suomessa. Ehdotuksen mukaan laki ei koske toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneita elinkeinonharjoittajia, jotka harjoittavat tilapäisesti valmismatkaliikettä Suomessa. Tilapäisellä valmismatkaliikkeen harjoittamisella tarkoitetaan palvelujen tarjoamista ilman, että sijoittautumista koskevat kriteerit täyttyvät. Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisukäytännön mukaan kyse on sijoittautumisesta, jos taloudellista toimintaa harjoitetaan tosiasiallisesti kiinteästä toimipaikasta määräämättömän ajan. Toiminnan tilapäisyyttä arvioitaessa otetaan EU:n tuomioistuimen ratkaisukäytännön mukaan huomioon palveluntarjonnan keston lisäksi myös sen määrä, toistuvuus ja jatkuvuus. Sijoittautumisen ja tilapäisen palveluntarjonnan rajanveto on viime kädessä tehtävä kussakin yksittäistapauksessa erikseen. Palveluntarjonnan kestolle ei ole asetettu tiettyä ylärajaa, vaan se voi vaihdella tapauksesta riippuen paljonkin. Toiminnan tilapäisyys ei sulje myöskään pois palvelun tarjoajan mahdollisuutta luoda itselleen tiettyjä toimintaedellytyksiä, esimerkiksi hankkimalla käyttöönsä työhuone, vastaanottopaikka tai liikehuoneisto, jos ne ovat tarpeellisia kyseisen palvelun tarjoamiseksi (muun muassa asia C-215/01, Bruno Schnitzer, Kok. 2003, s. I-14847).

On kuitenkin syytä huomata, että EU:n tuomioistuimen vakiintuneen ratkaisukäytännön mukaan (muun muassa asia 33/74, Van Binsbergen, ECR 1974, s. 1299) jäsenvaltio säilyttää oikeuden toteuttaa toimenpiteitä sellaista palvelun tarjoajaa vastaan, jonka toiminta kohdistuu joko kokonaisuudessaan tai suurimmaksi osaksi kyseiseen jäsenvaltioon, mutta joka on jäsenvaltion lainsäädännön kiertämiseksi sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon. Tämän ratkaisukäytännön mukaisesti lakia voitaisiin siis tällaisissa tapauksissa 3 momentin estämättä soveltaa myös toiseen ETA-valtioon sijoittautuneisiin elinkeinonharjoittajiin.

4 §. Valmismatkaliikerekisteri. Pykälän 1 momentissa Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

5 §. Rekisteri-ilmoitus ja muutoksista ilmoittaminen. Pykälä 1 ja 3 momentissa Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

6 §. Rekisteröinnin edellytykset. Pykälässä Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

8 §. Rekisteristä poistaminen. Pykälässä Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

9 §. Vakuuden asettaminen. Pykälän 1 momentissa Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

10 §. Vakuudenasettamisvelvollisuudesta vapauttaminen. Pykälässä Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

11 §. Vakuuden hyväksyttävyyys. Pykälässä Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

12 §. Vakuuden käyttäminen. Pykälän 2 momentissa Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

13 §. Velvollisuus ilmoittaa vakuuteen vaikuttavista muutoksista. Pykälässä Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

14 §. Valvonta. Pykälän 1 momentissa Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

15 §. Pakkokeinot. Pykälässä Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

16 §. Pakkokeinot eräissä rajat ylittävissä tapauksissa. Pykälässä Kuluttajavirasto muu-

tettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

17 §. Kieltokanteen vireillepano ulkomailta. Pykälässä Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

19 §. Tilintarkastaja ja kirjanpito. Pykälän 2 momentissa Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

21 §. Muutoksenhaku. Pykälässä Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

22 §. Neuvottelukunta. Pykälän 1 momentissa Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

1.16 Laki kuluttajaneuvonnasta

2 §. Kuluttajaneuvonnan järjestäminen. Pykälän 1 momentissa Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

1.17 Laki tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta

26 §. Valvonta ja valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus. Pykälän 2 momentissa oleva lakiviittaus ehdotetaan muutettavaksi.

1.18 Laki eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä

2 §. Markkinaoikeudelliset asiat. Pykälän 4 kohdan lakiviittaus ehdotetaan muutettavaksi.

3 §. Asian vireillepano. Pykälän 1 momentin 1 kohdan lakiviittaus ehdotetaan muutettavaksi.

10 §. Sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain mukaisen asian käsittely. Pykälän 1 momentissa oleva lakiviittaus ehdotetaan muutettavaksi.

1.19 Laki rajat ylittävästä kieltomenettelystä

2 §. Ulkomaisen viranomaisen ja järjestön vireillepano-oikeus Suomessa. Pykälän 2 momentissa Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

4 §. Vireillepano-oikeus toisessa ETA-valtiossa. Pykälän 1 momentissa Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

1.20 Laki talous- ja velkaneuvonnasta

2 §. *Talous- ja velkaneuvonnan järjestäminen.* Pykälän 1 momentissa Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

4 §. *Valtion varoista maksettava korvaus.* Pykälässä Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi. Lisäksi viittaa kauppa- ja teollisuusministeriöön muutettai- siin viittaukseksi työ- ja elinkeinoministeri- öön.

7 §. *Tietojen luovuttaminen.* Pykälässä Ku- luttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kulut- tajavirastoksi.

1.21 Laki saatavien perinnästä

14 §. *Kiellon määrääminen.* Pykälän 3 momentissa oleva lakiviittaus ehdotetaan muutettavaksi.

1.22 Asuntokauppalaki**2 luku. Ostajan suojaaminen raken- tamisvaiheessa**

19 §. *Vakuutusjärjestelyt perustajaosak- kaan maksukyvyttömyyden varalta.* Pykälän 1 momentissa Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

7 luku. Erinäiset säännökset

6 §. *Ohje vakuuksista.* Pykälässä Kulutta- javirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttaja- virastoksi.

7 §. *Todistus suorituskyvyttömyysvakuudes- ta.* Pykälässä Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

1.23 Rikoslaki**30 luku. Elinkeinorikoksista**

3 a §. *Valmismatkaliikerikkomus ja val- mismatkaliikerikos.* Pykälän 1 momentin 2 kohdassa Kuluttajavirasto muutettaisiin Kil- pailu- ja kuluttajavirastoksi.

1.24 Kuluttajansuojalaki**2 luku. Markkinointi ja menettelyt asiakassuhteissa**

17 §. *Kiellon määrääminen.* Pykälän 2 momentissa oleva lakiviittaus ehdotetaan muutettavaksi.

3 luku. Sopimusehtojen sääntely

3 §. Pykälän 2 momentissa Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi

7 luku. Kuluttajaluotot

51 §. *Valvontaviranomaiset.* Pykälän 1 momentissa Kuluttajavirasto muutettaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoksi.

2 Tarkemmat säännökset ja mää- räykset

Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annettavan lain 2 §:n 3 momentin mukaan Kilpailu- ja kuluttajaviraston tehtävistä voitaisiin tar- kemmin säätää valtioneuvoston asetuksella. Lain 3 §:n 6 momentin mukaan tarkempia säännöksiä johtamisesta ja ratkaisuvallasta voitaisiin antaa valtioneuvoston asetuksella. Lain 5 §:n 2 momentin mukaan neuvottelu- kunnan tehtävistä ja kokoonpanosta voitaisiin säätää valtioneuvoston asetuksella.

Asetusluonnos on esityksen liitteenä.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan tammi- kuun 2013 alusta.

4 Suhde perustuslakiin ja säätä- misjärjestys

Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain 3 §:ssä säädettäisiin viraston johtamisesta ja ratkaisuvallasta. Viraston pääjohtajan tehtä- viin kuuluu julkisen vallan käyttöä, mistä tu- lee säätää perustuslain 119 §:n 2 momentin mukaisesti lailla. Laissa on ehdotettu, että pääjohtaja vahvistaa viraston työjärjestykses- sä viraston organisaatiosta, ratkaisuvallan käyttämisestä sekä eräistä muista viraston si- säiseen hallintoon kuuluvista asioista. Myös kuluttaja-asiamiehen tehtäviin kuuluu julki-

sen vallan käyttöä. Lain 8 §:ssä on säädetty kuluttaja-asiamiehen tarkastusoikeudesta, 10 §:ssä kuluttaja-asiamiehen antamasta kiellosta ja 12 §:ssä ratkaisuvallasta. Myös pääjohtajan ja kuluttaja-asiamiehenä toimivan kuluttaja-asiain vastuualueen ylijohtajan sekä vastaavasti kilpailu-asiain vastuualueen yli-

johtajan nimittämisestä on säädetty ehdotuksessa. Lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**Kilpailu- ja kuluttajavirastosta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Kilpailu- ja kuluttajavirastoa koskevat säännökset

1 §

Toimiala

Kilpailu- ja kuluttajapolitiikan toteuttamista, markkinoiden toimivuuden varmistamista, kilpailulain ja EU:n kilpailusääntöjen täytäntöönpanoa sekä kuluttajan taloudellisen ja oikeudellisen aseman turvaamista varten on Kilpailu- ja kuluttajavirasto. Kilpailu- ja kuluttajavirastossa on kuluttaja-asiamies.

2 §

Tehtävät

Kilpailu- ja kuluttajavirasto:

1) tekee esityksiä ja aloitteita kilpailun edistämiseksi ja kilpailua rajoittavien säännösten ja määräysten purkamiseksi sekä kuluttajapolitiikan ja kuluttajansuojan kehittämiseksi;

2) huolehtii sille kilpailulaissa (948/2011) säädetyistä tehtävistä ja valvoo kilpailulain nojalla tehtyjen päätösten noudattamista;

3) edistää ja toteuttaa kuluttajavalistusta ja -kasvatusta;

4) tekee toimialaansa liittyviä tutkimuksia, selvityksiä ja vertailuja;

5) huolehtii muista sille säädetyistä tai määrättyistä tehtävistä.

Kuluttaja-asiamiehelle kuuluvista lainsäädännön valvontatehtävistä säädetään erikseen. Kuluttaja-asiamies voi tehdä esityksiä ja aloitteita lainsäädännön muuttamiseksi valvontatoiminnassaan havaitsemiensa puutteiden korjaamiseksi.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tehtävistä voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

3 §

Johtaminen ja ratkaisuvälit

Kilpailu- ja kuluttajavirastoa johtaa pääjohtaja, jonka nimittää valtioneuvosto. Pääjohtaja vastaa viraston toiminnan kehittamisestä ja tuloksellisuudesta sekä tavoitteiden saavuttamisesta.

Kilpailu- ja kuluttajavirastossa on lisäksi kaksi valtioneuvoston nimittämää ylijohantajaa, joista toinen johtaa kilpailuasioden vastuualuetta ja toinen kuluttaja-asioden vastuualuetta. Kuluttaja-asioden vastuualueen ylijohtaja toimii kuluttaja-asiamiehenä.

Pääjohtaja ratkaisee Kilpailu- ja kuluttajavirastossa ratkaistavat asiat, jollei niitä ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty muun virkamiehen ratkaistaviksi.

Pääjohtaja vahvistaa Kilpailu- ja kuluttajaviraston työjärjestyksen.

Pääjohtaja voi ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asian, joka työjärjestyksen nojalla muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava. Pääjohtaja ei voi ottaa ratkaistavakseen kuluttaja-asiamiehelle säädettyjä valvonta-

asioita.

Tarkempia säännöksiä johtamisesta ja ratkaisuvallasta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Valvojen riippumattomuus

Kilpailu- ja kuluttajaviraston valvontatoiminnat on sekä kilpailuasioissa että kuluttaja-asioissa järjestettävä siten, että viraston ja kuluttaja-asiamiehen riippumattomuus ja puolueettomuus näille kuuluvien valvonta-tehtävien hoitamisessa on turvattu.

5 §

Neuvottelukunta

Kilpailu- ja kuluttajavirastolla voi olla neuvottelukunta, jonka työ- ja elinkeinoministeriö asettaa.

Neuvottelukunnan tehtävistä ja kokoonpanosta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

6 §

Velvollisuus antaa tietoja

Elinkeinonharjoittaja on velvollinen antamaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolle kulutus-tavaroiden ja kuluttajapalveluiden vähittäismyyntihintoja koskevia tietoja 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tutkimuksia, selvityksiä ja vertailuja varten sekä kuluttaja-asiamiehelle tietoja 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuja valvontatehtäviä varten. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi määrätä tiedot annettaviksi myös aluehallintovirastoille.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto ja kuluttaja-asiamies voivat asettaa tietojenantovelvollisuuden tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon määräämisestä ja tuomitsemisesta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

7 §

Tehtävien tärkeysjärjestys

Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuluttaja-

asioissa ja kuluttaja-asiamiehen on erityisesti toimittava aloilla, joilla on kuluttajien kannalta huomattavaa merkitystä tai joilla voidaan olettaa yleisimmin esiintyvän ongelmia kuluttajan asemassa.

2 luku

Kuluttaja-asiamiestä koskevat erityiset säännökset

8 §

Tarkastusoikeus

Kuluttaja-asiamiehellä on oikeus tehdä tarkastus elinkeinonharjoittajan toimitiloissa, jos tarkastus on tarpeen kuluttajansuojalainsäädännön täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten viranomaisten yhteistyöstä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2006/2004 tarkoitetun yhteisön sisäisen rikkomuksen selvittämiseksi tai lopettamiseksi. Tarkastusta ei kuitenkaan saa tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

Poliisin on annettava kuluttaja-asiamiehelle virka-apua 1 momentissa tarkoitetun tarkastuksen tekemiseksi.

9 §

Kuluttaja-asiamiehen neuvottelovelvollisuus

Havaitessaan elinkeinonharjoittajan ryhtyneen lainvastaiseen toimenpiteeseen kuluttaja-asiamiehen on pyrittävä saamaan elinkeinonharjoittaja vapaaehtoisesti luopumaan siitä. Tarvittaessa kuluttaja-asiamiehen on ryhdyttävä asian edellyttämiin pakkotoimiin tai saatettava asia tuomioistuimen käsiteltäväksi.

10 §

Kuluttaja-asiamiehen antama kiello

Jos kuluttaja-asiamiehellä on oikeus muun lain nojalla kieltää lainvastainen menettely, kiello määrätään tai annetaan väliaikaisena siten kuin tässä pykälässä säädetään.

Kuluttaja-asiamies voi määrätä kiellon asi-

assa, joka ei ole lain soveltamisen kannalta tai muuten merkitykseltään huomattava. Kielto raukeaa, jos se, jota kieltomääräys koskee, ilmoittaa annetussa vähintään kahdeksan päivän määräajassa päätöksen tiedoksisaan kirjallisesti tai Kilpailu- ja kuluttajavirastossa suullisesti vastustavansa kiellon määräämistä.

Kuluttaja-asiamies voi antaa kiellon väliaikaisena, jos 1 momentissa tarkoitettu menettely on asian laajuuden tai menettelyn nopean vaikutuksen johdosta tai muusta erityisestä syystä tarpeen estää kiireellisesti. Kuluttaja-asiamiehen on saatettava väliaikaista kieltä koskeva määräyksensä kolmen päivän kuluessa sen antamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi uhalla, että kiello muuten raukeaa.

Kuluttaja-asiamies voi asettaa kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsemisesta maksettavaksi päättää markkinaoikeus.

11 §

Lausunnon pyytäminen

Ennen kuin kuluttaja-asiamies määrää 10 §:ssä tarkoitetun kiellon tai antaa sen väliaikaisena taikka saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi, hänen on pyydettävä Finanssivalvonnan lausunto, jos asia koskee:

1) Finanssivalvonnan annettua lain (878/2008) 45 §:ssä tarkoitettua Finanssivalvonnan valvottavaa, ulkomaista valvottavaa tai sen sivuliikettä taikka ulkomaista vakuutusdustajaa;

2) arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) tarkoitetun arvopaperin markkinointia.

12 §

Ratkaisuvalta

Kuluttaja-asiamies voi siirtää ratkaisuvaltaa alaiselleen virkamiehelle asioissa, joissa lain soveltamiskäytäntö on vakiintunut, sekä määrätä alaisensa virkamiehen käyttämään puhevaltaansa taikka avustamaan kuluttajaa tuomioistuimissa.

13 §

Kuluttajan avustaminen

Kuluttaja-asiamies voi avustaa tai määrätä alaisensa virkamiehen avustamaan kuluttajaa yksittäisen asian hoitamisessa, jos se on lain soveltamisen ja kuluttajien yleisen edun kannalta tärkeää tai jos elinkeinonharjoittaja ei noudata kuluttajariitalautakunnan päätöstä.

Kuluttaja-asiamies voi päättää, että 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa kuluttajalle itselleen aiheutuvat tai hänen korvattavakseen tuomittavat vastapuolen oikeudenkäyntikulut maksetaan osittain tai kokonaan Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenoista.

Jos kuluttajan vastapuolena oleva elinkeinonharjoittaja 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa häviää asian oikeudenkäynnissä, hän on velvollinen korvaamaan valtiolle kuluttajan avustamisesta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset samojen perusteiden mukaan kuin oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta asianosaisten kesken säädetään.

14 §

Ryhmävalitus

Kuluttaja-asiamies voi omasta aloitteestaan saattaa kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi ryhmävalituksena riita-asian, joka kuuluu lautakunnan toimivaltaan ja voidaan käsitellä ryhmävalituksena siten kuin kuluttajariitalautakunnasta annetussa laissa (8/2007) säädetään.

15 §

Ryhmäkante

Kuluttaja-asiamies voi panna vireille ryhmäkanteen siten kuin ryhmäkannelaissa (444/2007) tarkemmin säädetään.

16 §

Muutoksenhaku

Kuluttaja-asiamiehen päätökseen asiassa, joka kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan

tai joka koskee 13 §:ssä tarkoitettua kuluttajan avustamista, 14 §:ssä tarkoitetun ryhmävalituksen tekemistä taikka 15 §:ssä tarkoitettua ryhmäkanteen nostamista, ei saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) tai muussa laissa säädetään.

3 luku

Voimaantulo

17 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan kilpailuvirastosta annettu laki (711/1988) ja Kuluttajavirastosta annettu laki (1056/1998).

18 §

Siirtymäsäännökset

Kilpailu- ja kuluttajavirasto jatkaa Kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston toimintaa. Kilpailuvirastossa ja Kuluttajavirastossa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat asiat ja virastojen voimassa olevat sitoumukset ja sopimukset sekä niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät Kilpailu- ja kuluttajavirastolle.

Muussa laissa tai sen nojalla annetussa säädöksessä oleva viittaus tällä lailla kumotaviin kilpailuvirastosta annettuun lakiin ja Kuluttajavirastosta annettuun lakiin tarkoittaa tämän lain voimaan tultua viittausta tähän lakiin. Muussa laissa tai sen nojalla annetussa säädöksessä oleva viittaus Kilpailuvirastoon tai Kuluttajavirastoon tarkoittaa tämän lain voimaan tultua viittausta Kilpailu- ja kuluttajavirastoon.

Ennen tämän lain voimaantumista voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**kilpailulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kilpailulain (948/2011) 8—11 §, 12 §:n 3 momentti, 14 §:n 1 ja 2 momentti, 15 §:n 1 momentti, 16 §:n 1 ja 2 momentti, 17 §, 18 §:n 1 momentti, 19 §:n 1 momentti, 20 §:n 3 momentti, 22 §:n 3 momentti, 23 §:n 1, 2 ja 5 momentti, 25 ja 26 §, 29 §:n 1 momentti, 30 ja 31 §, 32 §:n 1 ja 2 momentti, 33 §:n 1 ja 2 momentti, 34 ja 35 §, 36 §:n 1 ja 3 momentti, 37 §:n 1, 3 ja 5 momentti, 38 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 39—41 §, 44 §:n 1 momentti, 45 §, 46 §:n 1 momentti sekä 49 § seuraavasti:

8 §

Kielto panna kilpailunrajoitus täytäntöön

Sopimukseen, sääntömääräykseen, päätökseen tai muuhun oikeustoimeen tai järjestykseen sisältyvää ehtoa, joka on 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan taikka markkinaoikeuden tai Kilpailu- ja kuluttajaviraston antaman määräyksen, kiellon tai velvoitteen taikka Kilpailu- ja kuluttajaviraston antaman väliaikaisen kiellon tai velvoitteen vastainen, ei saa soveltaa eikä panna täytäntöön, jollei markkinaoikeus toisin määrää.

9 §

Määräys lopettaa kilpailunrajoitus ja velvollisuus toimittaa hyödyke

Jos kilpailunrajoitus on kielletty 5 tai 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa, Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi:

- 1) määrätä elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän lopettamaan 5 tai 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa kielletyn menettelyn; ja
- 2) velvoittaa elinkeinonharjoittajan toimit-

tamaan hyödykkeen toiselle elinkeinonharjoittajalle vastaavanlaisilla ehdoilla kuin ne, joilla hän tarjoaa sitä muille vastaavassa asemassa oleville elinkeinonharjoittajille.

10 §

Sitoumukset

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi päätöksellään määrätä epäiltyyn kilpailunrajoitukseen osallistuneiden elinkeinonharjoittajien ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymien esittämät sitoumukset näitä elinkeinonharjoittajia velvoittaviksi, jos sitoumuksilla voidaan poistaa toiminnan kilpailua rajoittava luonne. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväkseen, jos jokin päätöksen perusteena oleva tosiseikka on muuttunut olennaisesti, jos asianosaiset elinkeinonharjoittajat rikkovat sitoumuksiaan tai jos päätös on perustunut osapuolten toimittamiin puutteellisiin, virheellisiin tai harhaanjohtaviin tietoihin.

11 §

Ryhmäpoikkeusedun peruuttaminen

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöön-

panosta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 29 artiklan 2 kohdan mukaisesti peruuttaa sopimukselta, elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän päätökseltä tai yhdenmukaistetulta menettelytavalta komission ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisen edun Suomen alueella, jos sopimuksella, elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän päätöksellä tai yhdenmukaistetulla menettelytavalla on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan 3 kohdan kanssa ristiriidassa olevia vaikutuksia Suomen alueella tai sellaisella osalla Suomen aluetta, joka täyttää kaikki erillisten maantieteellisten markkinoiden tunnuspiirteet.

12 §

Kilpailunrajoituksesta määrättävä seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun määrää Kilpailu- ja kuluttajaviraston esityksestä markkinaoikeus. Maksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

14 §

Seuraamusmaksusta vapautuminen kartellitapauksissa

Elinkeinonharjoittajalle ei määrätä seuraamusmaksua, kun kyse on sellaisesta 5 §:ssä tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklassa tarkoitettua kilpailijoiden välisestä salaisesta kilpailunrajoituksesta, jolla vahvistetaan osto- tai myyntihintoja tai muita kauppaehtoja, rajoitetaan tuotantoa tai myyntiä taikka jaetaan markkinoita, asiakkaita tai hankintalähteitä, jos tällaiseen kilpailunrajoitukseen osallinen elinkeinonharjoittaja:

1) toimittaa tietoja ja todisteita, joiden perusteella Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi toimittaa 35 tai 36 §:ssä tarkoitettua tarkastuksen; tai

2) toimittaa 35 tai 36 §:ssä tarkoitettua tarkastuksen toimittamisen jälkeen tietoja ja todisteita, joiden perusteella Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi todeta, että 5 §:ää tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklaa on rikottu.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa seuraamusmaksusta vapautumisen edellytyksenä on lisäksi, että elinkeinonharjoittaja on antanut 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua tietoja ja todisteita ennen kuin Kilpailu- ja kuluttajavirasto on saanut tiedot muuta kautta.

15 §

Seuraamusmaksun alentaminen kartellitapauksissa

Muulle kuin 14 §:n perusteella seuraamusmaksusta vapautuksen saaneelle 14 §:n 1 momentissa tarkoitettuun kilpailunrajoitukseen osallistuneelle elinkeinonharjoittajalle määrättävää seuraamusmaksua alennetaan, jos se toimittaa Kilpailu- ja kuluttajavirastolle tietoja ja todisteita, jotka ovat merkityksellisiä kilpailunrajoituksen tai sen koko laajuuden tai luonteen toteamiseksi ja ennen kuin Kilpailu- ja kuluttajavirasto on saanut tiedot muuta kautta. Seuraamusmaksua alennetaan seuraavasti:

- 1) 30—50 prosenttia, jos elinkeinonharjoittaja toimittaa tiedot ensimmäisenä;
- 2) 20—30 prosenttia, jos elinkeinonharjoittaja toimittaa tiedot toisena;
- 3) enintään 20 prosenttia muissa kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa.

16 §

Edellytykset seuraamusmaksusta vapautumiselle ja seuraamusmaksun alentamiselle kartellitapauksissa

Edellä 14 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksusta vapautumisen tai 15 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksun alentamisen edellytyksenä on lisäksi, että elinkeinonharjoittaja:

1) lopettaa osallistumisensa kilpailunrajoitukseen välittömästi toimitettuaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolle 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua hakemuksen;

2) toimii yhteistyössä Kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa koko kilpailunrajoituksen selvittämisen ajan;

3) ei hävitä hakemuksen piiriin kuuluvia todisteita ennen 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua hakemuksen toimittamista eikä hakemuksen toimittamisen jälkeen; ja

4) pitää salassa 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua hakemuksen sisällön ja sen, että on tehnyt hakemuksen tai että harkitsee hakemuksen tekemistä.

Elinkeinonharjoittaja voi 1 momentin 1 kohdan estämättä Kilpailu- ja kuluttajaviraston ohjauksessa jatkaa osallistumista kilpailunrajoitukseen siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä 35 ja 36 §:ssä tarkoitettujen tarkastusten onnistumisen turvaamiseksi.

17 §

Seuraamusmaksusta vapautumista ja seuraamusmaksun alentamista koskeva menettely kartellitapauksissa

Edellä 14 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksusta vapautumista ja 15 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksun alentamista haetaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolta. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi asettaa määräajan, jonka kuluessa hakijan on toimitettava Kilpailu- ja kuluttajavirastolle 14 §:ssä tarkoitettut tiedot ja todisteet.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto myöntää elinkeinonharjoittajalle ehdollisen vapautuksen seuraamusmaksusta, kun elinkeinonharjoittaja on toimittanut Kilpailu- ja kuluttajavirastolle 14 §:ssä tarkoitettut tiedot ja todisteet. Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei ota kantaa muihin samaa asiaa koskeviin 14 §:ssä tarkoitettuihin hakemuksiin, ennen kuin se on ratkaissut, myönnetäänkö ensimmäisenä hakemuksen toimittaneelle elinkeinonharjoittajalle ehdollinen vapautus seuraamusmaksusta. Jos elinkeinonharjoittaja on samassa 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa asiassa jättänyt tai jättämässä Euroopan komissiolle tai toisen Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle hakemuksen seuraamuksesta vapautumiseksi, ehdollinen vapautus voidaan myöntää lyhennetyin hakemuksen perusteella.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto antaa menettelyn lopuksi kirjallisen päätöksen siitä, täyt-

tääkö elinkeinonharjoittaja kaikki 14 tai 15 ja 16 §:n edellytykset.

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle 14 §:ssä tarkoitettua vapautuksen tai 15 §:ssä tarkoitettua alennuksen saamiseksi toimitettuja tietoja ja todisteita ei voida käyttää muuhun tarkoitukseen kuin 9 §:ssä tarkoitettua määräystä lopettaa kilpailunrajoitus tai velvollisuutta toimittaa hyödyke, 10 §:ssä tarkoitettua sitoumuspäätöstä, 11 §:ssä tarkoitettua ryhmäpoikkeuksen edun peruuttamista tai 12 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksuesitystä koskevan asian käsittelyyn Kilpailu- ja kuluttajavirastossa, markkinaoikeudessa tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

18 §

Seuraamusmaksun alentaminen muissa kuin kartellitapauksissa

Kun kyse on muusta kuin 14 §:n 1 momentissa tarkoitettua kilpailunrajoituksesta, Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi esittää, että elinkeinonharjoittajalle tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle määrätään pienempi seuraamusmaksu kuin se muuten olisi, tai jättää seuraamusmaksuesityksen tekemättä, jos elinkeinonharjoittaja tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä on merkittävästi avustanut Kilpailu- ja kuluttajavirastoa kilpailunrajoituksen selvittämisessä.

19 §

Seuraamusmaksun vanhentuminen

Seuraamusmaksua ei saa määrätä 5, 7, 25 tai 27 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan säännösten rikkomisesta, ellei esitystä markkinaoikeudelle ole tehty viiden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkominen tapahtui, tai jatkettua rikkomisen osalta viiden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkominen päättyi. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimenpiteet kilpailunrajoituksen tutkimiseksi aloittavat vanhentumisajan kulumisen alusta.

20 §

Vahingonkorvaus

Oikeus korvaukseen vanhentuu, jollei korvauskannetta ole pantu vireille kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkominen tapahtui, tai jatkettun rikkomisen osalta kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkominen päättyi. Jos korvausvaatimus perustuu kilpailunrajoitukseen, jonka Kilpailu- ja kuluttajavirasto on päätöksellään todennut 1 momentissa tarkoitetun kiellon vastaiseksi tai josta se on tehnyt markkinaoikeudelle esityksen seuraamusmaksun määräämiseksi, oikeutta korvaukseen ei kuitenkaan katsota vanhentuneeksi, ennen kuin on kulunut yksi vuosi siitä, kun asiassa annettu ratkaisu sai lainvoiman.

22 §

Soveltamisala

Säännöksiä yrityskauppavalvonnasta ei sovelleta, jos yrityskauppa kuuluu yrityskestitymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 soveltamisalaan, paitsi jos Euroopan komissio siirtää yrityskestitymän Kilpailu- ja kuluttajaviraston käsiteltäväksi mainitun asetuksen 4 artiklan 4 kohdan tai 9 artiklan nojalla.

23 §

Yrityskaupan ilmoittaminen

Edellä 22 §:ssä tarkoitettu yrityskauppa on ilmoitettava Kilpailu- ja kuluttajavirastolle sopimuksen tekemisen, määräysvallan hankkimisen tai arvopaperimarkkinalain (495/1989) 6 luvun 3 §:n mukaisen julkisen ostotarjouksen julkistamisen jälkeen, mutta kuitenkin ennen kaupan täytäntöönpanoa. Yrityskauppa voidaan myös ilmoittaa Kilpailu- ja kuluttajavirastolle heti, kun osapuolet voivat osoittaa riittävällä varmuudella aikomuksensa tehdä yrityskauppa.

Yrityskaupasta, johon sovelletaan työelä-

kevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 3 tai 10 luvun säännöksiä, eläkesäätiölain (1774/1995) 11 luvun säännöksiä tai vakuutuskassalain (1164/1992) 12 luvun säännöksiä, on ilmoitettava Kilpailu- ja kuluttajavirastolle, kun yrityskaupan osapuolet ovat saaneet tiedon Finanssivalvonnan suostumuksesta tai siitä, ettei Finanssivalvonta vastusta yrityskauppaa. Ilmoitusta yrityskaupasta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos Finanssivalvonta on jonkin edellä tässä momentissa mainitun lain mukaisesti pyytänyt yrityskaupasta Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunnon ja Kilpailu- ja kuluttajavirasto on lausunnoissaan katsonut, ettei estettä kaupan hyväksymiselle ole.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tutkintavaltuuksista sen käsitellessä yrityskauppavalvontaa koskevia asioita säädetään 33, 35, 37, 38 ja 46 §:ssä.

25 §

Yrityskaupan kieltäminen ja ehtojen asettaminen

Markkinaoikeus voi Kilpailu- ja kuluttajaviraston esityksestä kieltää tai määrätä purettavaksi yrityskaupan tai asettaa yrityskaupan toteuttamiselle ehtoja, jos yrityskauppa olennaisesti estää tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla erityisesti siitä syystä, että sillä luodaan määrävä markkina-asema tai vahvistetaan sitä.

Markkinaoikeus voi Kilpailu- ja kuluttajaviraston esityksestä kieltää 1 momentissa tarkoitetun lisäksi myös sellaisen sähkömarkkinoilla tapahtuvan yrityskaupan, jonka seurauksena yrityskaupan osapuolten ja niihin 24 §:n 1—3 momentin mukaisessa suhteessa olevien jakeluverkkotoimintaa harjoittavien yhteisöjen tai laitosten yhteenlaskettu siirtoliiketoiminnan osuus 400 voltin jännitteellä jakeluverkossa siirretystä sähkömäärästä ylittää valtakunnallisesti 25 prosenttia.

Jos 1 momentissa tarkoitettu kilpailun estyminen tai 2 momentissa tarkoitettu yrityskaupan haitalliset vaikutukset voidaan välttää asettamalla yrityskaupan toteuttamiselle ehtoja, Kilpailu- ja kuluttajaviraston tulee esityksen tekemisen sijasta neuvotella ja määrää-

tä tällaiset ehdot noudatettaviksi. Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei voi määrätä yrityskaupalle ehtoja, joita yrityskaupan ilmoittaja ei hyväksy.

26 §

Käsittelymääräajat

Kilpailu- ja kuluttajavirasto tutkii yrityskauppaa koskevan ilmoituksen välittömästi. Ensi vaiheessa Kilpailu- ja kuluttajavirasto ratkaisee, onko asiassa ryhdyttävä jatkoselvitykseen. Jos Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei anna päätöstä jatkoselvitykseen ryhtymisestä kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi. Määräaika ei ala kulua, jos ilmoitus on olennaisesti puutteellinen.

Jollei Kilpailu- ja kuluttajavirasto aseta ehtoja eikä tee esitystä yrityskaupan kieltämisestä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se päätti jatkoselvitykseen ryhtymisestä, yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi. Markkinaoikeus voi pidentää määräaikaa enintään kahdella kuukaudella.

Jos yrityskaupan osapuolet tai niihin 24 §:n 1—3 momentin mukaisessa suhteessa olevat tahot eivät toimita Kilpailu- ja kuluttajaviraston 33 §:n perusteella pyytämiä tietoja asetussa määräajassa tai toimittavat tiedot olennaisesti puutteellisina tai virheellisinä, jatketaan 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja käsittelymääräaikoja. Käsittelymääräaikaa jatketaan samalla määrällä päiviä kuin mitä tietojen toimittaminen myöhästyy niiden toimittamiselle alun perin asetetusta määräpäivästä. Kilpailu- ja kuluttajavirasto antaa päätöksen käsittelymääräajan jatkamisesta.

29 §

Yrityskauppa markkinaoikeudessa

Markkinaoikeuden tulee antaa päätöksensä asiassa, jossa Kilpailu- ja kuluttajavirasto on esittänyt yrityskaupan kieltämistä, kolmen kuukauden kuluessa esityksen tekemisestä. Muutoin yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi.

30 §

Yrityskauppaa koskevan päätöksen muuttaminen

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi hakemuksesta poistaa yrityskaupan toteuttamiselle asetetun ehdon tai lieventää sitä markkinaolosuhteiden olennaisen muutoksen tai muun painavan syyn johdosta.

Aikaisemman päätöksen estämättä markkinaoikeus voi Kilpailu- ja kuluttajaviraston esityksestä kieltää yrityskaupan tai määrätä sen purettavaksi taikka asettaa sen toteuttamiselle ehtoja, jos kaupan osapuolet ovat antaneet virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja, joilla on ollut olennainen vaikutus asian ratkaisuun, tai jos kauppa on pantu täytäntöön 25 tai 27 §:n vastaisesti. Edellytyksenä on lisäksi, että uutta käsittelyä koskeva Kilpailu- ja kuluttajaviraston esitys annetaan kaupan osapuolille tiedoksi vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman tai kun yrityskauppa pantiin täytäntöön.

31 §

Asian käsittely Kilpailu- ja kuluttajavirastossa

Kilpailu- ja kuluttajavirasto selvittää kilpailunrajoituksia ja niiden vaikutuksia. Kilpailu- ja kuluttajavirasto ryhtyy toimenpiteisiin kilpailunrajoituksen tai sen vahingollisten vaikutusten poistamiseksi, jos se katsoo elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän rajoittavan kilpailua 5 tai 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa tarkoitettulla tavalla ja toimenpiteisiin ryhtyminen on tarpeen terveen ja toimivan kilpailun turvaamiseksi markkinoilla.

32 §

Asioiden tärkeysjärjestys ja tutkimatta jättäminen

Kilpailu- ja kuluttajavirasto asettaa tehtävänsä tärkeysjärjestykseen.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto jättää asian tutkimatta, jos:

1) ei voida pitää todennäköisenä, että kyseessä on 5 tai 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa tarkoitettu kielletty kilpailunrajoitus;

2) kilpailua kyseisillä markkinoilla voidaan epäilystä kilpailunrajoituksesta huolimatta pitää kokonaisuudessaan toimivana; tai

3) asiaa koskeva toimenpidepyyntö on ilmeisen perusteeton.

33 §

Elinkeinonharjoittajan tietojenantovelvollisuus

Elinkeinonharjoittaja ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä ovat velvollisia Kilpailu- ja kuluttajaviraston kehotuksesta antamaan sille kaikki kilpailunrajoituksen sisällön, tarkoituksen ja vaikutuksen sekä kilpailuolosuhteiden selvittämiseksi ja 4 luvussa tarkoitettun yrityskaupan arvioimiseksi tarpeelliset tiedot ja asiakirjat.

Elinkeinonharjoittajan ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän on myös annettava Kilpailu- ja kuluttajaviraston kehotuksesta tietoja ja asiakirjoja sen selvittämiseksi, onko elinkeinonharjoittajalla tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymällä määräävä markkina-asema.

34 §

Kutsuminen kuultavaksi

Jos se on välttämätöntä tutkinnan kohteeseen liittyvien tietojen keräämistä varten, Kilpailu- ja kuluttajavirastolla on oikeus kutsua kuultavaksi elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän edustaja taikka muu henkilö, jonka voidaan perustellusta syystä epäillä toimineen kilpailunrajoituksen toteuttamisessa. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi tallentaa saamansa vastaukset. Kuulemisesta säädetään hallintolaissa

(434/2003).

35 §

Tarkastukset elinkeinonharjoittajan liiketoiminnassa

Kilpailu- ja kuluttajaviraston ja aluehallintoviraston asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi sekä 4 luvussa tarkoitettujen yrityskauppojen arvioimiseksi toimittaa tarkastus elinkeinonharjoittajan hallinnassa olevissa liike- ja varastotiloissa, maa-alueilla ja kulkuneuvoissa. Kilpailu- ja kuluttajavirastolla on velvollisuus Euroopan komission pyynnöstä toimittaa tarkastus siten kuin Euroopan unionin säädöksissä säädetään.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto avustaa komissiota tarkastusten suorittamisessa siten kuin niistä säädetään Euroopan unionin säädöksissä.

36 §

Tarkastukset muissa tiloissa

Kilpailu- ja kuluttajaviraston ja aluehallintoviraston virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus myös muissa kuin 35 §:ssä tarkoitetuissa tiloissa, jos voidaan perustellusti epäillä, että niissä säilytetään kirjanpitoa tai muita liiketoimintaan ja tarkastuksen kohteeseen liittyviä asiakirjoja, joilla voi olla merkitystä todistettaessa 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan vakavaa rikkomista.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston on haettava 1 momentissa tarkoitettuun tarkastukseen ja Euroopan komission 2 momentissa tarkoitettuun tarkastukseen lupa markkinaoikeudelta etukäteen. Markkinaoikeus voi kieltää tarkastuksen, jos tarkastus olisi mielivaltaisen tai liiallisen. Tutkiessaan, onko tarkastus mielivaltaisen tai liiallisen, markkinaoikeus ottaa huomioon erityisesti epäillyn kilpailunrajoituksen vakavuuden, etsittyjen todisteiden tärkeyden, asianomaisen elinkeinonharjoittajan

jan osallisuuden sekä sen, onko kohtuullisen todennäköistä, että tarkastuksen kohdetta koskevia kirjanpito- tai liikeasiakirjoja säilytetään tiloissa, joihin lupaa pyydetään.

37 §

Menettely tarkastusta toimitettaessa

Elinkeinonharjoittajan ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän on tarkastusta varten päästettävä Kilpailu- ja kuluttajaviraston, aluehallintoviraston tai Euroopan komission virkamies taikka näiden valtuuttamat henkilöt hallinnassaan oleviin liike- ja varastotiloihin, maa-alueille ja kulkuneuvoihin. Tarkastusta toimittavalla virkamiehellä on oikeus tutkia elinkeinonharjoittajan ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän liikekirjeenvaihto, kirjanpito, tietojenkäsittelyn tallenteet, muut asiakirjat ja data, joilla voi olla merkitystä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnassa, ja ottaa niistä jäljennöksiä.

Toimittaessaan tarkastusta muissa kuin 35 §:ssä tarkoitetuissa tiloissa Euroopan komission, Kilpailu- ja kuluttajaviraston ja aluehallintoviraston virkamiehellä on 1 momentissa säädetyt toimivaltuudet mutta ei 2 momentissa säädetyjä toimivaltuuksia.

Euroopan komissio, Kilpailu- ja kuluttajavirasto ja aluehallintovirastot voivat tarkastuksessa käyttää apunaan muita valtuuttamiin henkilöitä.

38 §

Elinkeinonharjoittajan puolustautumisoikeus

Kilpailu- ja kuluttajavirasto ilmoittaa tutkinnan kohteena olevalle elinkeinonharjoittajalle, mikä on sen asema tutkinnassa ja mistä teosta sitä epäillään. Elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada tiedot niin pian, kuin se on mahdollista ilman, että siitä voi aiheutua haittaa kilpailunrajoituksen selvittämiseksi.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi käyttää 33—36 §:n perusteella saatua tietoa ainoas-

taan siihen tarkoitukseen, jota varten ne on koottu, ellei Kilpailu- ja kuluttajavirasto ole aloittanut uutta tutkintaa. Elinkeinonharjoittajalla ei ole velvollisuutta toimittaa Kilpailu- ja kuluttajavirastolle asiakirjoja, jotka sisältävät ulkopuolisen oikeudellisen neuvonantajan ja asiakkaan välistä luottamuksellisenä pidettävää kirjeenvaihtoa. Elinkeinonharjoittajan vastatessa Kilpailu- ja kuluttajaviraston esittämiin kysymyksiin sitä ei voida velvoittaa myöntämään, että se on toiminut 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan vastaisesti.

Elinkeinonharjoittajalla on oikeus tulla kuulluksi, ennen kuin Kilpailu- ja kuluttajavirasto tekee seuraamusmaksuesityksen tai 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan vastaisen menettelyn toteavan päätöksen. Kilpailu- ja kuluttajavirasto ilmoittaa elinkeinonharjoittajalle kirjallisesti tutkinnassa esiin tullesiiin seikkoihin liittyen sitä vastaan esittämänsä väitteet ja niiden perustelut. Kilpailu- ja kuluttajavirasto asettaa kohtuullisen määräajan, jonka kuluessa elinkeinonharjoittaja voi esittää Kilpailu- ja kuluttajavirastolle näkökantansa suullisesti tai kirjallisesti.

39 §

Salassa pidettävän asiakirjan luovuttaminen Viestintävirastolle

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, Kilpailu- ja kuluttajavirastolla on oikeus luovuttaa tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa mainitun lain 24 §:ssä tarkoitettu salassa pidettävä asiakirja Viestintävirastolle, jos se on Viestintäviraston tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

40 §

Asiakirjan luovuttaminen toisen maan kilpailuviranomaiselle

Kilpailu- ja kuluttajaviraston hallussa olevan salassa pidettävän asiakirjan luovuttamisesta ulkomaiselle kilpailuviranomaiselle

säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 30 §:ssä.

41 §

Aluehallintoviraston tehtävät

Aluehallintovirasto selvittää kilpailuolosuhteita ja kilpailunrajoituksia sekä Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimeksiannosta ryhtyy muihin toimenpiteisiin kilpailun edistämiseksi toimialueellaan.

44 §

Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Kilpailu- ja kuluttajaviraston 26 §:n 1 momentin taikka 45 §:n 1 momentin nojalla antamaan päätökseen ja päätökseen toimittaa 35 §:ssä tarkoitettu tarkastus ei saa hakea muutosta valittamalla. Kilpailu- ja kuluttajaviraston 17 §:n 3 momentin tai 26 §:n 3 momentin nojalla antamaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla. Yrityskaupan ilmoittaja ei saa valittaa Kilpailu- ja kuluttajaviraston 25 §:n nojalla antamasta päätöksestä, jolla ilmoittajan esittämät ehdot on määrätty noudatettaviksi. Kilpailu- ja kuluttajaviraston 9—11 §:n tai 33 §:n nojalla antamaa päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei markkinaoikeus toisin määrää.

45 §

Väliaikaismääräykset

Jos kilpailunrajoituksen soveltaminen tai toimeenpaneminen on tarpeen estää välittömästi, Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi antaa tätä tarkoittavan väliaikaisen kiellon. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi myös väliaikaisesti

velvoittaa elinkeinonharjoittajan toimittamaan hyödykkeitä toiselle elinkeinonharjoittajalle vastaavanlaisilla ehdoilla kuin se tarjoaa niitä muille elinkeinonharjoittajille.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston on tehtävä pääasiaa koskeva päätöksensä ja 12 §:n 3 momentin mukainen esitys markkinaoikeudelle seuraamusmaksun määräämisestä 60 päivän kuluessa väliaikaismääräyksen antamisesta. Markkinaoikeus voi Kilpailu- ja kuluttajaviraston edellä tarkoitettuna määräaikana tekemästä hakemuksesta pidentää tätä aikaa. Jos Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei tee pääasiaa koskevaa päätöstä tai esitystä säädetyssä määräajassa, kiello tai velvoite raukeaa.

Ennen kuin Kilpailu- ja kuluttajavirasto antaa väliaikaisen kiellon tai velvoitteen, sen on varattava elinkeinonharjoittajalle tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

46 §

Uhkasakko

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi asettaa tämän lain nojalla asettamansa ehdon tai antamansa määräyksen, kiellon tai velvoitteen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

49 §

Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuuleminen

Tuomioistuimen on kilpailunrajoitusta koskevaa asiaa käsitellessään varattava Kilpailu- ja kuluttajavirastolle tilaisuus tulla kuulluksi.

Käsitellessään 20 §:n 1 momentissa tarkoitettua korvauskannetta tuomioistuin voi pyytää Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunnon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki**postilain 12 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan postilain (415/2011) 12 §:n 2 momentti seuraavasti:

12 §

Toimiluvan siirtäminen

 Toimiluvan haltija voi pyytää 1 momentin perusteella tapahtuvasta toimiluvan peruuttamisesta ennakkopäätöksen. Valtioneuvoston tulee antaa päätös kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut valtioneuvostolle. Jos määräysvallan muutoksen syynä on yrityskauppa, joka on ilmoitettava

-----
 kilpailulain (948/2011) mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolle tai yrityskeskittymien valvonnasta ("EY:n sulautuma-asetus") annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 mukaan Euroopan komissiolle, valtioneuvoston päätös on annettava kahden kuukauden kuluessa siitä, kun yrityskauppa-asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

 Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
 ta 20 .

4.

Laki**vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain 44 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain (617/2009) 44 §:n 2 momentti seuraavasti:

44 §

Viranomaisten välinen yhteistyö ja oikeus luovuttaa tietoja

-----
 toimittava tarvittaessa tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä Finanssivalvonnan ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa sekä keskenään.

 Viestintäviraston ja tietosuojavaltuutetun on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan

-----
 Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

5.

Laki**eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annetun lain 17 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annetun lain (462/2009) 17 §:n 4 momentti seuraavasti:

17 §

Toimiluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valtioneuvosto voi peruuttaa toimiluvan, jos 16 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimiluvan siirto ei täytä 16 §:n 1 momentissa säädettyjä siirtämisen edellytyksiä. Toimiluvan haltija, joka tekee 16 §:n 2 momentissa tarkoitetun toimiluvan siirron, voi pyytää toimiluvan peruuttamisesta ennakkopäätöksen. Toimilupaviranomaisen tulee antaa päätös kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hake-

mus on saapunut viranomaiselle. Jos määräysvallan muutos on yrityskauppa, joka on ilmoitettava kilpailulain (948/2011) mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolle tai yrityskestittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen ("EY:n sulautuma-asetus") (EY) N:o 139/2004 mukaan komissiolle, toimilupaviranomaisen päätös on annettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä kun yrityskauppa-asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

6.

Laki**viestintämarkkinalain 12 ja 113 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viestintämarkkinalain (393/2003) 12 §:n 4 momentti ja 113 §, sellaisina kuin ne ovat, 12 §:n 4 momentti laissa 463/2009 ja 113 § laissa 363/2011, seuraavasti:

12 §

Toimiluvan peruuttaminen ja siirtäminen

 Toimiluvan haltija voi pyytää 3 momentin perusteella tapahtuvasta toimiluvan peruuttamisesta ennakkopäätöksen. Toimilupaviranomaisen tulee antaa päätös kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut viranomaiselle. Jos määräsvallan muutos on yrityskauppa, joka on ilmoitettava kilpailulain (948/2011) mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolle tai yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen ("EY:n sulautuma-asetus") (EY) N:o 139/2004 mukaan komissiolle, toimilupaviranomaisen päätös on annettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä kun yrityskauppa-asia on lainvoimaisesti ratkaistu.
 -----

113 §

Salassa pidettävän asiakirjan luovuttaminen Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ja kuluttaja-asiamiehelle

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Viestintävirastolla on oikeus luovuttaa tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa salassa pidettävä asiakirja Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ja kuluttaja-asiamiehelle, jos se on näiden tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

 Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

7.

Laki**televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 13 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) 13 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 306/2010, seuraavasti:

13 §

Toimiluvan siirtäminen toiselle ja tosiasiallisen määräysvallan muutos

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu siirrostä tai muutoksesta on välittömästi ilmoitettava toimilupaviranomaiselle. Toimiluvan haltija voi pyytää asiasta ennakkopäätöksen. Toimilupaviranomaisen tulee antaa päätös viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun ilmoitus tai hakemus on saapunut viranomaiselle. Jos määräysvallan muutos on yri-

tyskauppa, joka on ilmoitettava kilpailulain (948/2011) mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolle tai yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen (EY:n sulautuma-asetus) (EY) N:o 139/2004 mukaan komissiolle, toimilupaviranomaisen päätös on annettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun yrityskauppa-asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki**työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 7 §:n 3 momentti, 28 b §:n 3 momentti, 28 c § sekä 29 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 7 §:n 3 momentti, 28 b §:n 3 momentti ja 28 c § laissa 524/2008 sekä 29 §:n 4 momentti laissa 442/2012, seuraavasti:

7 §

Omistajakontrolli

 Finanssivalvonnan on pyydettävä 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunto, jos hankinta kuuluu kilpailulaissa (948/2011) tarkoitettun yrityskauppavalvonnan piiriin.
 -----

28 b §

Finanssivalvonnan harjoittama kilpailun valvonta

 Finanssivalvonnan ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään.
 -----

28 c §

Lausuntomenettely

Kilpailu- ja kuluttajaviraston on pyydettävä Finanssivalvonnalta lausunto käsitellessään pääasiassa työeläkevakuutustoimintaa koskevaa kilpailunrajoitusta.

29 §

Työeläkevakuutusyhtiöiden sulautuminen, vakuutuskannan luovuttaminen toiselle työeläkevakuutusyhtiölle ja jakautuminen

-----
 Finanssivalvonnan on pyydettävä 1 momentissa tarkoitettua hakemuksesta Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunto, jos hakemuksessa tarkoitettu järjestely kuuluu kilpailulaissa tarkoitettun yrityskauppavalvonnan piiriin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki**sähkömarkkinalain 41 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähkömarkkinalain (386/1995) 41 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1172/2004, seuraavasti:

41 §

Lain suhde kilpailulainsäädäntöön

Jos sähkömarkkinaviranomaisen käsiteltävänä oleva asia koskee menettelyä, joka saattaa rikkoa kilpailulain (948/2011) kilpailunrajoituksia koskevia säännöksiä, sähkömarkkinaviranomainen voi siirtää asian kilpailunrajoituksia koskevilta osin käsiteltäväksi kilpailulain mukaisesti.

Sähkömarkkinoilla ilmeneviä kilpailunrajoituksia ja niiden vahingollisia vaikutuksia

arvioitaessa on otettava huomioon myös tämän lain ja sen nojalla annetut säännökset ja määräykset.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tulee julkaista vuosittain kertomus kilpailulain soveltamisesta sähkömarkkinoilla. Kertomus on toimitettava Euroopan komissiolle Suomea sitovien kansainvälisten tiedonantovelvoitteiden mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

10.

Laki**vakuutuskassalain 135 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutuskassalain (1164/1992) 135 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 420/2003, seuraavasti:

135 §	lulaissa (948/2011) tarkoitetun yrityskauppa- valvonnan piiriin.
Finanssivalvonnan on pyydettävä 1 mo- mentissa tarkoitetusta hakemuksesta Kilpai- lu- ja kuluttajaviraston lausunto, jos hake- muksessa tarkoitettu järjestely kuuluu kilpai-	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki**eläkesäätiölain 102 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkesäätiölain (1774/1995) 102 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 421/2003, seuraavasti:

102 §	lulaissa (948/2011) tarkoitetun yrityskauppa- valvonnan piiriin.
Finanssivalvonnan on pyydettävä 1 mo- mentissa tarkoitetusta hakemuksesta Kilpai- lu- ja kuluttajaviraston lausunto, jos hake- muksessa tarkoitettu järjestely kuuluu kilpai-	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

Laki**valmiuslain 29 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valmiuslain (1552/2011) 29 §:n 1 momentti seuraavasti:

29 §

Valvonta- ja ilmoitusvelvollisuus

Väestön toimeentulon turvaamiseksi 3 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa elinkeinonharjoittaja on velvollinen pyynnöstä ilmoittamaan työ- ja elinkeinoministeriölle, Kilpailu- ja kuluttajavirastolle, aluehallintovirastolle ja kuluttajaneuvonnasta annetun lain (800/2008) nojalla kuluttajaneuvontaa antavalle maistraatille tiedot sellaisten päivit-

täistavaruollon piiriin kuuluvien kulutus-
hyödykkeiden kysyntä- ja tarjontatilanteesta,
joilla on huomattava merkitys väestön toi-
meentulolle ja kansanterveydelle. Lisäksi
elinkeinoharjoittajan on pyydetyssä laajuus-
dessa ilmoitettava hyödykkeen hinta tai hin-
noitteluperuste ja niiden muutokset, jos se on
hintavalvontaa varten välttämätöntä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

13.

Laki**maksupalvelulain 85 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maksupalvelulain (290/2010) 85 §:n 3 momentti seuraavasti:

85 §

*Kiellon määrääminen kuluttajansuoja-
asiassa*

tissa tarkoitetun kiellon tai antaa kiellon väli-
aikaisena noudattaen, mitä Kilpailu- ja kulut-
tajavirastosta annetussa laissa (/) säädetään
kuluttaja-asiamiehen antamasta kiellosta.

Kuluttaja-asiamies voi määrätä 1 momen-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

14.

Laki**palvelujen tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan palvelujen tarjoamisesta annetun lain (1166/2009) 16, 17 ja 19 § seuraavasti:

16 §

Hallinnollinen yhteyspiste

Kilpailu- ja kuluttajavirasto toimii palveluista sisämarkkinoilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY (*palveludirektiivi*) 28 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna yhteyspisteenä.

17 §

Vakavan vahingon mahdollisuutta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Jos toimivaltainen viranomainen havaitsee sellaisia palveluun liittyviä seikkoja, jotka voivat aiheuttaa vakavaa vahinkoa ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle taikka ympäristölle Suomessa tai toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, sen on il-

moitettava tästä Kilpailu- ja kuluttajavirastolle, joka vastaa palveludirektiivin 32 artiklassa tarkoitettua varoitusjärjestelmän käytöstä.

19 §

Valvonta

Tämän lain 7—10 §:n noudattamista palveluntarjoajan ja kuluttajan välisessä suhteessa valvoo kuluttaja-asiamies. Valvontatehtävän hoitamisesta, oikeudesta määrätä seuraamuksia sekä asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi on voimassa, mitä niistä säädetään kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvussa ja Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
 ta 20 .

15.

Laki**valmismatkaliikkeista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valmismatkaliikkeista annetun lain (939/2008) 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 ja 3 momentti, 6 ja 8 §, 9 §:n 1 momentti, 10 ja 11 §, 12 §:n 2 momentti, 13 §, 14 §:n 1 momentti, 15—17 §, 19 §:n 2 momentti, 21 § ja 22 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 14 §:n 1 momentti laissa 1535/2009, sekä

lisätään 1 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tämä laki ei koske toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneita elinkeinonharjoittajia, jotka harjoittavat tilapäisesti valmismatkaliikettä Suomessa.

4 §

Valmismatkaliikerekisteri

Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää valmismatkaliikkeen harjoittajista rekisteriä (*valmismatkaliikerekisteri*). Jokaisella on oikeus saada tietoja rekisteriin merkityistä seikoista.

5 §

Rekisteri-ilmoitus ja muutoksista ilmoittaminen

Sen, joka aikoo harjoittaa valmismatkaliikettä, on tehtävä siitä Kilpailu- ja kuluttajavirastolle kirjallinen ilmoitus rekisteriin merkittämistä varten. Ilmoituksen voi tehdä myös sähköisesti.

Rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista

ta on viipymättä ilmoitettava kirjallisesti Kilpailu- ja kuluttajavirastolle. Ilmoituksen voi tehdä myös sähköisesti. Jos muutosilmoitus koskee valmismatkaliiketoiminnan lopettamista, ilmoitukseen on liitettävä selvitys korvausvaatimuksista ja maksuvelvoitteista, jotka voivat tulla suoritettaviksi vakuudesta.

6 §

Rekisteröinnin edellytykset

Kilpailu- ja kuluttajaviraston on rekisteröitävä 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoituksen tekijä valmismatkaliikkeen harjoittajaksi, jos:

1) ilmoituksen tekijällä on oikeus harjoittaa elinkeinoa Suomessa;

2) ilmoituksen tekijä, jos hän on luonnollinen henkilö, on täysi-ikäinen, ei ole konkurssissa eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu; ja

3) ilmoituksen tekijä on täyttänyt tämän lain mukaisen velvollisuuden asettaa vakuus.

8 §

Rekisteristä poistaminen

Kilpailu- ja kuluttajaviraston on poistettava valmismatkaliikkeen harjoittaja rekisteristä, jos rekisteröity ei enää täytä 6 §:ssä säädetty-

jä rekisteröinnin edellytyksiä tai on lopettanut toimintansa. Valmismatkaliikkeen harjoittajalle on ennen rekisteristä poistamista varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

9 §

Vakuuden asettaminen

Matkanjärjestäjän on asetettava maksukyvyttömyytensä varalta Kilpailu- ja kuluttajavirastolle sen hyväksymä vakuus, joka turvaa:

1) matkustajien paluukuljetuksen, jos sopimukseen on sisällynyt kuljetus;

2) matkan peruuntuessa ennen matkan alkamista suoritettun maksun tai matkan keskeytyessä keskeytynyttä matkan osaa vastavaan hinnan korvaamisen kuluttajalle; sekä

3) matkustajien majoituksen matkakohteessa paluukuljetukseen asti, jos sopimukseen on sisällynyt majoitus.

10 §

Vakuudenasettamisvelvollisuudesta vapauttaminen

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi vapauttaa valmismatkaliikkeen harjoittajan vakuudenasettamisvelvollisuudesta kokonaan tai osittain, jos:

1) valmismatkoista ja niihin liittyvistä palveluista ei peritä kuluttajilta maksuja ennen matkan alkamista; tai

2) valmismatkaan ei sisälly kuljetusta eikä valmismatkaliikkeen harjoittajan maksukyvyttömyystilanteessa ole riskiä matkan keskeytymisestä.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston on peruutettava vapautus, jos sille ei enää ole perustetta.

11 §

Vakuuden hyväksyttävyys

Vakuudeksi hyväksytään takaus, muu vakuus- tai vakuutus:

1) jonka antajalla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa;

2) jonka mukaisen vastuumäärän arvioidaan riittävän 9 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin suorituksiin;

3) joka päättyy aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun Kilpailu- ja kuluttajavirasto on saanut vakuudenantajalta kirjallisen ilmoituksen vakuuden päättymisestä; ja

4) jonka käsittävän maksuvelvoitteen täyttämistä Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi vaatia heti, kun valmismatkaliikkeen harjoittaja on asetettu konkurssiin tai kun Kilpailu- ja kuluttajavirasto on muutoin todennut valmismatkaliikkeen harjoittajan maksukyvyttömäksi.

12 §

Vakuuden käyttäminen

Vakuuden käyttämisestä päättää Kilpailu- ja kuluttajavirasto. Virasto asettaa määräpäivän, johon mennessä matkustajan on esitettävä vaatimus vakuuden käyttämisestä matkustajan saatavan suorittamiseen.

13 §

Velvollisuus ilmoittaa vakuuteen vaikuttavista muutoksista

Valmismatkaliikkeen harjoittajan on viipymättä ilmoitettava Kilpailu- ja kuluttajavirastolle sellaisesta toimintansa laadusta tai laajuudesta koskevasta muutoksesta, joka voi vaikuttaa velvollisuuteen asettaa vakuus tai vakuuden hyväksyttävyyteen.

14 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvovat Kilpailu- ja kuluttajavirasto sekä sen ohjeiden mukaan aluehallintovirastot ja poliisiviranomaiset.

15 §

Pakkokeinot

Jos joku harjoittaa valmismatkaliikettä ilman, että hänet on rekisteröity valmismatkaliikkeen harjoittajaksi, tai jos valmismatkaliikkeen harjoittaja asettamatta vakuutta harjoittaa toimintaa, johon vaaditaan vakuus, Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi kieltää asianomaista jatkamasta tällaista toimintaa.

Jos valmismatkaliikkeen harjoittajan asettamaa vakuutta ei enää voida hyväksyä, Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi kehottaa asianomaista määrääjässä asettamaan uuden vakuuden. Jos vakuutta ei määrääjässä aseteta, Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi kieltää asianomaista jatkamasta sellaista toimintaa, johon vaaditaan vakuus.

Jos valmismatkaliikkeen harjoittaja laiminlyö 13 §:ssä, 14 §:n 2 momentissa tai 19 §:ssä säädetyn velvollisuuden, Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi kehottaa asianomaista määrääjässä täyttämään velvollisuutensa.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi asettaa tässä pykälässä tarkoitetun kiellon tai kehotuksen tehosteeksi uhkasakon.

16 §

Pakkokeinot eräissä rajat ylittävissä tapauksissa

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi ryhtyä 15 §:ssä mainittuihin toimenpiteisiin myös rajat ylittävästä kieltomenettelystä annetun lain (1189/2000) 2 §:ssä tarkoitetun ulkomaisen viranomaisen tai järjestön hakemuksesta, jos Suomesta peräisin oleva toiminta on vastoin matkapaketeista, pakettilomista ja pakettikiertomatkoista annetun neuvoston direktiivin 90/314/ETY 7 artiklan säännöksiä sellaisina kuin ne on pantu kansallisesti täytäntöön

sovellettavaksi tulevassa laissa.

17 §

Kieltokanteen vireillepano ulkomailla

Kilpailu- ja kuluttajaviraston oikeudesta panna vireille kieltokanne toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa säädetään rajat ylittävästä kieltomenettelystä annetussa laissa.

19 §

Tilintarkastaja ja kirjanpito

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle toimitettaviin selvityksiin on vaadittaessa liitettävä 1 momentissa tarkoitetun tilintarkastajan lausunto.

21 §

Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston 8 ja 10—12 §:n nojalla antamaa päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

22 §

Neuvottelukunta

Kilpailu- ja kuluttajaviraston yhteydessä on valmismatka-asiaain neuvottelukunta, jonka asettaa työ- ja elinkeinoministeriö kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

16.

Laki**kuluttajaneuvonnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuluttajaneuvonnasta annetun lain (800/2008) 2 §:n 1 momentti seuraavasti:

2 §

Kuluttajaneuvonnan järjestäminen

Kuluttajaneuvonnan yleinen johto, ohjaus ja
 valvonta kuuluvat Kilpailu- ja kuluttajaviras-
 tolle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 20 . kuuta

17.

Laki**tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta annetun lain 26 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta annetun lain (458/2002) 26 §:n 2
 momentti seuraavasti:

26 §

*Valvonta ja valvontaviranomaisen tiedon-
saantioikeus*

rastolle valvontaa varten tarpeelliset tiedot.
 Kuluttaja-asiamiehen oikeudesta saada tieto-
 ja säädetään Kilpailu- ja kuluttajavirastosta
 annetussa laissa (/).

Palvelun tarjoajan on salassapitosäännösten
 estämättä pyynnöstä annettava Viestintävi-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 20 . kuuta

18.

Laki**eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain (1528/2001) 2 §:n 4 kohta, 3 §:n 1 momentin 1 kohta sekä 10 §:n 1 momentti seuraavasti:

2 §

Markkinaoikeudelliset asiat

Markkinaoikeus käsittelee asiat, jotka säädetään sen toimivaltaan kuuluviksi:

4) Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetussa laissa (/);

3 §

Asian vireillepano

Markkinaoikeudessa tulee vireille:

1) kuluttajansuojalain, Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain, saatavien perinnästä annetun lain 13 §:n 1 momentin tai televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain nojalla käsiteltävä asia kuluttaja-asiamiehen hakemuksella;

10 §

Sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain mukaisen asian käsittely

Markkinaoikeuden on heti annettava 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu hakemus tiedoksi kuluttaja-asiamiehelle. Kuluttaja-asiamiehen on 30 päivän kuluttua hakemuksesta tiedon saatuaan ilmoitettava markkinaoikeudelle, aikooko hän kuluttajansuojalain tai Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain nojalla ryhtyä toimenpiteisiin asian johdosta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

19.

Laki**rajat ylittävästä kieltomenettelystä annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rajat ylittävästä kieltomenettelystä annetun lain (1189/2000) 2 §:n 2 momentti ja 4 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 2 momentti osaksi laeissa 789/2009 ja 753/2010 sekä 4 §:n 1 momentti laeissa 1533/2001 ja 789/2009, seuraavasti:

2 §

Ulkomaisen viranomaisen ja järjestön vireillepano-oikeus Suomessa

Edellä 1 momentissa tarkoitetun vaatimuksen käsittelee markkinaoikeus. Vaatimuksen 1 §:n 2 momentin 4 kohdassa mainitun direktiivin 21 artiklan sekä momentin 6 kohdassa mainitun direktiivin vastaisen toiminnan kieltämisestä käsittelee kuitenkin Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus siten kuin lääkelaisissa (395/1987) säädetään ja momentin 5 kohdassa mainitun direktiivin 7 artiklan vastaisen toiminnan kieltämisestä Kilpailu- ja kuluttajavirasto siten kuin valmismatkaliikkeitä annetussa laissa (939/2008) säädetään.

4 §

Vireillepano-oikeus toisessa ETA-valtiossa

Kuluttaja-asiamiehellä, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksella, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla, Kilpailu- ja kuluttajavirastolla, Viestintävirastolla ja Finanssivalvonnalla on oikeus valvontavaltaansa kuuluvassa asiassa vaatia 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun toiminnan kieltämistä, jos toiminta loukkaa viranomaisen suojaamia kuluttajien yleisiä etuja Suomessa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20_____.

20.

Laki**talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain (713/2000) 2 §:n 1 momentti sekä 4 ja 7 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentti laissa 1522/2009 ja 7 § osaksi laissa 1522/2009, seuraavasti:

2 §

Talous- ja velkaneuvonnan järjestäminen

Talous- ja velkaneuvonnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluvat Kilpailu- ja kuluttajavirastolle.

-----

4 §

Valtion varoista maksettava korvaus

Talous- ja velkaneuvontapalvelujen järjestämisestä maksetaan korvaus valtion varoista niiden perusteiden mukaan, jotka työ- ja elinkeinoministeriö Kilpailu- ja kuluttajavi-

raston esityksestä vahvistaa. Korvaus määrätään siten, että se vastaa palvelun tarkoituksenmukaisesta tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

7 §

Tietojen luovuttaminen

Talous- ja velkaneuvontapalvelujen tuottaja on velvollinen antamaan aluehallintovirastolle ja Kilpailu- ja kuluttajavirastolle seurantaa ja valvontaa sekä korvauksen määräämistä varten tarpeelliset tiedot toiminnastaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

21.

Laki

saatavien perinnästä annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan saatavien perinnästä annetun lain (513/1999) 14 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1538/2001, seuraavasti:

14 §

Kiellon määrääminen

lon väliaikaisena noudattaen, mitä Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetussa laissa (/) säädetään kuluttaja-asiamiehen antamasta kiellosta.

Kuluttaja-asiamies voi määrätä 13 §:n 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai antaa kiel-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

22.

Laki**asuntokauppalain 2 ja 7 luvun muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asuntokauppalain (843/1994) 2 luvun 19 §:n 1 momentti sekä 7 luvun 6 ja 7 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 795/2005, seuraavasti:

2 luku

Ostajan suojaaminen rakentamisvaiheessa

19 §

Vakuusjärjestelyt perustajaosakkaan suorituskyvyttömyyden varalta

Perustajaosakas on velvollinen huolehtimaan siitä, että ennen asunto-osakkeiden ostettavaksi tarjoamisen alkamista osakeyhtiön ja asunto-osakkeen ostajien hyväksi otetaan hänen suorituskyvyttömyytensä varalta tarkoitukseen soveltuva vakuutus tai annetaan pankkitakaus tai Kilpailu- ja kuluttajaviraston vahvistamat ehdot täyttävä muu takaus tämän pykälän mukaisesti. Vakuutuksen tai takauksen on oltava voimassa, kunnes kymmenen vuotta on kulunut siitä, kun rakennusvalvontaviranomainen hyväksyi kyseisen rakennuksen käyttöönotettavaksi. Jos valtion tai kunnan viranomainen on perustajaosakkaana, se ei kuitenkaan ole velvollinen järjestämään vakuutta suorituskyvyttömyytensä varalta.

7 luku

Erinäiset säännökset

6 §

Ohje vakuuksista

Kilpailu- ja kuluttajaviraston on laadittava

ohje 2 ja 4 luvussa säädetyistä vakuuksista ja yhteistoiminnassa kuntien rakennusvalvontaviranomaisten kanssa huolehdittava siitä, että ohjeita on ennen rakentamisen aloittamista niiden saatavilla, jotka rakentavat tai rakennuttavat asuntoja.

7 §

Todistus suorituskyvyttömyysvakuudesta

Perustajaosakkaan tai muun 4 luvussa tarkoitetun myyjän on huolehdittava siitä, että rakennusvalvontaviranomaiselle toimitetaan loppukatselmuksen yhteydessä todistus 2 luvun 19 §:n tai 4 luvun 3 a §:n mukaisesti asetetusta suorituskyvyttömyysvakuudesta. Turva-asiakirjojen säilyttäjän tai 4 luvun 3 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vakuuden antajan on pyynnöstä annettava todistus vakuudesta. Todistuksesta on käytävä ilmi, mitä rakentamishanketta todistus koskee, mikälainen vakuus on asetettu ja kenen hyväksi se on voimassa. Rakennusvalvontaviranomaisen velvollisuudesta ilmoittaa todistuksen puuttumisesta Kilpailu- ja kuluttajavirastolle määrätään Suomen rakentamismääräyskokoelmassa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

23.

Laki**rikoslain 30 luvun 3 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 30 luvun 3 a §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisena kuin se on laissa 940/2008, seuraavasti:

30 luku

Elinkeinorikoksista

3 a §

Valmismatkaliikerikkomus ja valmismatkaliikerikos

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

2) vakuutta asettamatta harjoittaa sellaista valmismatkaliikettä, johon valmismatkaliik-

keistä annetun lain 9 §:n mukaan vaaditaan vakuus, tai antaa Kilpailu- ja kuluttajavirastolle väärän tiedon vakuuden tarpeeseen tai sen hyväksyttävyyteen vaikuttavasta seikasta tai jättää ilmoittamatta sellaisen seikan ja siten heikentää matkustajan taloudellista turvaa,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *valmismatkaliikerikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

24.

Laki**kuluttajansuojalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvun 17 §:n 2 momentti, 3 luvun 3 §:n 2 momentti ja 7 luvun 51 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 luvun 17 §:n 2 momentti laissa 561/2008, 3 luvun 3 §:n 2 momentti laissa 1547/2001 sekä 7 luvun 51 §:n 1 momentti laissa 746/2010, seuraavasti:

2 luku

**Markkinointi ja menettelyt asiakassuh-
teessa**

17 §

Kiellon määrääminen

Kuluttaja-asiamies voi määrätä 16 §:ssä tarkoitetun kiellon tai antaa kiellon väliaikaisena sen mukaan kuin Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain (/) 10 §:ssä säädetään.

3 luku

Sopimusehtojen sääntely

3 §

Kuluttaja-asiamies voi määrätä 2 §:ssä tar-

koitetun kiellon tai antaa kiellon väliaikaisena siten kuin siitä säädetään Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetussa laissa (/).

7 luku

Kuluttajaluotot

51 §

Valvontaviranomaiset

Tämän luvun säännösten noudattamista valvovat kuluttaja-asiamies, Kilpailu- ja kuluttajavirasto ja sen alaisina piirihallintoviranomaisina aluehallintovirastot sekä myös Finanssivalvonta silloin, kun luotonantajana on Finanssivalvonnan valvottava.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 2012

Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri

JUTTA URPILAINEN

Työministeri *Lauri Ihalainen*

*Liitteet
Rinnakkaistekstit*

2.

Laki

kilpailulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kilpailulain (948/2011) 8—11 §, 12 §:n 3 momentti, 14 §:n 1 ja 2 momentti, 15 §:n 1 momentti, 16 §:n 1 ja 2 momentti, 17 §, 18 §:n 1 momentti, 19 §:n 1 momentti, 20 §:n 3 momentti, 22 §:n 3 momentti, 23 §:n 1, 2 ja 5 momentti, 25 ja 26 §, 29 §:n 1 momentti, 30 ja 31 §, 32 §:n 1 ja 2 momentti, 33 §:n 1 ja 2 momentti, 34 ja 35 §, 36 §:n 1 ja 3 momentti, 37 §:n 1, 3 ja 5 momentti, 38 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 39—41 §, 44 §:n 1 momentti, 45 §, 46 §:n 1 momentti sekä 49 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

8 §

Kielto panna kilpailunrajoitus täytäntöön

Kielto panna kilpailunrajoitus täytäntöön

Sopimukseen, sääntömääräykseen, päätöksen tai muuhun oikeustoimeen tai järjestykseen sisältyvää ehtoa, joka on 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan taikka markkinaoikeuden tai Kilpailuviraston antaman määräyksen, kiellon tai velvoitteen taikka Kilpailuviraston antaman väliaikaisen kiellon tai velvoitteen vastainen, ei saa soveltaa eikä panna täytäntöön, jollei markkinaoikeus toisin määrää.

Sopimukseen, sääntömääräykseen, päätöksen tai muuhun oikeustoimeen tai järjestykseen sisältyvää ehtoa, joka on 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan taikka markkinaoikeuden tai *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* antaman määräyksen, kiellon tai velvoitteen taikka *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* antaman väliaikaisen kiellon tai velvoitteen vastainen, ei saa soveltaa eikä panna täytäntöön, jollei markkinaoikeus toisin määrää.

9 §

9 §

Määräys lopettaa kilpailunrajoitus ja velvollisuus toimittaa hyödyke

Määräys lopettaa kilpailunrajoitus ja velvollisuus toimittaa hyödyke

Jos kilpailunrajoitus on kielletty 5 tai 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa,

Jos kilpailunrajoitus on kielletty 5 tai 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa,

Kilpailuvirasto voi:

1) määrätä elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän lopettamaan 5 tai 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa kielletyn menettelyn; ja

2) velvoittaa elinkeinonharjoittajan toimitamaan hyödykkeen toiselle elinkeinonharjoittajalle vastaavanlaisilla ehdoilla kuin ne, joilla hän tarjoaa sitä muille vastaavassa asemassa oleville elinkeinonharjoittajille.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi:

1) määrätä elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän lopettamaan 5 tai 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa kielletyn menettelyn; ja

2) velvoittaa elinkeinonharjoittajan toimitamaan hyödykkeen toiselle elinkeinonharjoittajalle vastaavanlaisilla ehdoilla kuin ne, joilla hän tarjoaa sitä muille vastaavassa asemassa oleville elinkeinonharjoittajille.

10 §

Sitoumukset

Kilpailuvirasto voi päätöksellään määrätä epäiltyyn kilpailunrajoitukseen osallistuneiden elinkeinonharjoittajien ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymien esittämät sitoumukset näitä elinkeinonharjoittajia velvoittaviksi, jos sitoumuksilla voidaan poistaa toiminnan kilpailua rajoittava luonne. Kilpailuvirasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväkseen, jos jokin päätöksen perusteena oleva tosiseikka on muuttunut olennaisesti, jos asianosaiset elinkeinonharjoittajat rikkovat sitoumuksiaan tai jos päätös on perustunut osapuolten toimittamiin puutteellisiin, virheellisiin tai harhaanjohtaviin tietoihin.

11 §

Ryhmäpoikkeusedun peruuttaminen

Kilpailuvirasto voi EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 29 artiklan 2 kohdan mukaisesti peruuttaa sopimukselta, elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän päätökseltä tai yhdenmukaistetulta menettelytavalta komission ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisen edun Suomen alueella, jos sopimuksella, elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän päätöksellä tai yhdenmukaistetulla menettelytavalla on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan 3

10 §

Sitoumukset

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi päätöksellään määrätä epäiltyyn kilpailunrajoitukseen osallistuneiden elinkeinonharjoittajien ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymien esittämät sitoumukset näitä elinkeinonharjoittajia velvoittaviksi, jos sitoumuksilla voidaan poistaa toiminnan kilpailua rajoittava luonne. *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväkseen, jos jokin päätöksen perusteena oleva tosiseikka on muuttunut olennaisesti, jos asianosaiset elinkeinonharjoittajat rikkovat sitoumuksiaan tai jos päätös on perustunut osapuolten toimittamiin puutteellisiin, virheellisiin tai harhaanjohtaviin tietoihin.

11 §

Ryhmäpoikkeusedun peruuttaminen

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 29 artiklan 2 kohdan mukaisesti peruuttaa sopimukselta, elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän päätökseltä tai yhdenmukaistetulta menettelytavalta komission ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisen edun Suomen alueella, jos sopimuksella, elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän päätöksellä tai yhdenmukaistetulla menettelytavalla on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuk-

kohdan kanssa ristiriidassa olevia vaikutuksia Suomen alueella tai sellaisella osalla Suomen aluetta, joka täyttää kaikki erillisten maantieteellisten markkinoiden tunnuspiirteet.

sen 101 artiklan 3 kohdan kanssa ristiriidassa olevia vaikutuksia Suomen alueella tai sellaisella osalla Suomen aluetta, joka täyttää kaikki erillisten maantieteellisten markkinoiden tunnuspiirteet.

12 §

Kilpailunrajoituksesta määrättävä seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun määrää Kilpailuviraston esityksestä markkinaoikeus. Maksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

12 §

Kilpailunrajoituksesta määrättävä seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun määrää *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* esityksestä markkinaoikeus. Maksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

14 §

Seuraamusmaksusta vapautuminen kartellitapauksissa

Elinkeinonharjoittajalle ei määrätä seuraamusmaksua, kun kyse on sellaisesta 5 §:ssä tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklassa tarkoitettusta kilpailijoiden välisestä salaisesta kilpailunrajoituksesta, jolla vahvistetaan osto- tai myyntihintoja tai muita kauppaehtoja, rajoitetaan tuotantoa tai myyntiä taikka jaetaan markkinoita, asiakkaita tai hankintalähteitä, jos tällaiseen kilpailunrajoitukseen osallinen elinkeinonharjoittaja:

1) toimittaa tietoja ja todisteita, joiden perusteella Kilpailuvirasto voi toimittaa 35 tai 36 §:ssä tarkoitettua tarkastusta; tai

2) toimittaa 35 tai 36 §:ssä tarkoitettua tarkastuksen toimittamisen jälkeen tietoja ja todisteita, joiden perusteella Kilpailuvirasto voi todeta, että 5 §:ää tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklaa on rikottu.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa seuraamusmaksusta vapautumisen edellytyksenä on lisäksi, että elinkeinonharjoittaja on antanut 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua tietoa ja todisteita ennen kuin Kilpailuvirasto on saanut tiedot muuta kautta.

14 §

Seuraamusmaksusta vapautuminen kartellitapauksissa

Elinkeinonharjoittajalle ei määrätä seuraamusmaksua, kun kyse on sellaisesta 5 §:ssä tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklassa tarkoitettusta kilpailijoiden välisestä salaisesta kilpailunrajoituksesta, jolla vahvistetaan osto- tai myyntihintoja tai muita kauppaehtoja, rajoitetaan tuotantoa tai myyntiä taikka jaetaan markkinoita, asiakkaita tai hankintalähteitä, jos tällaiseen kilpailunrajoitukseen osallinen elinkeinonharjoittaja:

1) toimittaa tietoja ja todisteita, joiden perusteella *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* voi toimittaa 35 tai 36 §:ssä tarkoitettua tarkastusta; tai

2) toimittaa 35 tai 36 §:ssä tarkoitettua tarkastuksen toimittamisen jälkeen tietoja ja todisteita, joiden perusteella *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* voi todeta, että 5 §:ää tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklaa on rikottu.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa seuraamusmaksusta vapautumisen edellytyksenä on lisäksi, että elinkeinonharjoittaja on antanut 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua tietoa ja todisteita ennen kuin *Kilpailu- ja ku-*

luttajavirasto on saanut tiedot muuta kautta.

15 §

Seuraamusmaksun alentaminen kartellitapauksissa

Muulle kuin 14 §:n perusteella seuraamusmaksusta vapautuksen saaneelle 14 §:n 1 momentissa tarkoitettuun kilpailunrajoitukseen osallistuneelle elinkeinonharjoittajalle määrättävää seuraamusmaksua alennetaan, jos se toimittaa Kilpailuvirastolle tietoja ja todisteita, jotka ovat merkityksellisiä kilpailunrajoituksen tai sen koko laajuuden tai luonteen toteamiseksi ja ennen kuin Kilpailuvirasto on saanut tiedot muuta kautta. Seuraamusmaksua alennetaan seuraavasti:

- 1) 30—50 prosenttia, jos elinkeinonharjoittaja toimittaa tiedot ensimmäisenä;
- 2) 20—30 prosenttia, jos elinkeinonharjoittaja toimittaa tiedot toisena;
- 3) enintään 20 prosenttia muissa kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa.

15 §

Seuraamusmaksun alentaminen kartellitapauksissa

Muulle kuin 14 §:n perusteella seuraamusmaksusta vapautuksen saaneelle 14 §:n 1 momentissa tarkoitettuun kilpailunrajoitukseen osallistuneelle elinkeinonharjoittajalle määrättävää seuraamusmaksua alennetaan, jos se toimittaa *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle* tietoja ja todisteita, jotka ovat merkityksellisiä kilpailunrajoituksen tai sen koko laajuuden tai luonteen toteamiseksi ja ennen kuin *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* on saanut tiedot muuta kautta. Seuraamusmaksua alennetaan seuraavasti:

- 1) 30—50 prosenttia, jos elinkeinonharjoittaja toimittaa tiedot ensimmäisenä;
- 2) 20—30 prosenttia, jos elinkeinonharjoittaja toimittaa tiedot toisena;
- 3) enintään 20 prosenttia muissa kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa.

16 §

Edellytykset seuraamusmaksusta vapautumiselle ja seuraamusmaksun alentamiselle kartellitapauksissa

Edellä 14 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksusta vapautumisen tai 15 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksun alentamisen edellytyksenä on lisäksi, että elinkeinonharjoittaja:

- 1) lopettaa osallistumisensa kilpailunrajoitukseen välittömästi toimitettuaan Kilpailuvirastolle 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua hakemuksen;
- 2) toimii yhteistyössä Kilpailuviraston kanssa koko kilpailunrajoituksen selvittämisen ajan;
- 3) ei hävitä hakemuksen piiriin kuuluvia todisteita ennen 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua hakemuksen toimittamista eikä hakemuksen toimittamisen jälkeen; ja
- 4) pitää salassa 17 §:n 1 momentissa tarkoi-

16 §

Edellytykset seuraamusmaksusta vapautumiselle ja seuraamusmaksun alentamiselle kartellitapauksissa

Edellä 14 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksusta vapautumisen tai 15 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksun alentamisen edellytyksenä on lisäksi, että elinkeinonharjoittaja:

- 1) lopettaa osallistumisensa kilpailunrajoitukseen välittömästi toimitettuaan *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle* 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua hakemuksen;
- 2) toimii yhteistyössä *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* kanssa koko kilpailunrajoituksen selvittämisen ajan;
- 3) ei hävitä hakemuksen piiriin kuuluvia todisteita ennen 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua hakemuksen toimittamista eikä hakemuksen toimittamisen jälkeen; ja
- 4) pitää salassa 17 §:n 1 momentissa tarkoi-

tetun hakemuksen sisällön ja sen, että on tehnyt hakemuksen tai että harkitsee hakemuksen tekemistä.

Elinkeinonharjoittaja voi 1 momentin 1 kohdan estämättä Kilpailuviraston ohjauksessa jatkaa osallistumista kilpailunrajoitukseen siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä 35 ja 36 §:ssä tarkoitettujen tarkastusten onnistumisen turvaamiseksi.

tetun hakemuksen sisällön ja sen, että on tehnyt hakemuksen tai että harkitsee hakemuksen tekemistä.

Elinkeinonharjoittaja voi 1 momentin 1 kohdan estämättä *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* ohjauksessa jatkaa osallistumista kilpailunrajoitukseen siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä 35 ja 36 §:ssä tarkoitettujen tarkastusten onnistumisen turvaamiseksi.

17 §

Seuraamusmaksusta vapautumista ja seuraamusmaksun alentamista koskeva menettely kartellitapauksissa

Edellä 14 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksusta vapautumista ja 15 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksun alentamista haetaan Kilpailuvirastolta. Kilpailuvirasto voi asettaa määräajan, jonka kuluessa hakijan on toimitettava Kilpailuvirastolle 14 §:ssä tarkoitettut tiedot ja todisteet.

Kilpailuvirasto myöntää elinkeinonharjoittajalle ehdollisen vapautuksen seuraamusmaksusta, kun elinkeinonharjoittaja on toimitannut Kilpailuvirastolle 14 §:ssä tarkoitettut tiedot ja todisteet. Kilpailuvirasto ei ota kantaa muihin samaa asiaa koskeviin 14 §:ssä tarkoitettuihin hakemuksiin, ennen kuin se on ratkaissut, myönnetäänkö ensimmäisenä hakemuksen toimittaneelle elinkeinonharjoittajalle ehdollinen vapautus seuraamusmaksusta. Jos elinkeinonharjoittaja on samassa 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa asiassa jättänyt tai jättämässä Euroopan komissiolle tai toisen Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle hakemuksen seuraamuksesta vapautumiseksi, ehdollinen vapautus voidaan myöntää lyhennetyn hakemuksen perusteella.

Kilpailuvirasto antaa menettelyn lopuksi kirjallisen päätöksen siitä, täyttääkö elinkeinonharjoittaja kaikki 14 tai 15 ja 16 §:n edellytykset.

Kilpailuvirastolle 14 §:ssä tarkoitettua vapautuksen tai 15 §:ssä tarkoitettua alennuksen

17 §

Seuraamusmaksusta vapautumista ja seuraamusmaksun alentamista koskeva menettely kartellitapauksissa

Edellä 14 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksusta vapautumista ja 15 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksun alentamista haetaan *Kilpailu- ja kuluttajavirastolta*. *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* voi asettaa määräajan, jonka kuluessa hakijan on toimitettava *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle* 14 §:ssä tarkoitettut tiedot ja todisteet.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto myöntää elinkeinonharjoittajalle ehdollisen vapautuksen seuraamusmaksusta, kun elinkeinonharjoittaja on toimitannut *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle* 14 §:ssä tarkoitettut tiedot ja todisteet. *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* ei ota kantaa muihin samaa asiaa koskeviin 14 §:ssä tarkoitettuihin hakemuksiin, ennen kuin se on ratkaissut, myönnetäänkö ensimmäisenä hakemuksen toimittaneelle elinkeinonharjoittajalle ehdollinen vapautus seuraamusmaksusta. Jos elinkeinonharjoittaja on samassa 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa asiassa jättänyt tai jättämässä Euroopan komissiolle tai toisen Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle hakemuksen seuraamuksesta vapautumiseksi, ehdollinen vapautus voidaan myöntää lyhennetyn hakemuksen perusteella.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto antaa menettelyn lopuksi kirjallisen päätöksen siitä, täyttääkö elinkeinonharjoittaja kaikki 14 tai 15 ja 16 §:n edellytykset.

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle 14 §:ssä tarkoitettua vapautuksen tai 15 §:ssä tarkoitettua

saamiseksi toimitettuja tietoja ja todisteita ei voida käyttää muuhun tarkoitukseen kuin 9 §:ssä tarkoitettua määräästä lopettaa kilpailunrajoitus tai velvollisuutta toimittaa hyödyke, 10 §:ssä tarkoitettua sitoumuspäätöstä, 11 §:ssä tarkoitettua ryhmäpoikkeuksen edun peruuttamista tai 12 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksuesitystä koskevan asian käsittelyyn Kilpailuvirastossa, markkinaoikeudessa tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

alennuksen saamiseksi toimitettuja tietoja ja todisteita ei voida käyttää muuhun tarkoitukseen kuin 9 §:ssä tarkoitettua määräästä lopettaa kilpailunrajoitus tai velvollisuutta toimittaa hyödyke, 10 §:ssä tarkoitettua sitoumuspäätöstä, 11 §:ssä tarkoitettua ryhmäpoikkeuksen edun peruuttamista tai 12 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksuesitystä koskevan asian käsittelyyn *Kilpailu- ja kuluttajavirastossa*, markkinaoikeudessa tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

18 §

Seuraamusmaksun alentaminen muissa kuin kartellitapauksissa

Kun kyse on muusta kuin 14 §:n 1 momentissa tarkoitettua kilpailunrajoituksesta, Kilpailuvirasto voi esittää, että elinkeinonharjoittajalle tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle määrätään pienempi seuraamusmaksu kuin se muuten olisi, tai jättää seuraamusmaksuesityksen tekemättä, jos elinkeinonharjoittaja tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä on merkittävästi avustanut Kilpailuvirastoa kilpailunrajoituksen selvittämisessä.

18 §

Seuraamusmaksun alentaminen muissa kuin kartellitapauksissa

Kun kyse on muusta kuin 14 §:n 1 momentissa tarkoitettua kilpailunrajoituksesta, *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* voi esittää, että elinkeinonharjoittajalle tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle määrätään pienempi seuraamusmaksu kuin se muuten olisi, tai jättää seuraamusmaksuesityksen tekemättä, jos elinkeinonharjoittaja tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä on merkittävästi avustanut *Kilpailu- ja kuluttajavirastoa* kilpailunrajoituksen selvittämisessä.

19 §

Seuraamusmaksun vanhentuminen

Seuraamusmaksua ei saa määrätä 5, 7, 25 tai 27 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan säännösten rikkomisesta, ellei esitystä markkinaoikeudelle ole tehty viiden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkominen tapahtui, tai jatkettun rikkomisen osalta viiden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkominen päättyi. Kilpailuviraston toimenpiteet kilpailunrajoituksen tutkimiseksi aloittavat vanhentumisaajan kulumisen alusta.

19 §

Seuraamusmaksun vanhentuminen

Seuraamusmaksua ei saa määrätä 5, 7, 25 tai 27 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan säännösten rikkomisesta, ellei esitystä markkinaoikeudelle ole tehty viiden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkominen tapahtui, tai jatkettun rikkomisen osalta viiden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkominen päättyi. *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* toimenpiteet kilpailunrajoituksen tutkimiseksi aloittavat vanhentumisaajan kulumisen alusta.

20 §

Vahingonkorvaus

Oikeus korvaukseen vanhentuu, jollei korvauskannetta ole pantu vireille kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkominen tapahtui, tai jatkettun rikkomisen osalta kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkominen päättyi. Jos korvausvaatimus perustuu kilpailunrajoitukseen, jonka Kilpailuvirasto on päätöksellään todennut 1 momentissa tarkoitetun kiellon vastaiseksi tai josta se on tehnyt markkinaoikeudelle esityksen seuraamusmaksun määräämiseksi, oikeutta korvaukseen ei kuitenkaan katsota vanhentuneeksi, ennen kuin on kulunut yksi vuosi siitä, kun asiassa annettu ratkaisu sai lainvoiman.

22 §

Soveltamisala

Säännöksiä yrityskauppavalvonnasta ei sovelleta, jos yrityskauppa kuuluu yrityskestitymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 soveltamisalaan, paitsi jos Euroopan komissio siirtää yrityskestitymän Kilpailuviraston käsiteltäväksi mainitun asetuksen 4 artiklan 4 kohdan tai 9 artiklan nojalla.

23 §

Yrityskaupan ilmoittaminen

Edellä 22 §:ssä tarkoitettu yrityskauppa on ilmoitettava Kilpailuvirastolle sopimuksen tekemisen, määräysvallan hankkimisen tai arvopaperimarkkinalain (495/1989) 6 luvun 3 §:n mukaisen julkisen ostotarjouksen julkistamisen jälkeen, mutta kuitenkin ennen kaupan täytäntöönpanoa. Yrityskauppa voidaan myös ilmoittaa Kilpailuvirastolle heti, kun osapuolet voivat osoittaa riittävällä varmuudella aikomuksensa tehdä yrityskauppa.

20 §

Vahingonkorvaus

Oikeus korvaukseen vanhentuu, jollei korvauskannetta ole pantu vireille kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkominen tapahtui, tai jatkettun rikkomisen osalta kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkominen päättyi. Jos korvausvaatimus perustuu kilpailunrajoitukseen, jonka *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* on päätöksellään todennut 1 momentissa tarkoitetun kiellon vastaiseksi tai josta se on tehnyt markkinaoikeudelle esityksen seuraamusmaksun määräämiseksi, oikeutta korvaukseen ei kuitenkaan katsota vanhentuneeksi, ennen kuin on kulunut yksi vuosi siitä, kun asiassa annettu ratkaisu sai lainvoiman.

22 §

Soveltamisala

Säännöksiä yrityskauppavalvonnasta ei sovelleta, jos yrityskauppa kuuluu yrityskestitymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 soveltamisalaan, paitsi jos Euroopan komissio siirtää yrityskestitymän *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* käsiteltäväksi mainitun asetuksen 4 artiklan 4 kohdan tai 9 artiklan nojalla.

23 §

Yrityskaupan ilmoittaminen

Edellä 22 §:ssä tarkoitettu yrityskauppa on ilmoitettava *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle* sopimuksen tekemisen, määräysvallan hankkimisen tai arvopaperimarkkinalain (495/1989) 6 luvun 3 §:n mukaisen julkisen ostotarjouksen julkistamisen jälkeen, mutta kuitenkin ennen kaupan täytäntöönpanoa. Yrityskauppa voidaan myös ilmoittaa *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle* heti, kun osapuolet voivat osoittaa riittävällä varmuudella aikomuksensa tehdä yrityskauppa.

Yrityskaupasta, johon sovelletaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 3 tai 10 luvun säännöksiä, eläkesäätiölain (1774/1995) 11 luvun säännöksiä tai vakuutuskassalain (1164/1992) 12 luvun säännöksiä, on ilmoitettava Kilpailuvirastolle, kun yrityskaupan osapuolet ovat saaneet tiedon Finanssivalvonnan suostumuksesta tai siitä, ettei Finanssivalvonta vastusta yrityskauppaa. Ilmoitusta yrityskaupasta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos Finanssivalvonta on jonkin edellä tässä momentissa mainitun lain mukaisesti pyytänyt yrityskaupasta Kilpailuviraston lausunnon ja Kilpailuvirasto on lausunnossaan katsonut, ettei estettä kaupan hyväksymiselle ole.

Kilpailuviraston tutkintavaltuuksista sen käsitellessä yrityskauppavalvontaa koskevia asioita säädetään 33, 35, 37, 38 ja 46 §:ssä.

25 §

Yrityskaupan kieltäminen ja ehtojen asettaminen

Markkinaoikeus voi Kilpailuviraston esityksestä kieltää tai määrätä purettavaksi yrityskaupan tai asettaa yrityskaupan toteuttamiselle ehtoja, jos yrityskauppa olennaisesti estää tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla erityisesti siitä syystä, että sillä luodaan määräävä markkina-asema tai vahvistetaan sitä.

Markkinaoikeus voi Kilpailuviraston esityksestä kieltää 1 momentissa tarkoitetun lisäksi myös sellaisen sähkömarkkinoilla tapahtuvan yrityskaupan, jonka seurauksena yrityskaupan osapuolten ja niihin 24 §:n 1—3 momentin mukaisessa suhteessa olevien jakeluverkkoimintaa harjoittavien yhteisöjen tai laitosten yhteenlaskettu siirtoliiketoiminnan osuus 400 voltin jännitteellä jakeluverkossa siirretystä sähkömäärästä ylittää valtakunnallisesti 25 prosenttia.

Jos 1 momentissa tarkoitettu kilpailun estyminen tai 2 momentissa tarkoitettujen yrityskaupan haitalliset vaikutukset voidaan välttää asettamalla yrityskaupan toteuttamiselle eh-

Yrityskaupasta, johon sovelletaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 3 tai 10 luvun säännöksiä, eläkesäätiölain (1774/1995) 11 luvun säännöksiä tai vakuutuskassalain (1164/1992) 12 luvun säännöksiä, on ilmoitettava *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle*, kun yrityskaupan osapuolet ovat saaneet tiedon Finanssivalvonnan suostumuksesta tai siitä, ettei Finanssivalvonta vastusta yrityskauppaa. Ilmoitusta yrityskaupasta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos Finanssivalvonta on jonkin edellä tässä momentissa mainitun lain mukaisesti pyytänyt yrityskaupasta *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* lausunnon ja *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* on lausunnossaan katsonut, ettei estettä kaupan hyväksymiselle ole.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tutkintavaltuuksista sen käsitellessä yrityskauppavalvontaa koskevia asioita säädetään 33, 35, 37, 38 ja 46 §:ssä.

25 §

Yrityskaupan kieltäminen ja ehtojen asettaminen

Markkinaoikeus voi *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* esityksestä kieltää tai määrätä purettavaksi yrityskaupan tai asettaa yrityskaupan toteuttamiselle ehtoja, jos yrityskauppa olennaisesti estää tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla erityisesti siitä syystä, että sillä luodaan määräävä markkina-asema tai vahvistetaan sitä.

Markkinaoikeus voi *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* esityksestä kieltää 1 momentissa tarkoitetun lisäksi myös sellaisen sähkömarkkinoilla tapahtuvan yrityskaupan, jonka seurauksena yrityskaupan osapuolten ja niihin 24 §:n 1—3 momentin mukaisessa suhteessa olevien jakeluverkkoimintaa harjoittavien yhteisöjen tai laitosten yhteenlaskettu siirtoliiketoiminnan osuus 400 voltin jännitteellä jakeluverkossa siirretystä sähkömäärästä ylittää valtakunnallisesti 25 prosenttia.

Jos 1 momentissa tarkoitettu kilpailun estyminen tai 2 momentissa tarkoitettujen yrityskaupan haitalliset vaikutukset voidaan välttää asettamalla yrityskaupan toteuttamiselle eh-

ja, Kilpailuviraston tulee esityksen tekemisen sijasta neuvotella ja määrätä tällaiset ehdot noudatettaviksi. Kilpailuvirasto ei voi määrätä yrityskaupalle ehtoja, joita yrityskaupan ilmoittaja ei hyväksy.

toja, *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* tulee esityksen tekemisen sijasta neuvotella ja määrätä tällaiset ehdot noudatettaviksi. *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* ei voi määrätä yrityskaupalle ehtoja, joita yrityskaupan ilmoittaja ei hyväksy.

26 §

26 §

*Käsittelymääräajat**Käsittelymääräajat*

Kilpailuvirasto tutkii yrityskauppaa koskevan ilmoituksen välittömästi. Ensi vaiheessa Kilpailuvirasto ratkaisee, onko asiassa ryhdyttävä jatkoselvitykseen. Jos Kilpailuvirasto ei anna päätöstä jatkoselvitykseen ryhtymisestä kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi. Määräaika ei ala kulua, jos ilmoitus on olennaisesti puutteellinen.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto tutkii yrityskauppaa koskevan ilmoituksen välittömästi. Ensi vaiheessa *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* ratkaisee, onko asiassa ryhdyttävä jatkoselvitykseen. Jos *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* ei anna päätöstä jatkoselvitykseen ryhtymisestä kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi. Määräaika ei ala kulua, jos ilmoitus on olennaisesti puutteellinen.

Jollei Kilpailuvirasto aseta ehtoja eikä tee esitystä yrityskaupan kieltämisestä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se päätti jatkoselvitykseen ryhtymisestä, yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi. Markkinaoikeus voi pidentää määräaikaan enintään kahdella kuukaudella.

Jollei *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* aseta ehtoja eikä tee esitystä yrityskaupan kieltämisestä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se päätti jatkoselvitykseen ryhtymisestä, yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi. Markkinaoikeus voi pidentää määräaikaan enintään kahdella kuukaudella.

Jos yrityskaupan osapuolet tai niihin 24 §:n 1—3 momentin mukaisessa suhteessa olevat tahot eivät toimita Kilpailuviraston 33 §:n perusteella pyytämiä tietoja asetussa määräajassa tai toimittavat tiedot olennaisesti puutteellisina tai virheellisinä, jatketaan 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja käsittelymääräaikoja. Käsittelymääräaika jatketaan samalla määrällä päiviä kuin mitä tietojen toimittaminen myöhästyy niiden toimittamiselle alun perin asetetusta määräpäivästä. Kilpailuvirasto antaa päätöksen käsittelymääräajan jatkamisesta.

Jos yrityskaupan osapuolet tai niihin 24 §:n 1—3 momentin mukaisessa suhteessa olevat tahot eivät toimita *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* 33 §:n perusteella pyytämiä tietoja asetussa määräajassa tai toimittavat tiedot olennaisesti puutteellisina tai virheellisinä, jatketaan 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja käsittelymääräaikoja. Käsittelymääräaika jatketaan samalla määrällä päiviä kuin mitä tietojen toimittaminen myöhästyy niiden toimittamiselle alun perin asetetusta määräpäivästä. *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* antaa päätöksen käsittelymääräajan jatkamisesta.

29 §

29 §

*Yrityskauppa markkinaoikeudessa**Yrityskauppa markkinaoikeudessa*

Markkinaoikeuden tulee antaa päätöksensä asiassa, jossa Kilpailuvirasto on esittänyt yri-

Markkinaoikeuden tulee antaa päätöksensä asiassa, jossa *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* on

tyskaupan kieltämistä, kolmen kuukauden kuluessa esityksen tekemisestä. Muutoin yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi.

esittänyt yrityskaupan kieltämistä, kolmen kuukauden kuluessa esityksen tekemisestä. Muutoin yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi.

30 §

Yrityskauppaa koskevan päätöksen muuttaminen

Kilpailuvirasto voi hakemuksesta poistaa yrityskaupan toteuttamiselle asetetun ehdon tai lieventää sitä markkinaolosuhteiden olennaisen muutoksen tai muun painavan syyn johdosta.

Aikaisemman päätöksen estämättä markkinaoikeus voi Kilpailuviraston esityksestä kieltää yrityskaupan tai määrätä sen purettavaksi taikka asettaa sen toteuttamiselle ehtoja, jos kaupan osapuolet ovat antaneet virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja, joilla on ollut olennainen vaikutus asian ratkaisuun, tai jos kauppa on pantu täytäntöön 25 tai 27 §:n vastaisesti. Edellytyksenä on lisäksi, että uutta käsitteilyä koskeva Kilpailuviraston esitys annetaan kaupan osapuolille tiedoksi vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman tai kun yrityskauppa pantiin täytäntöön.

31 §

Asian käsittely Kilpailuvirastossa

Kilpailuvirasto selvittää kilpailunrajoituksia ja niiden vaikutuksia. Kilpailuvirasto ryhtyy toimenpiteisiin kilpailunrajoituksen tai sen vahingollisten vaikutusten poistamiseksi, jos se katsoo elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän rajoittavan kilpailua 5 tai 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa tarkoitettulla tavalla ja toimenpiteisiin ryhtyminen on tarpeen terveen ja toimivan kilpailun turvaamiseksi markkinoilla.

30 §

Yrityskauppaa koskevan päätöksen muuttaminen

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi hakemuksesta poistaa yrityskaupan toteuttamiselle asetetun ehdon tai lieventää sitä markkinaolosuhteiden olennaisen muutoksen tai muun painavan syyn johdosta.

Aikaisemman päätöksen estämättä markkinaoikeus voi *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* esityksestä kieltää yrityskaupan tai määrätä sen purettavaksi taikka asettaa sen toteuttamiselle ehtoja, jos kaupan osapuolet ovat antaneet virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja, joilla on ollut olennainen vaikutus asian ratkaisuun, tai jos kauppa on pantu täytäntöön 25 tai 27 §:n vastaisesti. Edellytyksenä on lisäksi, että uutta käsitteilyä koskeva *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* esitys annetaan kaupan osapuolille tiedoksi vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman tai kun yrityskauppa pantiin täytäntöön.

31 §

*Asian käsittely **Kilpailu- ja kuluttajavirastossa***

Kilpailu- ja kuluttajavirasto selvittää kilpailunrajoituksia ja niiden vaikutuksia. *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* ryhtyy toimenpiteisiin kilpailunrajoituksen tai sen vahingollisten vaikutusten poistamiseksi, jos se katsoo elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän rajoittavan kilpailua 5 tai 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa tarkoitettulla tavalla ja toimenpiteisiin ryhtyminen on tarpeen terveen ja toimivan kilpailun turvaamiseksi markkinoilla.

32 §

Asioiden tärkeysjärjestys ja tutkimatta jättäminen

Kilpailuvirasto asettaa tehtävänsä tärkeysjärjestykseen.

Kilpailuvirasto jättää asian tutkimatta, jos:

1) ei voida pitää todennäköisenä, että kyseessä on 5 tai 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa tarkoitettu kielletty kilpailunrajoitus;

2) kilpailua kyseisillä markkinoilla voidaan epäilystä kilpailunrajoituksesta huolimatta pitää kokonaisuudessaan toimivana; tai

3) asiaa koskeva toimenpidepyyntö on ilmeisen perusteeton.

32 §

Asioiden tärkeysjärjestys ja tutkimatta jättäminen

Kilpailu- ja kuluttajavirasto asettaa tehtävänsä tärkeysjärjestykseen.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto jättää asian tutkimatta, jos:

1) ei voida pitää todennäköisenä, että kyseessä on 5 tai 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa tarkoitettu kielletty kilpailunrajoitus;

2) kilpailua kyseisillä markkinoilla voidaan epäilystä kilpailunrajoituksesta huolimatta pitää kokonaisuudessaan toimivana; tai

3) asiaa koskeva toimenpidepyyntö on ilmeisen perusteeton.

33 §

Elinkeinonharjoittajan tietojenantovelvollisuus

Elinkeinonharjoittaja ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä ovat velvollisia Kilpailuviraston kehotuksesta antamaan sille kaikki kilpailunrajoituksen sisällön, tarkoituksen ja vaikutuksen sekä kilpailuolosuhteiden selvittämiseksi ja 4 luvussa tarkoitettun yrityskaupan arvioimiseksi tarpeelliset tiedot ja asiakirjat.

Elinkeinonharjoittajan ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän on myös annettava Kilpailuviraston kehotuksesta tietoja ja asiakirjoja sen selvittämiseksi, onko elinkeinonharjoittajalla tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymällä määräävä markkina-asema.

33 §

Elinkeinonharjoittajan tietojenantovelvollisuus

Elinkeinonharjoittaja ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä ovat velvollisia *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* kehotuksesta antamaan sille kaikki kilpailunrajoituksen sisällön, tarkoituksen ja vaikutuksen sekä kilpailuolosuhteiden selvittämiseksi ja 4 luvussa tarkoitettun yrityskaupan arvioimiseksi tarpeelliset tiedot ja asiakirjat.

Elinkeinonharjoittajan ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän on myös annettava Kilpailu- ja kuluttajaviraston kehotuksesta tietoja ja asiakirjoja sen selvittämiseksi, onko elinkeinonharjoittajalla tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymällä määräävä markkina-asema.

34 §

Kutsuminen kuultavaksi

Jos se on välttämätöntä tutkinnan kohteeseen liittyvien tietojen keräämistä varten, Kilpailuvirastolla on oikeus kutsua kuulta-

34 §

Kutsuminen kuultavaksi

Jos se on välttämätöntä tutkinnan kohteeseen liittyvien tietojen keräämistä varten, *Kilpailu- ja kuluttajavirastolla* on oikeus

vaksi elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän edustaja taikka muu henkilö, jonka voidaan perustellusta syystä epäillä toimineen kilpailunrajoituksen toteuttamisessa. Kilpailuvirasto voi tallentaa saamansa vastaukset. Kuulemisesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

kutsua kuultavaksi elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän edustaja taikka muu henkilö, jonka voidaan perustellusta syystä epäillä toimineen kilpailunrajoituksen toteuttamisessa. *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* voi tallentaa saamansa vastaukset. Kuulemisesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

35 §

Tarkastukset elinkeinonharjoittajan liiketoiloissa

Kilpailuviraston ja aluehallintoviraston asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi sekä 4 luvussa tarkoitettujen yrityskauppojen arvioimiseksi toimittaa tarkastus elinkeinonharjoittajan hallinnassa olevissa liike- ja varastotiloissa, maa-alueilla ja kulkuneuvoissa. Kilpailuvirastolla on velvollisuus Euroopan komission pyynnöstä toimittaa tarkastus siten kuin Euroopan unionin säädöksissä säädetään.

Kilpailuvirasto avustaa komissiota tarkastusten suorittamisessa siten kuin niistä säädetään Euroopan unionin säädöksissä.

35 §

Tarkastukset elinkeinonharjoittajan liiketoiloissa

Kilpailu- ja kuluttajaviraston ja aluehallintoviraston asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi sekä 4 luvussa tarkoitettujen yrityskauppojen arvioimiseksi toimittaa tarkastus elinkeinonharjoittajan hallinnassa olevissa liike- ja varastotiloissa, maa-alueilla ja kulkuneuvoissa. *Kilpailu- ja kuluttajavirastolla* on velvollisuus Euroopan komission pyynnöstä toimittaa tarkastus siten kuin Euroopan unionin säädöksissä säädetään.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto avustaa komissiota tarkastusten suorittamisessa siten kuin niistä säädetään Euroopan unionin säädöksissä.

36 §

Tarkastukset muissa tiloissa

Kilpailuviraston ja aluehallintoviraston virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus myös muissa kuin 35 §:ssä tarkoitetuissa tiloissa, jos voidaan perustellusti epäillä, että niissä säilytetään kirjanpitoa tai muita liiketoimintaan ja tarkastuksen kohteeseen liittyviä asiakirjoja, joilla voi olla merkitystä todistettaessa 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan vakavaa rikkomista.

36 §

Tarkastukset muissa tiloissa

Kilpailu- ja kuluttajaviraston ja aluehallintoviraston virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus myös muissa kuin 35 §:ssä tarkoitetuissa tiloissa, jos voidaan perustellusti epäillä, että niissä säilytetään kirjanpitoa tai muita liiketoimintaan ja tarkastuksen kohteeseen liittyviä asiakirjoja, joilla voi olla merkitystä todistettaessa 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan vakavaa rikkomista.

Kilpailuviraston on haettava 1 momentissa tarkoitettuun tarkastukseen ja Euroopan komission 2 momentissa tarkoitettuun tarkastukseen lupa markkinaoikeudelta etukäteen. Markkinaoikeus voi kieltää tarkastuksen, jos tarkastus olisi mielivaltainen tai liiallinen. Tutkiessaan, onko tarkastus mielivaltainen tai liiallinen, markkinaoikeus ottaa huomioon erityisesti epäillyn kilpailunrajoituksen vakavuuden, etsittyjen todisteiden tärkeyden, asianomaisen elinkeinonharjoittajan osallisuuden sekä sen, onko kohtuullisen todennäköistä, että tarkastuksen kohdetta koskevia kirjanpito- tai liikeasiakirjoja säilytetään tiloissa, joihin lupaa pyydetään.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston on haettava 1 momentissa tarkoitettuun tarkastukseen ja Euroopan komission 2 momentissa tarkoitettuun tarkastukseen lupa markkinaoikeudelta etukäteen. Markkinaoikeus voi kieltää tarkastuksen, jos tarkastus olisi mielivaltainen tai liiallinen. Tutkiessaan, onko tarkastus mielivaltainen tai liiallinen, markkinaoikeus ottaa huomioon erityisesti epäillyn kilpailunrajoituksen vakavuuden, etsittyjen todisteiden tärkeyden, asianomaisen elinkeinonharjoittajan osallisuuden sekä sen, onko kohtuullisen todennäköistä, että tarkastuksen kohdetta koskevia kirjanpito- tai liikeasiakirjoja säilytetään tiloissa, joihin lupaa pyydetään.

37 §

Menettely tarkastusta toimittaessa

Elinkeinonharjoittajan ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän on tarkastusta varten päästettävä Kilpailuviraston, aluehallintoviraston tai Euroopan komission virkamies taikka näiden valtuuttamat henkilöt hallinnassaan oleviin liike- ja varastotiloihin, maa-alueille ja kulkuneuvoihin. Tarkastusta toimittavalla virkamiehellä on oikeus tutkia elinkeinonharjoittajan ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän liikekirjeenvaihto, kirjanpito, tietojenkäsittelyn tallenteet, muut asiakirjat ja data, joilla voi olla merkitystä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnassa, ja ottaa niistä jäljennöksiä.

Toimittaessaan tarkastusta muissa kuin 35 §:ssä tarkoitetuissa tiloissa Euroopan komission, Kilpailuviraston ja aluehallintoviraston virkamiehellä on 1 momentissa säädetyt toimivaltuudet mutta ei 2 momentissa säädetyjä toimivaltuuksia.

Euroopan komissio, Kilpailuvirasto ja aluehallintovirastot voivat tarkastuksessa käyttää apunaan muita valtuuttamia henkilöitä.

37 §

Menettely tarkastusta toimittaessa

Elinkeinonharjoittajan ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän on tarkastusta varten päästettävä *Kilpailu- ja kuluttajaviraston*, aluehallintoviraston tai Euroopan komission virkamies taikka näiden valtuuttamat henkilöt hallinnassaan oleviin liike- ja varastotiloihin, maa-alueille ja kulkuneuvoihin. Tarkastusta toimittavalla virkamiehellä on oikeus tutkia elinkeinonharjoittajan ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän liikekirjeenvaihto, kirjanpito, tietojenkäsittelyn tallenteet, muut asiakirjat ja data, joilla voi olla merkitystä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnassa, ja ottaa niistä jäljennöksiä.

Toimittaessaan tarkastusta muissa kuin 35 §:ssä tarkoitetuissa tiloissa Euroopan komission, *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* ja aluehallintoviraston virkamiehellä on 1 momentissa säädetyt toimivaltuudet mutta ei 2 momentissa säädetyjä toimivaltuuksia.

Euroopan komissio, *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* ja aluehallintovirastot voivat tarkastuksessa käyttää apunaan muita valtuuttamia henkilöitä.

38 §

Elinkeinonharjoittajan puolustautumisoikeus

Kilpailuvirasto ilmoittaa tutkinnan kohteena olevalle elinkeinonharjoittajalle, mikä on sen asema tutkinnassa ja mistä teosta sitä epäillään. Elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada tiedot niin pian, kuin se on mahdollista ilman, että siitä voi aiheutua haittaa kilpailunrajoituksen selvittämiseksi.

Kilpailuvirasto voi käyttää 33—36 §:n perusteella saatuja tietoja ainoastaan siihen tarkoitukseen, jota varten ne on koottu, ellei Kilpailuvirasto ole aloittanut uutta tutkintaa. Elinkeinonharjoittajalla ei ole velvollisuutta toimittaa Kilpailuvirastolle asiakirjoja, jotka sisältävät ulkopuolisen oikeudellisen neuvonantajan ja asiakkaan välistä luottamuksellisenä pidettävää kirjeenvaihtoa. Elinkeinonharjoittajan vastatessa Kilpailuviraston esittämiin kysymyksiin sitä ei voida velvoittaa myöntämään, että se on toiminut 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan vastaisesti.

Elinkeinonharjoittajalla on oikeus tulla kuulluksi, ennen kuin Kilpailuvirasto tekee seuraamusmaksuesityksen tai 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan vastaisen menettelyn toteavan päätöksen. Kilpailuvirasto ilmoittaa elinkeinonharjoittajalle kirjallisesti tutkinnassa esiin tulleisiin seikkoihin liittyen sitä vastaan esittämänsä väitteet ja niiden perustelut. Kilpailuvirasto asettaa kohtuullisen määräajan, jonka kuluessa elinkeinonharjoittaja voi esittää Kilpailuvirastolle näkökantansa suullisesti tai kirjallisesti.

39 §

*Salassa pidettävän asiakirjan luovuttaminen
Viestintävirastolle*

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, Kil-

38 §

Elinkeinonharjoittajan puolustautumisoikeus

Kilpailu- ja kuluttajavirasto ilmoittaa tutkinnan kohteena olevalle elinkeinonharjoittajalle, mikä on sen asema tutkinnassa ja mistä teosta sitä epäillään. Elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada tiedot niin pian, kuin se on mahdollista ilman, että siitä voi aiheutua haittaa kilpailunrajoituksen selvittämiseksi.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi käyttää 33—36 §:n perusteella saatuja tietoja ainoastaan siihen tarkoitukseen, jota varten ne on koottu, ellei *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* ole aloittanut uutta tutkintaa. Elinkeinonharjoittajalla ei ole velvollisuutta toimittaa *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle* asiakirjoja, jotka sisältävät ulkopuolisen oikeudellisen neuvonantajan ja asiakkaan välistä luottamuksellisenä pidettävää kirjeenvaihtoa. Elinkeinonharjoittajan vastatessa *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* esittämiin kysymyksiin sitä ei voida velvoittaa myöntämään, että se on toiminut 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan vastaisesti.

Elinkeinonharjoittajalla on oikeus tulla kuulluksi, ennen kuin *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* tekee seuraamusmaksuesityksen tai 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan vastaisen menettelyn toteavan päätöksen. *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* ilmoittaa elinkeinonharjoittajalle kirjallisesti tutkinnassa esiin tulleisiin seikkoihin liittyen sitä vastaan esittämänsä väitteet ja niiden perustelut. *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* asettaa kohtuullisen määräajan, jonka kuluessa elinkeinonharjoittaja voi esittää *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle* näkökantansa suullisesti tai kirjallisesti.

39 §

*Salassa pidettävän asiakirjan luovuttaminen
Viestintävirastolle*

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, *Kil-*

pailuvirastolla on oikeus luovuttaa tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa mainitun lain 24 §:ssä tarkoitettu salassa pidettävä asiakirja Viestintävirastolle, jos se on Viestintäviraston tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

pailu- ja kuluttajavirastolla on oikeus luovuttaa tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa mainitun lain 24 §:ssä tarkoitettu salassa pidettävä asiakirja Viestintävirastolle, jos se on Viestintäviraston tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

40 §

Asiakirjan luovuttaminen toisen maan kilpailuviranomaiselle

Kilpailuviraston hallussa olevan salassa pidettävän asiakirjan luovuttamisesta ulkomaiselle kilpailuviranomaiselle säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 30 §:ssä.

40 §

Asiakirjan luovuttaminen toisen maan kilpailuviranomaiselle

Kilpailu- ja kuluttajaviraston hallussa olevan salassa pidettävän asiakirjan luovuttamisesta ulkomaiselle kilpailuviranomaiselle säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 30 §:ssä.

41 §

Aluehallintoviraston tehtävät

Aluehallintovirasto selvittää kilpailuolosuhteita ja kilpailunrajoituksia sekä Kilpailuviraston toimeksiannosta ryhtyy muihin toimenpiteisiin kilpailun edistämiseksi toimialueellaan.

41 §

Aluehallintoviraston tehtävät

Aluehallintovirasto selvittää kilpailuolosuhteita ja kilpailunrajoituksia sekä *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* toimeksiannosta ryhtyy muihin toimenpiteisiin kilpailun edistämiseksi toimialueellaan.

44 §

Muutoksenhaku

Kilpailuviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaisissa säädetään. Kilpailuviraston 26 §:n 1 momentin taikka 45 §:n 1 momentin nojalla antamaan päätökseen ja päätökseen toimittaa 35 §:ssä tarkoitettu tarkastus ei saa hakea muutosta valittamalla. Kilpailuviraston 17 §:n 3 momentin tai 26 §:n 3 momentin nojalla antamaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla. Yrityskaupan ilmoittaja ei saa valittaa Kilpailuviraston 25 §:n no-

44 §

Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaisissa säädetään. *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* 26 §:n 1 momentin taikka 45 §:n 1 momentin nojalla antamaan päätökseen ja päätökseen toimittaa 35 §:ssä tarkoitettu tarkastus ei saa hakea muutosta valittamalla. *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* 17 §:n 3 momentin tai 26 §:n 3 momentin nojalla antamaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla. Yrityskaupan ilmoittaja ei

jalla antamasta päätöksestä, jolla ilmoittajan esittämät ehdot on määrätty noudatettaviksi. Kilpailuviraston 9—11 §:n tai 33 §:n nojalla antamaa päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei markkinaoikeus toisin määrää.

saa valittaa *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* 25 §:n nojalla antamasta päätöksestä, jolla ilmoittajan esittämät ehdot on määrätty noudatettaviksi. *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* 9—11 §:n tai 33 §:n nojalla antamaa päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei markkinaoikeus toisin määrää.

45 §

Väliaikaismääräykset

Jos kilpailunrajoituksen soveltaminen tai toimeenpaneminen on tarpeen estää välittömästi, Kilpailuvirasto voi antaa tätä tarkoittavan väliaikaisen kiellon. Kilpailuvirasto voi myös väliaikaisesti velvoittaa elinkeinonharjoittajan toimittamaan hyödykkeitä toiselle elinkeinonharjoittajalle vastaavanlaisilla ehdoilla kuin se tarjoaa niitä muille elinkeinonharjoittajille.

Kilpailuviraston on tehtävä pääasiaa koskeva päätöksensä ja 12 §:n 3 momentin mukainen esitys markkinaoikeudelle seuraamusmaksun määräämisestä 60 päivän kuluessa väliaikaismääräyksen antamisesta. Markkinaoikeus voi Kilpailuviraston edellä tarkoitettuna määräaikana tekemästä hakemuksesta pidentää tätä aikaa. Jos Kilpailuvirasto ei tee pääasiaa koskevaa päätöstä tai esitystä säädettyssä määräajassa, kielto tai velvoite raukeaa.

Ennen kuin Kilpailuvirasto antaa väliaikaisen kiellon tai velvoitteen, sen on varattava elinkeinonharjoittajalle tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

46 §

Uhkasakko

Kilpailuvirasto voi asettaa tämän lain nojalla asettamansa ehdon tai antamansa määräyksen, kiellon tai velvoitteen noudattamisen te-

45 §

Väliaikaismääräykset

Jos kilpailunrajoituksen soveltaminen tai toimeenpaneminen on tarpeen estää välittömästi, *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* voi antaa tätä tarkoittavan väliaikaisen kiellon. *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* voi myös väliaikaisesti velvoittaa elinkeinonharjoittajan toimittamaan hyödykkeitä toiselle elinkeinonharjoittajalle vastaavanlaisilla ehdoilla kuin se tarjoaa niitä muille elinkeinonharjoittajille.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston on tehtävä pääasiaa koskeva päätöksensä ja 12 §:n 3 momentin mukainen esitys markkinaoikeudelle seuraamusmaksun määräämisestä 60 päivän kuluessa väliaikaismääräyksen antamisesta. Markkinaoikeus voi *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* edellä tarkoitettuna määräaikana tekemästä hakemuksesta pidentää tätä aikaa. Jos *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* ei tee pääasiaa koskevaa päätöstä tai esitystä säädettyssä määräajassa, kielto tai velvoite raukeaa.

Ennen kuin *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* antaa väliaikaisen kiellon tai velvoitteen, sen on varattava elinkeinonharjoittajalle tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

46 §

Uhkasakko

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi asettaa tämän lain nojalla asettamansa ehdon tai antamansa määräyksen, kiellon tai velvoitteen

hosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee
maksettavaksi markkinaoikeus.

noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhka-
sakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoi-
keus.

49 §

Kilpailuviraston kuuleminen

Tuomioistuimen on kilpailunrajoitusta kos-
kevaa asiaa käsitellessään varattava Kilpailu-
virastolle tilaisuus tulla kuulluksi.

Käsitellessään 20 §:n 1 momentissa tarkoi-
tettua korvauskannetta tuomioistuin voi pyy-
tää Kilpailuviraston lausunnon.

49 §

Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuuleminen

Tuomioistuimen on kilpailunrajoitusta kos-
kevaa asiaa käsitellessään varattava *Kilpailu-
ja kuluttajavirastolle* tilaisuus tulla kuulluksi.

Käsitellessään 20 §:n 1 momentissa tarkoi-
tettua korvauskannetta tuomioistuin voi pyy-
tää *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* lausunnon.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta 20 .
_____

3.

Laki**postilain 12 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan postilain (415/2011) 12 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

12 §

Toimiluvan siirtäminen

Toimiluvan siirtäminen

 Toimiluvan haltija voi pyytää 1 momentin perusteella tapahtuvasta toimiluvan peruuttamisesta ennakkopäätöksen. Valtioneuvoston tulee antaa päätös kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut valtioneuvostolle. Jos määräysvallan muutoksen syynä on yrityskauppa, joka on ilmoitettava kilpailunrajoituksista annetun lain (480/1992) mukaan Kilpailuvirastolle tai yrityskeskittymien valvonnasta ("EY:n sulautuma-asetus") annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 mukaan Euroopan komissiolle, valtioneuvoston päätös on annettava kahden kuukauden kuluessa siitä, kun yrityskauppa-asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

 Toimiluvan haltija voi pyytää 1 momentin perusteella tapahtuvasta toimiluvan peruuttamisesta ennakkopäätöksen. Valtioneuvoston tulee antaa päätös kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut valtioneuvostolle. Jos määräysvallan muutoksen syynä on yrityskauppa, joka on ilmoitettava kilpailulain (948/2011) mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolle tai yrityskeskittymien valvonnasta ("EY:n sulautuma-asetus") annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 mukaan Euroopan komissiolle, valtioneuvoston päätös on annettava kahden kuukauden kuluessa siitä, kun yrityskauppa-asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 20 .

4.

Laki**vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain 44 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain (617/2009) 44 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

44 §

Viranomaisten välinen yhteistyö ja oikeus luovuttaa tietoja

Ehdotus

44 §

Viranomaisten välinen yhteistyö ja oikeus luovuttaa tietoja

Viestintäviraston ja tietosuojavaltuutetun on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava tarvittaessa tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä Finanssivalvonnan, kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston kanssa sekä keskenään.

Viestintäviraston ja tietosuojavaltuutetun on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava tarvittaessa tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä Finanssivalvonnan ja *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* kanssa sekä keskenään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

5.

Laki**eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annetun lain 17 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annetun lain (462/2009) 17 §:n 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 §

17 §

Toimiluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Toimiluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valtioneuvosto voi peruuttaa toimiluvan, jos 16 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimiluvan siirto ei täytä 16 §:n 1 momentissa säädettyjä siirtämisen edellytyksiä. Toimiluvan haltija, joka tekee 16 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimiluvan siirron, voi pyytää toimiluvan peruuttamisesta ennakkopäätöksen. Toimilupaviranomaisen tulee antaa päätös kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut viranomaiselle. Jos määräysvallan muutos on yrityskauppa, joka on ilmoitettava kilpailunrajoituksista annetun lain (480/1992) mukaan kilpailuvirastolle tai yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen ("EY:n sulautuma-asetus") (EY) N:o 139/2004 mukaan komissiolle, toimilupaviranomaisen päätös on annettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä kun yrityskauppa-asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Valtioneuvosto voi peruuttaa toimiluvan, jos 16 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimiluvan siirto ei täytä 16 §:n 1 momentissa säädettyjä siirtämisen edellytyksiä. Toimiluvan haltija, joka tekee 16 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimiluvan siirron, voi pyytää toimiluvan peruuttamisesta ennakkopäätöksen. Toimilupaviranomaisen tulee antaa päätös kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut viranomaiselle. Jos määräysvallan muutos on yrityskauppa, joka on ilmoitettava *kilpailulain (948/2011)* mukaan *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle* tai yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen ("EY:n sulautuma-asetus") (EY) N:o 139/2004 mukaan komissiolle, toimilupaviranomaisen päätös on annettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä kun yrityskauppa-asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
 20 .

6.

Laki**viestintämarkkinalain 12 ja 113 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viestintämarkkinalain (393/2003) 12 §:n 4 momentti ja 113 §, sellaisina kuin ne ovat, 12 §:n 4 momentti laissa 463/2009 ja 113 § laissa 363/2011, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

12 §

12 §

*Toimiluvan peruuttaminen ja siirtäminen**Toimiluvan peruuttaminen ja siirtäminen*

Toimiluvan haltija voi pyytää 3 momentin perusteella tapahtuvasta toimiluvan peruuttamisesta ennakkopäätöksen. Toimilupaviranomaisen tulee antaa päätös kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut viranomaiselle. Jos määräysvallan muutos on yrityskauppa, joka on ilmoitettava kilpailunrajoituksista annetun lain (480/1992) mukaan kilpailuvirastolle tai yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen ("EY:n sulautuma-asetus") (EY) N:o 139/2004 mukaan komissiolle, toimilupaviranomaisen päätös on annettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä kun yritys-kauppa-asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Toimiluvan haltija voi pyytää 3 momentin perusteella tapahtuvasta toimiluvan peruuttamisesta ennakkopäätöksen. Toimilupaviranomaisen tulee antaa päätös kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut viranomaiselle. Jos määräysvallan muutos on yrityskauppa, joka on ilmoitettava kilpailulain (948/2011) mukaan *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle* tai yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen ("EY:n sulautuma-asetus") (EY) N:o 139/2004 mukaan komissiolle, toimilupaviranomaisen päätös on annettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä kun yritys-kauppa-asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

113 §

113 §

*Salassa pidettävän asiakirjan luovuttaminen
Kilpailuvirastolle ja kuluttaja-asiamiehelle**Salassa pidettävän asiakirjan luovuttaminen
Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ja kuluttaja-
asiamiehelle*

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Viestintävirastolla on oikeus luovuttaa täs-

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, liikenne- ja viestintäministeriöllä

sä laissa säädettyjen tehtävien hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa salassa pidettävä asiakirja Kilpailuvirastolle ja kuluttaja-asiamiehelle, jos se on näiden tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

ja Viestintävirastolla on oikeus luovuttaa tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa salassa pidettävä asiakirja *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle* ja kuluttaja-asiamiehelle, jos se on näiden tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

7.

Laki**televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 13 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) 13 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 306/2010, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

13 §

Toimiluvan siirtäminen toiselle ja tosiasiallisen määräysvallan muutos

Toimiluvan siirtäminen toiselle ja tosiasiallisen määräysvallan muutos

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu siirrostä tai muutoksesta on välittömästi ilmoitettava toimilupaviranomaiselle. Toimiluvan haltija voi pyytää asiasta ennakkopäätöksen. Toimilupaviranomaisen tulee antaa päätös viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun ilmoitus tai hakemus on saapunut viranomaiselle. Jos määräysvallan muutos on yrityskauppa, joka on ilmoitettava kilpailunrajoituksista annetun lain (480/1992) mukaan kilpailuvirastolle tai yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen (EY:n sulautuma-asetus) (EY) N:o 139/2004 mukaan komissiolle, toimilupaviranomaisen päätös on annettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun yrityskauppa-asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu siirrostä tai muutoksesta on välittömästi ilmoitettava toimilupaviranomaiselle. Toimiluvan haltija voi pyytää asiasta ennakkopäätöksen. Toimilupaviranomaisen tulee antaa päätös viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun ilmoitus tai hakemus on saapunut viranomaiselle. Jos määräysvallan muutos on yrityskauppa, joka on ilmoitettava kilpailulain (948/2011) mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolle tai yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen (EY:n sulautuma-asetus) (EY) N:o 139/2004 mukaan komissiolle, toimilupaviranomaisen päätös on annettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun yrityskauppa-asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 20 .

8.

Laki**työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 7 §:n 3 momentti, 28 b §:n 3 momentti, 28 c § sekä 29 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 7 §:n 3 momentti, 28 b §:n 3 momentti ja 28 c § laissa 524/2008 sekä 29 §:n 4 momentti laissa 442/2012, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

7 §

7 §

*Omistajakontrolli**Omistajakontrolli*

Vakuutusvalvontaviraston on pyydettävä 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta Kilpailuviraston lausunto, jos hankinta kuuluu kilpailunrajoituksista annetussa laissa (480/1992) tarkoitetun yrityskauppavalvonnan piiriin.

Finanssivalvonnan on pyydettävä 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* lausunto, jos hankinta kuuluu *kilpailulaissa (948/2011)* tarkoitetun yrityskauppavalvonnan piiriin.

28 b §

28 b §

*Vakuutusvalvontaviraston harjoittama kilpailun valvonta****Finanssivalvonnan*** harjoittama kilpailun valvonta

Vakuutusvalvontaviraston ja Kilpailuviraston on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään.

Finanssivalvonnan ja *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään.

28 c §

28 c §

*Lausuntomenettely**Lausuntomenettely*

Kilpailuviraston on pyydettävä Vakuutusvalvontavirastolta lausunto käsitellessään

Kilpailu- ja kuluttajaviraston on pyydettävä *Finanssivalvonnalta* lausunto käsitellessään

pääasiassa työeläkevakuutustoimintaa koskevaa kilpailunrajoitusta.

sään pääasiassa työeläkevakuutustoimintaa koskevaa kilpailunrajoitusta.

29 §

Työeläkevakuutusyhtiöiden sulautuminen, vakuutuskannan luovuttaminen toiselle työeläkevakuutusyhtiölle ja jakautuminen

---

Finanssivalvonnan on pyydettävä 1 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta Kilpailuviraston lausunto, jos hakemuksessa tarkoitettu järjestely kuuluu kilpailunrajoituksista annetussa laissa tarkoitettun yrityskauppavalvonnan piiriin.

29 §

Työeläkevakuutusyhtiöiden sulautuminen, vakuutuskannan luovuttaminen toiselle työeläkevakuutusyhtiölle ja jakautuminen

---

Finanssivalvonnan on pyydettävä 1 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* lausunto, jos hakemuksessa tarkoitettu järjestely kuuluu kilpailulaissa tarkoitettun yrityskauppavalvonnan piiriin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki**sähkömarkkinalain 41 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähkömarkkinalain (386/1995) 41 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa
 1172/2004, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

41 §

41 §

Lain suhde kilpailulainsäädäntöön

Lain suhde kilpailulainsäädäntöön

Jos sähkömarkkinaviranomaisen käsiteltävänä oleva asia koskee menettelyä, joka saattaa rikkoa kilpailunrajoituksista annetun lain (480/92) kilpailunrajoituksia koskevia säännöksiä, sähkömarkkinaviranomainen voi siirtää asian kilpailunrajoituksia koskevilta osin käsiteltäväksi kilpailunrajoituksista annetun lain mukaisesti.

Sähkömarkkinoilla ilmeneviä kilpailunrajoituksia ja niiden vahingollisia vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon myös tämän lain ja sen nojalla annetut säännökset ja määräykset.

Kilpailuviraston tulee julkaista vuosittain kertomus kilpailunrajoituksista annetun lain (480/1992) soveltamisesta sähkömarkkinoilla. Kertomus on toimitettava Euroopan yhteisöjen komissiolle Suomea sitovien kansainvälisten tiedonantovelvoitteiden mukaisesti.

Jos sähkömarkkinaviranomaisen käsiteltävänä oleva asia koskee menettelyä, joka saattaa rikkoa *kilpailulain (948/2011)* kilpailunrajoituksia koskevia säännöksiä, sähkömarkkinaviranomainen voi siirtää asian kilpailunrajoituksia koskevilta osin käsiteltäväksi *kilpailulain* mukaisesti.

Sähkömarkkinoilla ilmeneviä kilpailunrajoituksia ja niiden vahingollisia vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon myös tämän lain ja sen nojalla annetut säännökset ja määräykset.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tulee julkaista vuosittain kertomus *kilpailulain* soveltamisesta sähkömarkkinoilla. Kertomus on toimitettava *Euroopan komissiolle* Suomea sitovien kansainvälisten tiedonantovelvoitteiden mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 20 .

10.

Laki**vakuutuskassalain 135 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutuskassalain (1164/1992) 135 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 420/2003, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

135 §

135 §

Vakuutusvalvontaviraston on pyydettävä 1 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta kilpailuviraston lausunto, jos hakemuksessa tarkoitettu järjestely kuuluu kilpailurajoituksista annetussa laissa (480/1992) tarkoitettun yrityskauppavalvonnan piiriin.

Finanssivalvonnan on pyydettävä 1 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* lausunto, jos hakemuksessa tarkoitettu järjestely kuuluu *kilpailulaissa (948/2011)* tarkoitettun yrityskauppavalvonnan piiriin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 20 .

11.

Laki**eläkesäätiölain 102 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkesäätiölain (1774/1995) 102 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 421/2003, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

102 §

Vakuutusvalvontaviraston on pyydettävä 1 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta kilpailuviraston lausunto, jos hakemuksessa tarkoitettu järjestely kuuluu kilpailunrajoituksista annetussa laissa (480/1992) tarkoitettun yrityskauppavalvonnan piiriin.

Ehdotus

102 §

Finanssivalvonnan on pyydettävä 1 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* lausunto, jos hakemuksessa tarkoitettu järjestely kuuluu *kilpailulaissa (948/2011)* tarkoitettun yrityskauppavalvonnan piiriin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta 20 .

12.

Laki**valmiuslain 29 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valmiuslain (1552/2011) 29 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

29 §

29 §

Valvonta- ja ilmoitusvelvollisuus

Valvonta- ja ilmoitusvelvollisuus

Väestön toimeentulon turvaamiseksi 3 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa elinkeinonharjoittaja on velvollinen pyynnöstä ilmoittamaan työ- ja elinkeinoministeriölle, Kuluttajavirastolle, aluehallintovirastolle ja kuluttajaneuvonnasta annetun lain (800/2008) nojalla kuluttajaneuvontaa antavalle maistraatille tiedot sellaisten päivittäistavara- huollon piiriin kuuluvien kulutushyödykkeiden kysyntä- ja tarjontatilanteesta, joilla on huomattava merkitys väestön toimeentulolle ja kansanterveydelle. Lisäksi elinkeinonharjoittajan on pyydytyssä laajuudessa ilmoitettava hyödykkeen hinta tai hinnoitteluperuste ja niiden muutokset, jos se on hintavalvontaa varten välttämätöntä.

Väestön toimeentulon turvaamiseksi 3 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa elinkeinonharjoittaja on velvollinen pyynnöstä ilmoittamaan työ- ja elinkeinoministeriölle, *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle*, aluehallintovirastolle ja kuluttajaneuvonnasta annetun lain (800/2008) nojalla kuluttajaneuvontaa antavalle maistraatille tiedot sellaisten päivittäistavara- huollon piiriin kuuluvien kulutus- hyödykkeiden kysyntä- ja tarjontatilanteesta, joilla on huomattava merkitys väestön toimeentulolle ja kansanterveydelle. Lisäksi elinkeinonharjoittajan on pyydytyssä laajuudessa ilmoitettava hyödykkeen hinta tai hinnoitteluperuste ja niiden muutokset, jos se on hintavalvontaa varten välttämätöntä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta 20 .

13.

Laki**maksupalvelulain 85 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maksupalvelulain (290/2010) 85 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

85 §

85 §

*Kiellon määrääminen kuluttajansuoja-
asiassa*

*Kiellon määrääminen kuluttajansuoja-
asiassa*

Kuluttaja-asiamies voi määrätä 1 momen-
tissa tarkoitetun kiellon tai antaa kiellon väli-
aikaisena noudattaen, mitä Kuluttajavirastosta
annetussa laissa (1056/1998) säädetään kulut-
taja-asiamiehen antamasta kiellosta.

Kuluttaja-asiamies voi määrätä 1 momen-
tissa tarkoitetun kiellon tai antaa kiellon väli-
aikaisena noudattaen, mitä *Kilpailu- ja kulut-
tajavirastosta* annetussa laissa (/) sääde-
tään kuluttaja-asiamiehen antamasta kiellosta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta 20____.

14.

Laki**palvelujen tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan palvelujen tarjoamisesta annetun lain (1166/2009) 16, 17 ja 19 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 §

16 §

Hallinnollinen yhteyspiste

Hallinnollinen yhteyspiste

Kuluttajavirasto toimii palveluista sisämarkkinoilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY (*palveludirektiivi*) 28 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna yhteyspisteenä.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto toimii palveluista sisämarkkinoilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY (*palveludirektiivi*) 28 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna yhteyspisteenä.

17 §

17 §

Vakavan vahingon mahdollisuutta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Vakavan vahingon mahdollisuutta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Jos toimivaltainen viranomainen havaitsee sellaisia palveluun liittyviä seikkoja, jotka voivat aiheuttaa vakavaa vahinkoa ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle taikka ympäristölle Suomessa tai toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, sen on ilmoitettava tästä Kuluttajavirastolle, joka vastaa palveludirektiivin 32 artiklassa tarkoitettua varoitusjärjestelmän käytöstä.

Jos toimivaltainen viranomainen havaitsee sellaisia palveluun liittyviä seikkoja, jotka voivat aiheuttaa vakavaa vahinkoa ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle taikka ympäristölle Suomessa tai toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, sen on ilmoitettava tästä *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle*, joka vastaa palveludirektiivin 32 artiklassa tarkoitettua varoitusjärjestelmän käytöstä.

19 §

Valvonta

Tämän lain 7—10 §:n noudattamista palveluntarjoajan ja kuluttajan välisessä suhteessa valvoo kuluttaja-asiamies. Valvontatehtävän hoitamisesta, oikeudesta määrätä seuraamuksia sekä asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi on voimassa, mitä niistä säädetään kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvussa ja Kuluttajavirastosta annetussa laissa (1056/1998).

19 §

Valvonta

Tämän lain 7—10 §:n noudattamista palveluntarjoajan ja kuluttajan välisessä suhteessa valvoo kuluttaja-asiamies. Valvontatehtävän hoitamisesta, oikeudesta määrätä seuraamuksia sekä asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi on voimassa, mitä niistä säädetään kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvussa ja *Kilpailu- ja kuluttajavirastosta* annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 .
_____

15.

Laki**valmismatkaliikkeistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valmismatkaliikkeistä annetun lain (939/2008) 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 ja 3 momentti, 6 ja 8 §, 9 §:n 1 momentti, 10 ja 11 §, 12 §:n 2 momentti, 13 §, 14 §:n 1 momentti, 15—17 §, 19 §:n 2 momentti, 21 § ja 22 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 14 §:n 1 momentti laissa 1535/2009, sekä

lisätään 1 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tämä laki ei koske toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneita elinkeinonharjoittajia, jotka harjoittavat tilapäisesti valmismatkaliikettä Suomessa.

4 §

4 §

Valmismatkaliikerekisteri

Valmismatkaliikerekisteri

Kuluttajavirasto pitää valmismatkaliikkeen harjoittajista rekisteriä (*valmismatkaliikerekisteri*). Jokaisella on oikeus saada tietoja rekisteriin merkityistä seikoista.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää valmismatkaliikkeen harjoittajista rekisteriä (*valmismatkaliikerekisteri*). Jokaisella on oikeus saada tietoja rekisteriin merkityistä seikoista.

5 §

5 §

Rekisteri-ilmoitus ja muutoksista ilmoittaminen

Rekisteri-ilmoitus ja muutoksista ilmoittaminen

Sen, joka aikoo harjoittaa valmismatkaliik-

Sen, joka aikoo harjoittaa valmismatkaliik-

kettä, on tehtävä siitä Kuluttajavirastolle kirjallinen ilmoitus rekisteriin merkitsemistä varten. Ilmoituksen voi tehdä myös sähköisesti.

Rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista on viipymättä ilmoitettava kirjallisesti Kuluttajavirastolle. Ilmoituksen voi tehdä myös sähköisesti. Jos muutosilmoitus koskee valmismatkaliiketoiminnan lopettamista, ilmoitukseen on liitettävä selvitys korvausvaatimuksista ja maksuvelvoitteista, jotka voivat tulla suoritettaviksi vakuudesta.

6 §

Rekisteröinnin edellytykset

Kuluttajaviraston on rekisteröitävä 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoituksen tekijä valmismatkaliikkeen harjoittajaksi, jos:

- 1) ilmoituksen tekijällä on oikeus harjoittaa elinkeinoa Suomessa;
- 2) ilmoituksen tekijä, jos hän on luonnollinen henkilö, on täysi-ikäinen, ei ole konkurssissa eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu; ja
- 3) ilmoituksen tekijä on täyttänyt tämän lain mukaisen velvollisuuden asettaa vakuus.

8 §

Rekisteristä poistaminen

Kuluttajaviraston on poistettava valmismatkaliikkeen harjoittaja rekisteristä, jos rekisteröity ei enää täytä 6 §:ssä säädettyjä rekisteröinnin edellytyksiä tai on lopettanut toimintansa. Valmismatkaliikkeen harjoittajalle on ennen rekisteristä poistamista varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

9 §

Vakuuden asettaminen

Matkanjärjestäjän on asetettava maksuvelvoitteensa varalta Kuluttajavirastolle sen

kettä, on tehtävä siitä *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle* kirjallinen ilmoitus rekisteriin merkitsemistä varten. Ilmoituksen voi tehdä myös sähköisesti.

Rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista on viipymättä ilmoitettava kirjallisesti *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle*. Ilmoituksen voi tehdä myös sähköisesti. Jos muutosilmoitus koskee valmismatkaliiketoiminnan lopettamista, ilmoitukseen on liitettävä selvitys korvausvaatimuksista ja maksuvelvoitteista, jotka voivat tulla suoritettaviksi vakuudesta.

6 §

Rekisteröinnin edellytykset

Kilpailu- ja kuluttajaviraston on rekisteröitävä 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoituksen tekijä valmismatkaliikkeen harjoittajaksi, jos:

- 1) ilmoituksen tekijällä on oikeus harjoittaa elinkeinoa Suomessa;
- 2) ilmoituksen tekijä, jos hän on luonnollinen henkilö, on täysi-ikäinen, ei ole konkurssissa eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu; ja
- 3) ilmoituksen tekijä on täyttänyt tämän lain mukaisen velvollisuuden asettaa vakuus.

8 §

Rekisteristä poistaminen

Kilpailu- ja kuluttajaviraston on poistettava valmismatkaliikkeen harjoittaja rekisteristä, jos rekisteröity ei enää täytä 6 §:ssä säädettyjä rekisteröinnin edellytyksiä tai on lopettanut toimintansa. Valmismatkaliikkeen harjoittajalle on ennen rekisteristä poistamista varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

9 §

Vakuuden asettaminen

Matkanjärjestäjän on asetettava maksuvelvoitteensa varalta *Kilpailu- ja kuluttaja-*

hyväksymä vakuus, joka turvaa:

- 1) matkustajien paluukuljetuksen, jos sopimukseen on sisältynyt kuljetus;
- 2) matkan peruuntuessa ennen matkan alkamista suoritettun maksun tai matkan keskeytyessä keskeytynyttä matkan osaa vastaavan hinnan korvaamisen kuluttajalle; sekä
- 3) matkustajien majoituksen matkakohteessa paluukuljetukseen asti, jos sopimukseen on sisältynyt majoitus.

virastolle sen hyväksymä vakuus, joka turvaa:

- 1) matkustajien paluukuljetuksen, jos sopimukseen on sisältynyt kuljetus;
- 2) matkan peruuntuessa ennen matkan alkamista suoritettun maksun tai matkan keskeytyessä keskeytynyttä matkan osaa vastaavan hinnan korvaamisen kuluttajalle; sekä
- 3) matkustajien majoituksen matkakohteessa paluukuljetukseen asti, jos sopimukseen on sisältynyt majoitus.

10 §

Vakuudenasettamisvelvollisuudesta vapauttaminen

Kuluttajavirasto voi vapauttaa valmismatkaliikkeen harjoittajan vakuudenasettamisvelvollisuudesta kokonaan tai osittain, jos:

- 1) valmismatkoista ja niihin liittyvistä palveluista ei peritä kuluttajilta maksuja ennen matkan alkamista; tai
- 2) valmismatkaan ei sisälly kuljetusta eikä valmismatkaliikkeen harjoittajan maksukyvyttömyystilanteessa ole riskiä matkan keskeytymisestä.

Kuluttajaviraston on peruutettava vapautus, jos sille ei enää ole perustetta.

10 §

Vakuudenasettamisvelvollisuudesta vapauttaminen

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi vapauttaa valmismatkaliikkeen harjoittajan vakuudenasettamisvelvollisuudesta kokonaan tai osittain, jos:

- 1) valmismatkoista ja niihin liittyvistä palveluista ei peritä kuluttajilta maksuja ennen matkan alkamista; tai
- 2) valmismatkaan ei sisälly kuljetusta eikä valmismatkaliikkeen harjoittajan maksukyvyttömyystilanteessa ole riskiä matkan keskeytymisestä.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston on peruutettava vapautus, jos sille ei enää ole perustetta.

11 §

Vakuuden hyväksyttävyyys

Vakuudeksi hyväksytään takaus, muu vakuus- tai vakuutus:

- 1) jonka antajalla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa;
- 2) jonka mukaisen vastuumäärän arvioidaan riittävän 9 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin suorituksiin;
- 3) joka päättyy aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun Kuluttajavirasto on saanut vakuudenantajalta kirjallisen ilmoituksen vakuuden päättymisestä; ja
- 4) jonka käsittävän maksuvelvoitteen täyttämistä Kuluttajavirasto voi vaatia heti, kun valmismatkaliikkeen harjoittaja on asetettu

11 §

Vakuuden hyväksyttävyyys

Vakuudeksi hyväksytään takaus, muu vakuus- tai vakuutus:

- 1) jonka antajalla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa;
- 2) jonka mukaisen vastuumäärän arvioidaan riittävän 9 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin suorituksiin;
- 3) joka päättyy aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* on saanut vakuudenantajalta kirjallisen ilmoituksen vakuuden päättymisestä; ja
- 4) jonka käsittävän maksuvelvoitteen täyttämistä *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* voi vaa-

konkurssiin tai kun Kuluttajavirasto on muutoin todennut valmismatkaliikkeen harjoittajan maksukyvyttömäksi.

tia heti, kun valmismatkaliikkeen harjoittaja on asetettu konkurssiin tai kun *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* on muutoin todennut valmismatkaliikkeen harjoittajan maksukyvyttömäksi.

12 §

Vakuuden käyttäminen

Vakuuden käyttämisestä päättää Kuluttajavirasto. Virasto asettaa määräpäivän, johon mennessä matkustajan on esitettävä vaatimus vakuuden käyttämisestä matkustajan saatavan suorittamiseen.

12 §

Vakuuden käyttäminen

Vakuuden käyttämisestä päättää *Kilpailu- ja kuluttajavirasto*. Virasto asettaa määräpäivän, johon mennessä matkustajan on esitettävä vaatimus vakuuden käyttämisestä matkustajan saatavan suorittamiseen.

13 §

Velvollisuus ilmoittaa vakuuteen vaikuttavista muutoksista

Valmismatkaliikkeen harjoittajan on viipymättä ilmoitettava Kuluttajavirastolle sellaisesta toimintansa laatua tai laajuutta koskevasta muutoksesta, joka voi vaikuttaa velvollisuuteen asettaa vakuus tai vakuuden hyväksyttävyyteen.

13 §

Velvollisuus ilmoittaa vakuuteen vaikuttavista muutoksista

Valmismatkaliikkeen harjoittajan on viipymättä ilmoitettava *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle* sellaisesta toimintansa laatua tai laajuutta koskevasta muutoksesta, joka voi vaikuttaa velvollisuuteen asettaa vakuus tai vakuuden hyväksyttävyyteen.

14 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvovat Kuluttajavirasto sekä sen ohjeiden mukaan aluehallintovirastot ja poliisiviranomaiset.

14 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvovat *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* sekä sen ohjeiden mukaan aluehallintovirastot ja poliisiviranomaiset.

15 §

Pakkokeinot

Jos joku harjoittaa valmismatkaliikettä ilman, että hänet on rekisteröity valmismatkaliikkeen harjoittajaksi, tai jos valmismatkaliikkeen harjoittaja asettamatta vakuutta har-

15 §

Pakkokeinot

Jos joku harjoittaa valmismatkaliikettä ilman, että hänet on rekisteröity valmismatkaliikkeen harjoittajaksi, tai jos valmismatkaliikkeen harjoittaja asettamatta vakuutta har-

joittaa toimintaa, johon vaaditaan vakuus, Kuluttajavirasto voi kieltää asianomaista jatkamasta tällaista toimintaa.

Jos valmismatkaliikkeen harjoittajan asettamaa vakuutta ei enää voida hyväksyä, Kuluttajavirasto voi kehottaa asianomaista määräajassa asettamaan uuden vakuuden. Jos vakuutta ei määräajassa aseteta, Kuluttajavirasto voi kieltää asianomaista jatkamasta sellaista toimintaa, johon vaaditaan vakuus.

Jos valmismatkaliikkeen harjoittaja laiminlyö 13 §:ssä, 14 §:n 2 momentissa tai 19 §:ssä säädetyn velvollisuuden, Kuluttajavirasto voi kehottaa asianomaista määräajassa täyttämään velvollisuutensa.

Kuluttajavirasto voi asettaa tässä pykälässä tarkoitetun kiellon tai kehotuksen tehosteeksi uhkasakon.

joittaa toimintaa, johon vaaditaan vakuus, *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* voi kieltää asianomaista jatkamasta tällaista toimintaa.

Jos valmismatkaliikkeen harjoittajan asettamaa vakuutta ei enää voida hyväksyä, *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* voi kehottaa asianomaista määräajassa asettamaan uuden vakuuden. Jos vakuutta ei määräajassa aseteta, *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* voi kieltää asianomaista jatkamasta sellaista toimintaa, johon vaaditaan vakuus.

Jos valmismatkaliikkeen harjoittaja laiminlyö 13 §:ssä, 14 §:n 2 momentissa tai 19 §:ssä säädetyn velvollisuuden, *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* voi kehottaa asianomaista määräajassa täyttämään velvollisuutensa.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi asettaa tässä pykälässä tarkoitetun kiellon tai kehotuksen tehosteeksi uhkasakon.

16 §

Pakkokeinot eräissä rajat ylittävissä tapauksissa

Kuluttajavirasto voi ryhtyä 15 §:ssä mainittuihin toimenpiteisiin myös rajat ylittävästä kieltomenettelystä annetun lain (1189/2000) 2 §:ssä tarkoitetun ulkomaisen viranomaisen tai järjestön hakemuksesta, jos Suomesta peräisin oleva toiminta on vastoin matkapaketeista, pakettilomista ja pakettikiertomatkoista annetun neuvoston direktiivin 90/314/ETY 7 artiklan säännöksiä sellaisina kuin ne on pantu kansallisesti täytäntöön sovellettavaksi tulevassa laissa.

17 §

Kieltokanteen vireillepano ulkomailla

Kuluttajaviraston oikeudesta panna vireille kieltokanne toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa säädetään rajat ylittävästä kieltomenettelystä annetussa laissa.

16 §

Pakkokeinot eräissä rajat ylittävissä tapauksissa

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi ryhtyä 15 §:ssä mainittuihin toimenpiteisiin myös rajat ylittävästä kieltomenettelystä annetun lain (1189/2000) 2 §:ssä tarkoitetun ulkomaisen viranomaisen tai järjestön hakemuksesta, jos Suomesta peräisin oleva toiminta on vastoin matkapaketeista, pakettilomista ja pakettikiertomatkoista annetun neuvoston direktiivin 90/314/ETY 7 artiklan säännöksiä sellaisina kuin ne on pantu kansallisesti täytäntöön sovellettavaksi tulevassa laissa.

17 §

Kieltokanteen vireillepano ulkomailla

Kilpailu- ja kuluttajaviraston oikeudesta panna vireille kieltokanne toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa säädetään rajat ylittävästä kieltomenettelystä annetussa laissa.

19 §

Tilintarkastaja ja kirjanpito

Kuluttajavirastolle toimitettaviin selvityksiin on vaadittaessa liitettävä 1 momentissa tarkoitettun tilintarkastajan lausunto.
-----

21 §

Muutoksenhaku

Kuluttajaviraston 8 ja 10—12 §:n nojalla antamaa päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

22 §

Neuvottelukunta

Kuluttajaviraston yhteydessä on valmismatka-asiaain neuvottelukunta, jonka asettaa työ- ja elinkeinoministeriö kolmeksi vuodeksi kerrallaan.
-----

19 §

Tilintarkastaja ja kirjanpito

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle toimitettaviin selvityksiin on vaadittaessa liitettävä 1 momentissa tarkoitettun tilintarkastajan lausunto.
-----

21 §

Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston 8 ja 10—12 §:n nojalla antamaa päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

22 §

Neuvottelukunta

Kilpailu- ja kuluttajaviraston yhteydessä on valmismatka-asiaain neuvottelukunta, jonka asettaa työ- ja elinkeinoministeriö kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

16.

Laki**kuluttajaneuvonnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuluttajaneuvonnasta annetun lain (800/2008) 2 §:n 1 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

2 §

*Kuluttajaneuvonnan järjestäminen**Kuluttajaneuvonnan järjestäminen*

Kuluttajaneuvonnan yleinen johto, ohjaus ja
 valvonta kuuluvat Kuluttajavirastolle.

Kuluttajaneuvonnan yleinen johto, ohjaus
 ja valvonta kuuluvat *Kilpailu- ja kuluttajavi-*
rastolle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
 20 _____ .

17.

Laki**tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta annetun lain 26 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta annetun lain (458/2002) 26 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

26 §

26 §

*Valvonta ja valvontaviranomaisen tiedon-
saantioikeus*

*Valvonta ja valvontaviranomaisen tiedon-
saantioikeus*

Palvelun tarjoajan on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava Viestintävirastolle valvontaa varten tarpeelliset tiedot. Kuluttaja-asiamiehen oikeudesta saada tietoja säädetään Kuluttajavirastosta annetussa laissa (1056/1998).

Palvelun tarjoajan on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava Viestintävirastolle valvontaa varten tarpeelliset tiedot. Kuluttaja-asiamiehen oikeudesta saada tietoja säädetään *Kilpailu- ja kuluttajavirastosta* annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

18.

Laki**eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain (1528/2001) 2 §:n 4 kohta, 3 §:n 1 momentin 1 kohta sekä 10 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Markkinaoikeudelliset asiat

Markkinaoikeudelliset asiat

Markkinaoikeus käsittelee asiat, jotka säädetään sen toimivaltaan kuuluviksi:

Markkinaoikeus käsittelee asiat, jotka säädetään sen toimivaltaan kuuluviksi:

4) Kuluttajavirastosta annetussa laissa (1056/1998);

4) *Kilpailu- ja kuluttajavirastosta* annetussa laissa (/);

3 §

3 §

Asian vireillepano

Asian vireillepano

Markkinaoikeudessa tulee vireille:

1) kuluttajansuojalain, Kuluttajavirastosta annetun lain, saatavien perinnästä annetun lain 13 §:n 1 momentin tai televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain nojalla käsiteltävä asia kuluttaja-asiamiehen hakemuksella;

Markkinaoikeudessa tulee vireille:

1) kuluttajansuojalain, *Kilpailu- ja kuluttajavirastosta* annetun lain, saatavien perinnästä annetun lain 13 §:n 1 momentin tai televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain nojalla käsiteltävä asia kuluttaja-asiamiehen hakemuksella;

10 §

10 §

Sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain mukaisen asian käsittely

Sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain mukaisen asian käsittely

Markkinaoikeuden on heti annettava 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu hakemus

Markkinaoikeuden on heti annettava 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu hakemus

tiedoksi kuluttaja-asiamiehelle. Kuluttaja-asiamiehen on 30 päivän kuluttua hakemuksesta tiedon saatuaan ilmoitettava markkinaoikeudelle, aikooko hän kuluttajansuojalain tai Kuluttajavirastosta annetun lain nojalla ryhtyä toimenpiteisiin asian johdosta.

tiedoksi kuluttaja-asiamiehelle. Kuluttaja-asiamiehen on 30 päivän kuluttua hakemuksesta tiedon saatuaan ilmoitettava markkinaoikeudelle, aikooko hän kuluttajansuojalain tai *Kilpailu- ja kuluttajavirastosta* annetun lain nojalla ryhtyä toimenpiteisiin asian johdosta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

19.

Laki

rajat ylittävästä kieltomenettelystä annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajat ylittävästä kieltomenettelystä annetun lain (1189/2000) 2 §:n 2 momentti ja 4 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 2 momentti osaksi laeissa 789/2009 ja 753/2010 sekä 4 §:n 1 momentti laeissa 1533/2001 ja 789/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Ulkomaisen viranomaisen ja järjestön vireillepano-oikeus Suomessa

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen vaatimuksen käsittelee markkinaoikeus. Vaatimuksen 1 §:n 2 momentin 4 kohdassa mainitun direktiivin 21 artiklan sekä momentin 6 kohdassa mainitun direktiivin vastaisen toiminnan kieltämisestä käsittelee kuitenkin Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus siten kuin lääkelaisissa (395/1987) säädetään ja momentin 5 kohdassa mainitun direktiivin 7 artiklan vastaisen toiminnan kieltämisestä Kuluttajavirasto siten kuin valmismatkaliikkeistä annetussa laissa (939/2008) säädetään.

4 §

Vireillepano-oikeus toisessa ETA-valtiossa

Kuluttaja-asiamiehellä, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksella, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla, Kuluttajavirastolla, Viestintävirastolla ja Finanssivalvonnalla on oikeus valvontavaltaansa kuu-

Ehdotus

2 §

Ulkomaisen viranomaisen ja järjestön vireillepano-oikeus Suomessa

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen vaatimuksen käsittelee markkinaoikeus. Vaatimuksen 1 §:n 2 momentin 4 kohdassa mainitun direktiivin 21 artiklan sekä momentin 6 kohdassa mainitun direktiivin vastaisen toiminnan kieltämisestä käsittelee kuitenkin Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus siten kuin lääkelaisissa (395/1987) säädetään ja momentin 5 kohdassa mainitun direktiivin 7 artiklan vastaisen toiminnan kieltämisestä *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* siten kuin valmismatkaliikkeistä annetussa laissa (939/2008) säädetään.

4 §

Vireillepano-oikeus toisessa ETA-valtiossa

Kuluttaja-asiamiehellä, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksella, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla, *Kilpailu- ja kuluttajavirastolla*, Viestintävirastolla ja Finanssivalvonnalla on oikeus val-

luvassa asiassa vaatia 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun toiminnan kieltämistä, jos toiminta loukkaa viranomaisen suojaamia kuluttajien yleisiä etuja Suomessa.

-----

vontavaltaansa kuuluvassa asiassa vaatia 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun toiminnan kieltämistä, jos toiminta loukkaa viranomaisen suojaamia kuluttajien yleisiä etuja Suomessa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 .

_____

20.

Laki

talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain (713/2000) 2 §:n 1 momentti sekä 4 ja 7 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentti laissa 1522/2009 ja 7 § osaksi laissa 1522/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Talous- ja velkaneuvonnan järjestäminen

Talous- ja velkaneuvonnan järjestäminen

Talous- ja velkaneuvonnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluvat Kuluttajavirastolle.

Talous- ja velkaneuvonnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluvat *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle*.

4 §

4 §

Valtion varoista maksettava korvaus

Valtion varoista maksettava korvaus

Talous- ja velkaneuvontapalvelujen järjestämisestä maksetaan korvaus valtion varoista niiden perusteiden mukaan, jotka kauppa- ja teollisuusministeriö Kuluttajaviraston esityksestä vahvistaa. Korvaus määrätään siten, että se vastaa palvelun tarkoituksenmukaisesta tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Talous- ja velkaneuvontapalvelujen järjestämisestä maksetaan korvaus valtion varoista niiden perusteiden mukaan, jotka *työ- ja elinkeinoministeriö Kilpailu- ja kuluttajaviraston* esityksestä vahvistaa. Korvaus määrätään siten, että se vastaa palvelun tarkoituksenmukaisesta tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

7 §

7 §

Tietojen luovuttaminen

Tietojen luovuttaminen

Talous- ja velkaneuvontapalvelujen tuottaja on velvollinen antamaan aluehallintovirastolle ja Kuluttajavirastolle seurantaa ja valvon-

Talous- ja velkaneuvontapalvelujen tuottaja on velvollinen antamaan aluehallintovirastolle ja *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle* seurantaa

taa sekä korvauksen määräämistä varten tarpeelliset tiedot toiminnastaan.

ja valvontaa sekä korvauksen määräämistä varten tarpeelliset tiedot toiminnastaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

21.

Laki

saatavien perinnästä annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan saatavien perinnästä annetun lain (513/1999) 14 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1538/2001, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

14 §

Kiellon määrääminen

Kiellon määrääminen

Kuluttaja-asiamies voi määrätä 13 §:n 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai antaa kiellon väliaikaisena noudattaen, mitä Kuluttajavirastosta annetussa laissa (1056/1998) säädetään kuluttaja-asiamiehen antamasta kiellosta.

Kuluttaja-asiamies voi määrätä 13 §:n 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai antaa kiellon väliaikaisena noudattaen, mitä *Kilpailu- ja kuluttajavirastosta* annetussa laissa (/) säädetään kuluttaja-asiamiehen antamasta kiellosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

22.

Laki**asuntokauppalain 2 ja 7 luvun muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asuntokauppalain (843/1994) 2 luvun 19 §:n 1 momentti sekä 7 luvun 6 ja 7 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 795/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 LUKU

2 luku

Ostajan suojaaminen rakentamisvaiheessa**Ostajan suojaaminen rakentamisvaiheessa**

19 §

19 §

Vakuusjärjestelyt perustajaosakkaan suorituskyvyttömyyden varalta

Vakuusjärjestelyt perustajaosakkaan suorituskyvyttömyyden varalta

Perustajaosakas on velvollinen huolehtimaan siitä, että ennen asunto-osakkeiden ostettavaksi tarjoamisen alkamista osakeyhtiön ja asunto-osakkeen ostajien hyväksi otetaan hänen suorituskyvyttömyytensä varalta tarkoitukseen soveltuva vakuutus tai annetaan pankkitakaus tai Kuluttajaviraston vahvistamat ehdot täyttävä muu takaus tämän pykälän mukaisesti. Vakuutuksen tai takauksen on oltava voimassa, kunnes kymmenen vuotta on kulunut siitä, kun rakennusvalvontaviranomainen hyväksyi kyseisen rakennuksen käyttöönotettavaksi. Jos valtion tai kunnan viranomainen on perustajaosakkaana, se ei kuitenkaan ole velvollinen järjestämään vakuutta suorituskyvyttömyytensä varalta.

Perustajaosakas on velvollinen huolehtimaan siitä, että ennen asunto-osakkeiden ostettavaksi tarjoamisen alkamista osakeyhtiön ja asunto-osakkeen ostajien hyväksi otetaan hänen suorituskyvyttömyytensä varalta tarkoitukseen soveltuva vakuutus tai annetaan pankkitakaus tai *Kilpailu- ja kuluttajaviraston* vahvistamat ehdot täyttävä muu takaus tämän pykälän mukaisesti. Vakuutuksen tai takauksen on oltava voimassa, kunnes kymmenen vuotta on kulunut siitä, kun rakennusvalvontaviranomainen hyväksyi kyseisen rakennuksen käyttöönotettavaksi. Jos valtion tai kunnan viranomainen on perustajaosakkaana, se ei kuitenkaan ole velvollinen järjestämään vakuutta suorituskyvyttömyytensä varalta.

7 LUKU

Erinäiset säännökset

6 §

Ohje vakuuksista

Kuluttajaviraston on laadittava ohje 2 ja 4 luvussa säädetystä vakuuksista ja yhteistoiminnassa kuntien rakennusvalvontaviranomaisten kanssa huolehdittava siitä, että ohjeita on ennen rakentamisen aloittamista niiden saatavilla, jotka rakentavat tai rakennuttavat asuntoja.

7 §

Todistus suorituskyvyttömyysvakuudesta

Perustajaosakkaan tai muun 4 luvussa tarkoitetun myyjän on huolehdittava siitä, että rakennusvalvontaviranomaiselle toimitetaan loppukatselmuksen yhteydessä todistus 2 luvun 19 §:n tai 4 luvun 3 a §:n mukaisesti asetusta suorituskyvyttömyysvakuudesta. Turva-asiakirjojen säilyttäjän tai 4 luvun 3 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vakuuden antajan on pyynnöstä annettava todistus vakuudesta. Todistuksesta on käytävä ilmi, mitä rakentamishanketta todistus koskee, millainen vakuus on asetettu ja kenen hyväksi se on voimassa. Rakennusvalvontaviranomaisen velvollisuudesta ilmoittaa todistuksen puuttumisesta Kuluttajavirastolle määrätään Suomen rakentamismääräyskokoelmassa.

7 luku

Erinäiset säännökset

6 §

Ohje vakuuksista

Kilpailu- ja kuluttajaviraston on laadittava ohje 2 ja 4 luvussa säädetystä vakuuksista ja yhteistoiminnassa kuntien rakennusvalvontaviranomaisten kanssa huolehdittava siitä, että ohjeita on ennen rakentamisen aloittamista niiden saatavilla, jotka rakentavat tai rakennuttavat asuntoja.

7 §

Todistus suorituskyvyttömyysvakuudesta

Perustajaosakkaan tai muun 4 luvussa tarkoitetun myyjän on huolehdittava siitä, että rakennusvalvontaviranomaiselle toimitetaan loppukatselmuksen yhteydessä todistus 2 luvun 19 §:n tai 4 luvun 3 a §:n mukaisesti asetusta suorituskyvyttömyysvakuudesta. Turva-asiakirjojen säilyttäjän tai 4 luvun 3 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vakuuden antajan on pyynnöstä annettava todistus vakuudesta. Todistuksesta on käytävä ilmi, mitä rakentamishanketta todistus koskee, millainen vakuus on asetettu ja kenen hyväksi se on voimassa. Rakennusvalvontaviranomaisen velvollisuudesta ilmoittaa todistuksen puuttumisesta *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle* määrätään Suomen rakentamismääräyskokoelmassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

23.

Laki**rikoslain 30 luvun 3 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 30 luvun 3 a §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisena kuin se on
 laissa 940/2008, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

30 LUKU

30 luku

Elinkeinorikoksista**Elinkeinorikoksista**

3 a §

3 a §

*Valmismatkaliikerikkomus ja valmismatkalii-
kerikos*

*Valmismatkaliikerikkomus ja valmismatkalii-
kerikos*

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

2) vakuutta asettamatta harjoittaa sellaista valmismatkaliikettä, johon valmismatkaliikkeistä annetun lain 9 §:n mukaan vaaditaan vakuus, tai antaa Kuluttajavirastolle väärän tiedon vakuuden tarpeeseen tai sen hyväksyttävyyteen vaikuttavasta seikasta tai jättää ilmoittamatta sellaisen seikan ja siten heikentää matkustajan taloudellista turvaa,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *valmismatkaliikerikkomuksesta* sakkoon.

2) vakuutta asettamatta harjoittaa sellaista valmismatkaliikettä, johon valmismatkaliikkeistä annetun lain 9 §:n mukaan vaaditaan vakuus, tai antaa *Kilpailu- ja kuluttajavirastolle* väärän tiedon vakuuden tarpeeseen tai sen hyväksyttävyyteen vaikuttavasta seikasta tai jättää ilmoittamatta sellaisen seikan ja siten heikentää matkustajan taloudellista turvaa,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *valmismatkaliikerikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

24.

Laki

kuluttajansuojalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvun 17 §:n 2 momentti, 3 luvun 3 §:n 2 momentti ja 7 luvun 51 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 luvun 17 §:n 2 momentti laissa 561/2008, 3 luvun 3 §:n 2 momentti laissa 1547/2001 sekä 7 luvun 51 §:n 1 momentti laissa 746/2010, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

2 luku

Markkinointi ja menettelyt asiakassuhteessa

Markkinointi ja menettelyt asiakassuhteessa

17 §

17 §

Kiellon määrääminen

Kiellon määrääminen

 Kuluttaja-asiamies voi määrätä 16 §:ssä tarkoitetun kiellon tai antaa kiellon väliaikaisena sen mukaan kuin Kuluttajavirastosta annetun lain (1056/1998) 6 §:ssä säädetään.

 Kuluttaja-asiamies voi määrätä 16 §:ssä tarkoitetun kiellon tai antaa kiellon väliaikaisena sen mukaan kuin *Kilpailu- ja kuluttajavirastosta* annetun lain (/) 10 §:ssä säädetään.

3 luku

3 luku

Sopimusehtojen sääntely

Sopimusehtojen sääntely

3 §

3 §

 Kuluttaja-asiamies voi määrätä 2 §:ssä tarkoitetun kiellon tai antaa kiellon väliaikaisena siten kuin siitä säädetään Kuluttajavirastosta annetussa laissa (1056/1998).

 Kuluttaja-asiamies voi määrätä 2 §:ssä tarkoitetun kiellon tai antaa kiellon väliaikaisena siten kuin siitä säädetään *Kilpailu- ja kuluttajavirastosta* annetussa laissa (/).

7 luku

Kuluttajaluotot

51 §

Valvontaviranomaiset

Tämän luvun säännösten noudattamista valvovat kuluttaja-asiamies, Kuluttajavirasto ja sen alaisina piirihallintoviranomaisina aluehallintovirastot sekä myös Finanssivalvonta silloin, kun luotonantajana on Finanssivalvonnan valvottava.

---

7 luku

Kuluttajaluotot

51 §

Valvontaviranomaiset

Tämän luvun säännösten noudattamista valvovat kuluttaja-asiamies, *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* ja sen alaisina piirihallintoviranomaisina aluehallintovirastot sekä myös Finanssivalvonta silloin, kun luotonantajana on Finanssivalvonnan valvottava.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 .

Asetusluonnos

Valtioneuvoston asetus

Kilpailu- ja kuluttajavirastosta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain (/) sekä valtion virkamieslain (1261/2010) nojalla:

1 §

Tehtävät

Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain (/) 2 §:ssä säädetyn tehtävän toteuttamiseksi Kilpailu- ja kuluttajavirasto:

1) seuraa ja arvioi kilpailuolosuhteita ja kuluttajien asemaan vaikuttavaa kehitystä sekä elinkeinoelämään liittyvien säännösten ja määräysten valmistelua ja antaa lausuntoja toimialaansa liittyvistä kysymyksistä;

2) toimii Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 mukaan lukien sen artiklan 35 tarkoittamana kansallisena kilpailuviranomaisena ja voi tehdä yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 4 artiklan 4 ja 5 kohdissa sekä 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen, 9 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun huomautuksen ja 22 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun pyynnön;

3) osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön ja vastaa virastolle kuuluvista kansainvälisistä tehtävistä ja velvoitteista;

4) antaa elinkeinonharjoittajille ja kuluttajille tietoa viraston ja kuluttaja-asiamiehen toimialaan kuuluvan lainsäädännön sisällöstä ja soveltamiskäytännöstä sekä julkaisee tärkeimmät ratkaisut sopivalla tavalla;

5) harjoittaa toimialaansa kuuluvaa julkaisu- ja tiedotustoimintaa;

6) huolehtii muista sellaisista kuluttajakysymyksistä, jotka eivät kuulu muiden kuluttajaviranomaisten tehtäviin.

2 §

Aluehallintoviraston asema

Kilpailu- ja kuluttajavirasto sekä kuluttaja-asiamies ohjaavat kumpikin omalla toimialallaan aluehallintovirastoa.

3 §

Neuvottelukunta

Neuvottelukunnan tehtävänä on tukea viraston strategista suunnittelua ja edistää viraston ja sen sidosryhmien välistä yhteistyötä.

Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä enintään 14 muuta jäsentä, jotka edustavat ministeriöitä ja muita viranomaisia sekä viraston keskeisiä sidosryhmiä. Lisäksi neuvottelukunnassa ovat viraston pääjohtaja ja ylijohtajat sekä henkilöstön edustaja. Kullekin jäsenelle on määrättävä henkilökohtainen varajäsen.

Työ- ja elinkeinoministeriö asettaa neuvottelukunnan kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

4 §

Henkilöstön nimittäminen ja ottaminen

Pääjohtaja nimittää välittömästi alaisuudessaan toimivan toimintayksikön päällikön.

Muut virkamiehet nimittää ja määrää sekä työsopimussuhteisen henkilöstön ottaa pääjohtaja, jollei työjärjestyksessä toisin määrätä.

5 §

Kelpoisuusvaatimukset

Pääjohtajalta vaaditaan ylempi korkeakoulututkinto, tehtävän edellyttämää monipuolista kokemusta sekä käytännössä osoitettua johtamistaitoa ja johtamiskokemusta.

Kilpailuasioiden vastuualueen ylijohtajalta vaaditaan ylempi korkeakoulututkinto, hyvää perehtyneisyyttä kilpailuasioihin ja käytännössä osoitettua johtamistaitoa.

Kuluttaja-asioiden vastuualueen ylijohtajalta vaaditaan oikeustieteen maisterin tutkinto, hyvää perehtyneisyyttä kuluttaja-asioihin ja

käytännössä osoitettua johtamistaitoa.

Muulta välittömästi pääjohtajan alaisen toimintayksikön päälliköltä vaaditaan ylempi korkeakoulututkinto, perehtyneisyys viran tehtäväänsä ja käytännössä osoitettua johtamistaitoa.

6 §

Sijaisten määrääminen

Pääjohtajan sekä kilpailuasioiden ylijohtajan ja kuluttaja-asioiden ylijohtajan sijaisen määrää työ- ja elinkeinoministeriö.

Muun henkilöstön sijaiset määrää pääjohtaja, jollei työjärjestyksessä toisin määrätä.

7 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan   päivänä kuuta 20 .

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.